

V Bruseli 30. novembra 2017
(OR. en)

14625/17

Medziinštitucionálny spis:
2016/0379 (COD)

ENER 461
ENV 960
CLIMA 317
COMPET 800
CONSOM 362
FISC 286
CODEC 1864

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov
Č. dok. Kom.:	15135/1/16 ENER 418 ENV 758 CLIMA 169 COMPET 637 CONSOM 301 FISC 221 IA 131 CODEC 1809 REV1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o vnútornom trhu s elektrinou (prepracované znenie) – všeobecné smerovanie

I. ÚVOD

1. Komisia 30. novembra 2016 predložila Rade návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vnútornom trhu s elektrinou (prepracované znenie) ako súčasť balíka opatrení s názvom Čistá energia pre všetkých Európanov.
2. Balík ako celok bol predložený na zasadnutí Rady TTE (energetika) v decembri 2016. Na zasadnutí Rady TTE (energetika) vo februári 2017 sa uskutočnila výmena názorov o uvedenom balíku.

3. Rada TTE (energetika) vzala v júni 2017 na vedomie správu o pokroku po tom, čo sa skončilo preskúmanie posúdení vplyvu všetkých ôsmich legislatívnych návrhov a čo sa tieto návrhy začali podrobne skúmať¹.
4. Revidované verzie návrhu nariadenia o vnútornom trhu s elektrinou sa vydali v septembri (dokument 10681/2017) a novembri (dokument 10681/17 REV 1 a 10681/17 ADD 1).
5. Výbor Európskeho parlamentu pre priemysel, výskum a energetiku (ITRE) vymenoval za spravodajcu Krišjānisa Kariņša a očakáva sa, že prijme stanovisko v marci 2018. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko 31. mája 2017 a Výbor regiónov 12. júla 2017.
6. V navrhovanom nariadení sa stanovuje rámec pre fungovanie vnútorného trhu s energiou. V kapitole I sa uvádza predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie potrebných pojmov. V kapitole II sa stanovujú pravidlá obchodovania s elektrinou v rôznych časových rámcoch a zásady vytvárania cien. Podrobne sa v nej opisuje aj zodpovednosť za vyrovňovanie odchýlok a vyrovňovací, denný, vnútrodený a forwardový trh spolu s pravidlami upravujúcimi spúšťanie a obmedzovanie výroby, ako aj reakcia na strane spotreby. V kapitole III sa opisuje pridelovanie kapacity, najmä všeobecné zásady tohto pridelovania, ako aj riadenie preťaženia a uvádza sa v nej vymedzenie ponukových oblastí. V kapitole IV sa podrobne opisujú zásady primeranosti zdrojov na území členských štátov a pravidlá, ktoré sa týkajú posúdenia primeranosti zdrojov na európskej úrovni, a uvádzajú sa v nej aj pravidlá uplatňovania kapacitných mechanizmov. Kapitola V sa týka prevádzkovateľov prenosových sústav, spolupráce na úrovni Únie prostredníctvom siete ENTSO pre elektrinu. Vymedzujú sa v nej aj regionálni koordinátori bezpečnosti, ich geografický rozsah pôsobnosti a úlohy. V kapitole VI sa vymedzuje spolupráca medzi prevádzkovateľmi distribučných sústav a zriadenie subjektu PDS EÚ. V kapitole VII sa stanovujú pravidlá pre vypracovanie sieťových predpisov a usmernení.
7. V prílohe k navrhovanému nariadeniu sa uvádzajú podrobnejšie informácie o funkciách regionálnych koordinátorov bezpečnosti.

¹ ST 9578/17.

II. PRÁCA V RÁMCI PRÍPRAVNÝCH ORGÁNOV RADY

8. Pracovná skupina pre energetiku preskúmala návrh Komisie a súvisiace kompromisné návrhy predsedníctva v období od júla do novembra 2017. Po týchto rokovaníach predsedníctvo vykonalo v znení značný počet úprav.
9. Delegácie pokračujú v dôkladnej analýze rôznych ustanovení, ktoré návrh nariadenia obsahuje. Delegácie však zastávajú názor, že navrhované úpravy sú vhodné na vylepšenie znenia, ide konkrétne o:
 - objasnenia existujúcich a doplnenie chýbajúcich vymedzení pojmov,
 - vylepšené znenie v súvislosti so zodpovednosťou za vyrovňovanie odchýlok a podmienky, za ktorých môžu členské štáty stanoviť výnimky z finančnej zodpovednosti za odchýlky,
 - efektívnejšie organizovanie vyrovňavacieho trhu, pravidlá zúčtovania regulačnej energie, ceny, obstarávanie disponibilít a pravidlá týkajúce sa technických ponukových limitov,
 - vymedzenie ponukových oblastí, ich zloženie, úlohu siete ENTSO-E, PPS a členských štátov v tomto procese,
 - európske posudzovanie primeranosti sa použije ako doplnok k vnútroštátnym posudzovaniam primeranosti zdrojov,
 - členské štáty zabezpečia, aby prostredníctvom zahraničnej kapacity bolo možné poskytovať príspevok k požadovanej úrovni primeranosti za rovnakých podmienok ako prostredníctvom domácich kapacít podľa osobitných požiadaviek,
 - zásady navrhovania kapacitného mechanizmu sú lepšie vymedzené a štruktúrované,
 - úlohy ENTSO-E sú zrevidované,
 - regionálne operačné centrá sa transformujú na regionálnych koordinátorov bezpečnosti, ich zriadenie, poslanie a úlohy sa preformulovali,
 - pridáva sa nový článok, v ktorom sa vymedzujú zásady, pravidlá a postupy subjektu PDS EÚ,
 - pokiaľ ide o vypracúvanie sieťových predpisov, delegované akty sa menia na vykonávacie akty.

10. Predsedníctvo sa domnieva, že znenie, ktoré sa uvádza v prílohe, predstavuje vyvážený kompromis, ktorý by z väčšej časti mohli v zásade akceptovať všetky delegácie. Než však bude možné dosiahnuť dohodu, je potrebné ďalej preskúmať a potvrdiť nižšie uvádzané hlavné otázky. Predsedníctvo si v plnej miere uvedomuje, že jednotlivé delegácie môžu vyjadriť ďalšie obavy. Nasledujúce znenie sa preto uvádza bez toho, aby ním boli dotknuté osobitné obavy alebo iné ustanovenia revidované v kompromisnom znení, ktoré sa ešte úplne nevyriešili.

Hlavné nevyriešené otázky a kompromisné návrhy predsedníctva:

a) Pridelovanie kapacity, opatrenia na riešenie preťaženia a vymedzenie ponukových oblastí

Pravidlá pridelovania kapacity vyžadujú, aby sa na hranici ponukovej oblasti pridelovala účastníkom trhu maximálna kapacita. Ak je táto kapacita ovplyvnená vnútorným preťažením, členský štát musí riešiť tieto preťaženia prostredníctvom nápravných opatrení. Členský štát sa môže alternatívne rozhodnúť zmeniť ponukovú oblasť tak, aby sa zohľadnili problematické miesta infraštruktúry. Delegácie poukázali na to, že rozdelenie ponukových oblastí má politický význam, a preto je potrebné, aby si členské štáty zachovali túto možnosť rozhodovania. Predsedníctvo navrhuje stanoviť referenčnú hodnotu maximálnej kapacity na hraniciach, ktorá sa bude musieť dodržiavať. Okrem toho predsedníctvo navrhuje, aby po období, ktoré je potrebné na vykonanie opatrení, mal mať členský štát možnosť rozhodnúť sa, či uplatní rozdelenie ponukovej oblasti alebo či bude preťaženosť riešiť prostredníctvom nápravných opatrení s cieľom dodržať stanovenú referenčnú hodnotu. Predsedníctvo navrhuje jasný konečný termín pre celý proces a naďalej zastáva názor, že v prípade porušenia referenčnej hodnoty na konci procesu môže Komisia vydať rozhodnutie o optimálnom rozdelení ponukových oblastí v členskom štáte.

b) Sieťové predpisy

Zoznam sieťových predpisov a usmernení, v súvislosti s ktorými je Komisia splnomocnená prijať vykonávacie akty, sa zakladá na treťom energetickom balíku. Na základe tohto zoznamu sa prijalo viacero sieťových predpisov. Niektoré delegácie nastolili otázku, že zoznam nemusí byť dostatočne podrobný, najmä pokiaľ ide o zmenu existujúcich sieťových predpisov a usmernení. Predsedníctvo navrhuje, aby Komisia do roku 2025 zhodnotila, ktoré prvky existujúcich sieťových predpisov by sa mohli užitočne zakotviť v legislatívnych aktoch Únie týkajúcich sa vnútorného trhu s elektrinou, a podala o tom správu.

Predsedníctvo s cieľom zachovať súlad medzi uvedenou správou a splnomocnením na zmeny sieťových predpisov navrhuje obmedziť splnomocnenie do konca roku 2027.

III. ZÁVER

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa Výbor stálych predstaviteľov vyzýva, aby preskúmal kompromisný návrh predsedníctva v znení, ktoré sa uvádza v prílohe k tejto poznámke, rokoval o všetkých nevyriešených otázkach, ktoré nastolili delegácie a dosiahol dohodu, v rámci prípravy všeobecného smerovania na zasadnutie Rady TTE (energetika) 18. decembra 2017.
12. Všeobecným smerovaním by sa stanovila predbežná pozícia Rady k tomuto návrhu a vytvoril základ pre prípravu rokovaní s Európskym parlamentom.

Doplnenia z prvých dvoch revízií (dokumenty 10681/2017 a 10681/17 REV 1) v porovnaní s návrhom Komisie sú vyznačené **tučným písmom**.

Nové znenie vložené po druhej revízii je vyznačené **tučným podčiarknutým písmom**.

Všetky vypustenia sú označené symbolom [] (*vypustený text*).

2016/0379 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o vnútornom trhu s elektrinou

(prepracované znenie)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009² bolo opakovane podstatným spôsobom zmenené. Vzhľadom na nové zmeny je v záujme prehľadnosti vhodné toto nariadenie prepracovať.
- (2) Cieľom energetickej únie je poskytnúť spotrebiteľom – domácnostiam i podnikom – **bezpečnú**, udržateľnú, konkurencieschopnú a cenovo dostupnú energiu. Historicky v elektrizačnej sústave prevažovali vertikálne integrované monopoly s veľkými centralizovanými elektrárnami na jadrové palivo alebo na fosílna palivá, ktoré boli často vo verejnom vlastníctve. Cieľom vnútorného trhu s elektrinou, ktorý sa postupne zavádza od roku 1999, je ponúknuť všetkým spotrebiteľom v Únii, a to tak občanom, ako aj podnikom, skutočný výber, nové podnikateľské príležitosti a zvýšený objem cezhraničného obchodu v snahe získať výhody vyplývajúce z vyššej efektívnosti, konkurenčných cien a vyšších štandardov služieb a prispieť k bezpečnosti dodávok a trvalej udržateľnosti. Vnútorný trh s elektrinou posilnil hospodársku súťaž, a to najmä na veľkoobchodnej úrovni, a takisto cezhraničný obchod. Nadalej zostáva základom efektívneho trhu s energiou.
- (3) Energetický systém Európy prechádza najzásadnejšou zmenou za posledné desaťročia a trh s elektrinou zohráva v tejto zmene ústrednú úlohu. [] **Touto zmenou sa** pre účastníkov trhu **vytvárajú a uľahčujú** nové príležitosti a výzvy. Zároveň technologický vývoj umožňuje nové formy účasti spotrebiteľov a cezhraničnej spolupráce.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15).

(3a) Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá na zabezpečenie fungovania vnútorného trhu s energiou a zároveň zavádza určitý počet požiadaviek týkajúcich sa rozvoja obnoviteľných zdrojov energie a environmentálnej politiky, najmä niektoré osobitné pravidlá preferenčného zaobchádzania s určitými elektrárnami, ktoré vyrábajú energiu z obnoviteľných zdrojov, a to v súvislosti so zodpovednosťou za vyrovňovanie odchýlok, dispečingom a redispečingom s cieľom umožniť ich prevádzku v trhovom prostredí, pokiaľ ide o preferenčné pravidlá týkajúce sa vyrovňovania a dispečingu, ako aj o prahovú hodnotu pre emisie CO₂ z novej výrobnnej kapacity, ak sa na ňu vzťahuje kapacitný mechanizmus.

- (4) Štátne zásahy (často nekoordinované) vedú k čoraz silnejšiemu narušaniu veľkoobchodného trhu s elektrinou, čo má nepriaznivé dôsledky na investície a cezhraničný obchod.
- (5) Odberatelia elektriny boli v minulosti čisto pasívni, pričom často nakupovali elektrinu za regulované ceny, ktoré nemali žiadny priamy vzťah k trhu. V budúcnosti by sa spotrebiteľom malo umožniť, aby sa mohli na trhu zúčastňovať plnohodnotne a v rovnocennom postavení s ostatnými účastníkmi trhu. Aby budúca elektrizačná sústava mohla integrovať rastúce podiely energie z obnoviteľných zdrojov, mala by využívať všetky dostupné zdroje flexibility, najmä riadenie odberu a uskladňovanie. [] Zároveň bude musieť podnecovať energetickú efektívnosť.
- (6) Posilnená trhovú integrácia a prechod na výrobu elektriny s väčšími výkyvmi si vyžadujú viac úsilia o koordináciu vnútroštátnych energetických politík so susediacimi štátmi a využitie príležitostí na cezhraničné obchodovanie s elektrinou.
- (7) Regulačné rámce prešli určitým vývojom a umožňujú, aby sa s elektrinou obchodovalo v rámci celej Únie. Tento vývoj bol podporený prijatím viacerých sieťových predpisov a usmernení na integráciu trhov s elektrinou. Uvedené sieťové predpisy a usmernenia obsahujú ustanovenia o trhových pravidlách, prevádzke sústavy a o pripojení k sústave. Aby sa zabezpečila úplná transparentnosť a posilnila právna istota, mali by sa v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijať hlavné zásady fungovania trhu a prideľovania kapacity v časových rámcoch vyrovňavacieho, vnútrodenného, denného a forwardového trhu, ktoré by sa mali začleniť do jedného právneho aktu.

- (7a) V článku 13a usmernenia týkajúceho sa vyrovnávania sa ustanovuje proces, ktorým sa prevádzkovateľom prenosových sústav umožňuje delegovať všetky svoje úlohy alebo ich časť na tretiu stranu. Delegujúci prevádzkovatelia prenosových sústav by mali byť nad'alej zodpovední za zabezpečenie dodržiavania povinností podľa tohto nariadenia. Podobne by členské štáty mali mať možnosť pridelovať úlohy a povinnosti tretej strane. Také pridelovanie by sa malo obmedziť na úlohy a povinnosti vykonávané na vnútroštátnej úrovni (ako napríklad zúčtovanie odchýlok). Takto obmedzené pridelovanie by nemalo viesť k zbytočným zmenám existujúcich vnútroštátnych opatrení. Prevádzkovatelia prenosových sústav však mali byť nad'alej zodpovední za úlohy, ktorými sú poverení podľa článku 40 [prepracovaného znenia smernice o elektrine].**
- (7b) V článkoch 18, 30 a 32 usmernenia týkajúceho sa vyrovnávania sa ustanovuje, že metódou tvorby cien pre štandardné a osobitné produkty v oblasti regulačnej energie by sa mali vytvoriť pozitívne stimuly pre účastníkov trhu na to, aby udržiavali a/alebo pomáhali obnoviť rovnováhu sústavy vo svojej oblasti ceny odchýlky, znižovali odchýlky v sústave, ako aj náklady pre spoločnosť. Takýmto prístupom k tvorbe cien by sa malo usilovať o hospodársky efektívne využívanie riadenia odberu a ostatných vyrovnávacích zdrojov, a to pri dodržiavaní limitov vyplývajúcich z prevádzkovej bezpečnosti. Metódou tvorby cien, ktorá sa používa v rámci obstarávania disponibilít, by sa mala vyvíjať snaha o hospodársky efektívne využívanie riadenia odberu a ostatných vyrovnávacích zdrojov, a to pri dodržiavaní limitov vyplývajúcich z prevádzkovej bezpečnosti.**
- (7c) Integráciou trhov s regulačnou energiou by sa malo uľahčiť účinné fungovanie vnútrodenného trhu s cieľom umožniť účastníkom trhu, aby si sami zabezpečovali vyrovnávanie, a to čo najbližšie k reálnemu času, ako je stanovený uzávierkou pre regulačnú energiu vymedzenou v článku 24 usmernenia týkajúceho sa vyrovnávania. Iba odchýlky pretrvávajúce po uzávierke vnútrodenného trhu by mali prostredníctvom vyrovnávacieho trhu vyrovnávať prevádzkovatelia prenosových sústav. V článku 53 usmernenia týkajúceho sa vyrovnávania sa stanovuje, že obdobie zúčtovania odchýlok sa má harmonizovať na 15 minút. Takouto harmonizáciou by sa malo podporiť vnútrodenné obchodovanie a mal by sa posilniť rozvoj viacerých produktov obchodovania s rovnakými intervalmi dodávky.**

- (7d) S cieľom umožniť, aby prevádzkovatelia prenosových sústav obstarávali a využívali disponibilitu účinným, hospodárskym a trhovým spôsobom, je potrebné, aby sa podporila integrácia trhu. V tejto súvislosti sa v hlave IV usmernenia týkajúceho sa vyrovňavania stanovili tri metodiky, prostredníctvom ktorých prevádzkovatelia prenosových sústav môžu pridelať medzioblastnú kapacitu na výmenu disponibilít a spoločné využívanie rezerv za predpokladu, že sa použije analýza nákladov a prínosov: spoločne optimalizovaný postup, trhovú postup pridelenia a pridelenie na základe analýzy hospodárskej efektívnosti. Spoločne optimalizovaný postup pridelenia by sa mal vykonávať na dennom základe, zatiaľ čo trhovú postup pridelenia by sa mohol vykonávať vtedy, keď sa zmluva uzatvára najskôr jeden týždeň pred poskytovaním disponibilít, a pridelenie na základe analýzy hospodárskej efektívnosti v prípade, keď sa zmluva uzatvára skôr ako jeden týždeň pred poskytnutím disponibilít pod podmienkou, že pridelené objemy sú obmedzené a že sa každý rok vykoná posúdenie. Po tom, čo príslušné regulačné orgány schvália metodiku postupu pridelenia medzioblastnej kapacity, mohli by ju dvaja alebo viacerí prevádzkovatelia prenosových sústav hneď začať uplatňovať s cieľom získať skúsenosti a umožniť jej bezproblémové uplatňovanie v budúcnosti ďalšími prevádzkovateľmi prenosových sústav. Uplatňovanie takejto metodiky, ak je vypracovaná, by sa však malo zosúladiť medzi všetkými prevádzkovateľmi prenosových sústav s cieľom podporiť integráciu trhu.
- (7e) V hlave V usmernenia týkajúceho sa vyrovňavania sa stanovuje, že všeobecným cieľom zúčtovania odchýlok je zabezpečiť, aby subjekty zúčtovania účinným spôsobom podporovali rovnováhu sústavy a účastníkom trhu poskytovali stimuly na to, aby udržiavali a/alebo pomáhali obnoviť rovnováhu sústavy. S cieľom zabezpečiť, aby vyrovňavacie trhy a celkový energetický systém boli pripravené na integráciu narastajúceho podielu variabilných obnoviteľných zdrojov energie, ceny odchýlok by mali zodpovedať hodnote energie v reálnom čase.

- (7f) V usmernení týkajúcom sa pridelovania kapacity a riadenia preťaženia³ sa stanovujú podrobné usmernenia týkajúce sa pridelovania medzioblastnej kapacity a riadenia preťaženia na denných a vnútrodných trhoch vrátane požiadaviek na vytvorenie spoločných metodík na stanovenie objemov kapacity súčasne dostupnej medzi ponukovými oblasťami, kritérií na posúdenie účinnosti a procesu preskúmania na účely vymedzenia ponukových oblastí. V článkoch 32 a 34 sa stanovujú pravidlá týkajúce sa preskúmania usporiadania ponukových oblastí, v článkoch 41 a 54 sa stanovujú harmonizované limity pre maximálne a minimálne zúčtovacie ceny pre denné a vnútrodné časové rámce, v článku 59 sa stanovujú pravidlá týkajúce sa uzávierky vnútrodného medzioblastného trhu, zatiaľ čo v článku 74 usmernenia sa stanovujú pravidlá týkajúce sa metodík rozdeľovania nákladov na redispečing a protiobchod.**
- (7g) V usmernení týkajúcom sa pridelovania dlhodobej kapacity⁴ sa stanovujú podrobné pravidlá týkajúce sa pridelovania medzioblastnej kapacity na forwardových trhoch, zavedenia spoločnej metodiky na určenie dlhodobej medzioblastnej kapacity, zriadenia jednotnej pridelovacej platformy na európskej úrovni s ponukou dlhodobých prenosových práv, ako aj možnosti vrátiť dlhodobé prenosové práva na účely následného pridelovania dlhodobej kapacity alebo prevádzania dlhodobých prenosových práv medzi účastníkmi trhu. V článku 30 uvedeného usmernenia sa stanovujú pravidlá týkajúce sa forwardových zaistovacích produktov.**
- (7h) V sieťovom predpise o požiadavkách na výrobcov⁵ sa stanovujú požiadavky na pripojenie zariadení na výrobu elektriny do elektrizačnej sústavy, najmä synchronných zariadení na výrobu elektriny, jednotiek parku zdrojov a jednotiek parku zdrojov prevádzkovaných na mori, do prepojenej sústavy. Preto sa ním pomáha zabezpečiť spravodlivé podmienky hospodárskej súťaže na vnútornom trhu s elektrinou, zaistiť bezpečnosť sústav a integráciu obnoviteľných zdrojov elektriny, ako aj uľahčovať obchod s elektrinou v celej únii. V článkoch 66 a 67 sieťového**

³ Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1222 z 24. júla 2015, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia.

⁴ Nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1719 z 26. septembra 2016, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie dlhodobých kapacít.

⁵ Nariadenie Komisie (EÚ) 2016/631 zo 14. apríla 2016, ktorým sa stanovuje sieťový predpis pre požiadavky na pripojenie výrobcov elektriny do elektrizačnej sústavy.

predpisu sa stanovujú pravidlá pokiaľ ide o nové technológie v oblasti výroby elektriny.

- (8) V základných zásadách by sa malo stanoviť, že ceny elektriny musia byť určované dopytom a ponukou. Tieto ceny by mali signalizovať potrebu elektriny a poskytovať trhové stimuly pre investície do zdrojov flexibility, ako sú flexibilná výroba, prepojenosť, riadenie odberu alebo uskladňovanie.
- (9) **Zatiaľ čo** dekarbonizácia odvetvia elektriny **je jedným s cieľov energetickej únie []**, pričom sa obnoviteľné zdroje energie stávajú hlavnou súčasťou trhu, je dôležité, aby sa na trhu odstránili existujúce prekážky cezhraničného obchodu a aby trh podnecoval k investíciám do podpornej infraštruktúry, napríklad do flexibilnejšej výroby, prepojenia, riadenia odberu a uskladňovania. Pre podporu tohto posunu k variabilnej a decentralizovanej výrobe a na zabezpečenie toho, aby zásady trhu s energiou boli základom budúcich trhov s elektrinou v Únii, je kľúčové, aby sa pozornosť znova zamerala na krátkodobé trhy a na tvorbu cien pri nedostatočnej ponuke.
- (10) Krátkodobé trhy zvýšia likviditu a posilnia hospodársku súťaž tým, že umožnia, aby sa na trhu plnohodnotne zúčastňovalo viac zdrojov, a to najmä takých, ktoré sa vyznačujú väčšou flexibilitou. Efektívna tvorba cien pri nedostatočnej ponuke podnieti účastníkov trhu k tomu, aby boli dostupní vtedy, keď to trh najviac potrebuje, a zabezpečí návratnosť ich nákladov na veľkoobchodnom trhu. Preto je kľúčové v čo najväčšej miere odstrániť administratívne a implicitné cenové stropy a umožniť, aby sa ceny vyplývajúce z nedostatočnej ponuky zvyšovali až na úroveň hodnoty nedodanej elektriny. Ak sa krátkodobé trhy a tvorba cien pri nedostatočnej ponuke stanú pevnou súčasťou trhovej štruktúry, prispievajú k odstráneniu iných opatrení, ako sú napríklad kapacitné mechanizmy, a k zaisteniu bezpečnosti dodávok. Tvorba cien pri nedostatočnej ponuke na veľkoobchodnom trhu bez cenových stropov by zároveň nemala ohrozovať možnosť spoľahlivých a stabilných cien pre koncových odberateľov, hlavne pre domácnosti a MSP.

- (11) **Podľa pravidiel Únie týkajúcich sa štátnej pomoci v zmysle článkov 107, 108 a 109** výnimky zo základných trhových zásad, ako je zodpovednosť za vyrovňovanie odchýlok a trhový dispečing alebo [] redispečing, obmedzujú signály flexibility a fungujú ako prekážky rozvoja riešení, ako sú uskladňovanie, riadenie odberu alebo agregácia. Výnimky sú síce stále potrebné na to, aby niektorí aktéri, najmä domácnosti a MSP, neboli vystavení zbytočnej administratívnej záťaži, rozsiahle výnimky, ktoré sa týkajú celých technológií, však nie sú zlučiteľné s cieľom dosiahnuť trhový a efektívny **proces** dekarbonizácie a mali by sa nahradiť cielenejšími opatreniami.
- (12) Predpokladom skutočnej hospodárskej súťaže na vnútornom trhu s elektrinou sú nediskriminačné a transparentné poplatky za používanie sústavy vrátane spojovacích vedení v prenosovej sústave. **Nekoordinovaným obmedzovaním kapacít spojovacích vedení sa čoraz viac obmedzuje výmena elektriny medzi členskými štátmi a toto nekoordinované obmedzovanie sa stalo vážnou prekážkou rozvoja fungujúceho vnútorného trhu s elektrinou.** Dostupná kapacita [] **spojovacích vedení** by **preto** mala byť stanovená na maximálnej úrovni, ktorá je v súlade s bezpečnostnými normami bezpečnej prevádzky sústavy **vrátane dodržania bezpečnostného kritéria n-1.** **Obmedzenia nad takúto úroveň možno akceptovať len na obmedzené prechodné obdobie, ktoré je potrebné na prispôsobenie vnútroštátnych systémov požiadavkám práva EÚ.**
- (13) Je dôležité zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže v dôsledku rozdielnych bezpečnostných, prevádzkových a plánovacích noriem používaných prevádzkovateľmi prenosových sústav v členských štátoch. Okrem toho by účastníci trhu mali mať transparentné informácie, pokiaľ ide o dostupné prenosové kapacity a bezpečnostné, plánovacie a prevádzkové normy, ktoré majú vplyv na dostupné prenosové kapacity.

- (14) V záujme efektívneho usmerňovania nevyhnutných investícií by ceny mali signalizovať, kde je potreba elektriny najväčšia. Aby boli lokačné signály v elektrizačnej sústave rozdelené na oblasti správne, musí byť určovanie ponukových oblastí jednotné, objektívne a spoľahlivé a jeho priebeh musí byť transparentný. Ponukové oblasti by mali zohľadňovať štrukturálne preťaženie, aby sa zabezpečila efektívna prevádzka a plánovanie elektrizačnej sústavy Únie a aby sa umožnili účinné cenové signály pre novú výrobnú kapacitu, riadenie odberu alebo prenosovú infraštruktúru. Najmä by sa v záujme riešenia vnútorného preťaženia nemala znižovať medzioblastná kapacita.
- (15) Efektívna [] integrácia trhov si vyžaduje systematické odstraňovanie prekážok cezhraničného obchodovania, aby sa prekonala fragmentácia trhu a aby odberatelia energie v Únii mohli v plnej miere ťažiť z výhod integrovaných trhov s elektrinou a hospodárskej súťaže.
- (16) Toto nariadenie by malo stanoviť základné zásady týkajúce sa tarifikácie a pridelovania kapacity a súčasne zabezpečiť prijatie usmernení upresňujúcich ďalšie relevantné zásady a metodiky s cieľom umožniť rýchle prispôbovanie sa zmeneným podmienkam.
- (17) Riešenie problémov súvisiacich s preťažením by malo poskytovať korektné ekonomické signály pre prevádzkovateľov prenosových sústav a účastníkov trhu a malo by byť založené na trhových mechanizmoch.
- (18) Na otvorenom konkurencieschopnom trhu by mali byť prevádzkovateľom prenosových sústav kompenzované náklady, ktoré im vznikli v dôsledku prenosu cezhraničných tokov elektriny cez ich sústavy, a to zo strany prevádzkovateľov prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia.
- (19) Platby a príjmy pochádzajúce z kompenzácií medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav by sa mali zohľadňovať pri stanovovaní taríf v národných sústavách.

- (20) Skutočné splatné sumy za cezhraničný prístup do sústav môžu výrazne kolísať v závislosti od zúčastnených prevádzkovateľov prenosových sústav a v dôsledku rozdielov v štruktúre tarifných systémov uplatňovaných v členských štátoch. Preto je potrebný istý stupeň harmonizácie s cieľom zabrániť deformáciám obchodu.
- (21) Mali by existovať pravidlá o využívaní príjmov pochádzajúcich z postupov riadenia preťaženia, pokiaľ špecifická povaha dotknutého spojovacieho vedenia neoprávňuje výnimku z takýchto pravidiel.
- (22) Aby sa pre všetkých účastníkov trhu vytvorili rovnaké podmienky, mali by sa sieťové tarify uplatňovať spôsobom, ktorý nediskriminuje výrobu pripojenú na úrovni distribúcie oproti výrobe pripojenej na úrovni prenosu, a to ani pozitívne, ani negatívne. Nemali by diskriminovať uskladňovanie energie ani vytvárať prvky odrádzajúce od účasti na riadení odberu, ani by nemali byť prekážkou zvyšovania energetickej efektívnosti.
- (23) S cieľom zvýšiť transparentnosť a porovnateľnosť stanovovania taríf v prípadoch, v ktorých sa záväzná harmonizácia nepovažuje za vhodnú, by mala európska Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky zriadená [prepracovaným znením nariadenia (ES) č. 713/2009 podľa návrhu COM(2016) 863/2] (ďalej len „agentúra“) vydať [] **správu o najlepších postupoch** v súvislosti s metodikami stanovovania taríf.
- (24) V záujme lepšieho zabezpečenia optimálnych investícií do transeurópskej sústavy a riešenia problémov v prípadoch, keď nemožno realizovať životaschopné projekty prepojení z dôvodu nedostatočného určenia priorít na vnútroštátnej úrovni, by sa malo prehodnotiť používanie poplatkov za preťaženie, ktorými by sa malo [] **prispievať** k zaručeniu dostupnosti a udržiavaniu alebo zvýšeniu kapacity spojovacích vedení.

- (25) S cieľom zabezpečiť optimálne riadenie elektrizačnej prenosovej sústavy a umožniť obchodovanie s elektrinou a dodávky elektriny cez hranice v Únii by sa mala zriadiť Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ďalej len „ENTSO pre elektrinu“). Úlohy ENTSO pre elektrinu by sa mali vykonávať v súlade s predpismi Únie o hospodárskej súťaži, ktoré sa uplatňujú aj na rozhodnutia ENTSO pre elektrinu. Úlohy ENTSO pre elektrinu by mali byť dostatočne vymedzené a spôsob práce by mal byť taký, aby zabezpečil efektívnosť, transparentnosť a reprezentatívnu povahu ENTSO pre elektrinu. Cieľom sieťových predpisov pripravených ENTSO pre elektrinu nie je nahradiť potrebné národné sieťové predpisy určené pre záležitosti, ktoré nemajú cezhraničný rozmer. Vzhľadom na to, že pokrok možno účinnejšie dosiahnuť prostredníctvom regionálneho prístupu, prevádzkovatelia prenosových sústav by mali vytvoriť v rámci celkovej štruktúry spolupráce regionálne štruktúry, čím sa zabezpečí kompatibilita výsledkov na regionálnej úrovni so sieťovými predpismi a nezáväznými 10-ročnými plánmi rozvoja sústavy na úrovni Únie. Členské štáty by mali podporovať spoluprácu a monitorovať účinnosť sústavy na regionálnej úrovni. Spolupráca na regionálnej úrovni by mala byť zlučiteľná s pokrokom smerom ku konkurencieschopnému a efektívnemu vnútornému trhu s elektrinou.
- (26) ENTSO pre elektrinu by mala vykonať dôkladné strednodobé až dlhodobé posudzovanie primeranosti zdrojov na úrovni Únie s cieľom poskytnúť objektívny základ na posúdenie obáv týkajúcich sa ich primeranosti. Poznanie problému primeranosti zdrojov, ktorý riešia kapacitné mechanizmy, by malo vychádzať z [] **dobře koordinovaného posudzovania primeranosti zdrojov na vnútroštátnej aj európskej úrovni.**

- (27) Strednodobé až dlhodobé posudzovanie primeranosti zdrojov (od jedného až do 10 rokov vopred) stanovené v tomto nariadení má iný účel ako sezónne výhľady (šesť mesiacov vopred) stanovené v článku 9 [nariadenia o pripravenosti na riziká podľa návrhu COM(2016) 862]. Strednodobé až dlhodobé posudzovania sa využívajú hlavne na posúdenie potreby kapacitných mechanizmov, zatiaľ čo sezónne výhľady sa používajú na upozornovanie na riziká, ktoré sa môžu vyskytnúť počas nasledujúcich šiestich mesiacov a ktoré môžu viesť k výraznému zhoršeniu dodávok elektriny. **Regionálni [] koordinátori bezpečnosti** okrem toho vykonávajú aj regionálne posudzovanie primeranosti podľa európskych právnych predpisov o prevádzke elektrizačnej prenosovej sústavy. Ide o veľmi krátkodobé posudzovanie primeranosti (od jedného dňa až po týždeň vopred) využívané v rámci prevádzky sústavy.
- (28) Pred zavedením kapacitných mechanizmov by členské štáty mali posúdiť regulačné deformácie prispievajúce k súvisiacemu problému primeranosti zdrojov. Mali by mať povinnosť prijať opatrenia na odstránenie zistených deformácií, ako aj harmonogram ich vykonávania. Kapacitné mechanizmy by sa mali zaviesť iba v prípade [] obáv, ktoré nemožno riešiť odstránením deformácií.
- (29) Členské štáty, ktoré plánujú zaviesť kapacitné mechanizmy, by mali svoje ciele v oblasti primeranosti zdrojov určovať na základe transparentného a overiteľného postupu. Členské štáty by mali mať možnosť stanoviť svoju vlastnú želanú úroveň bezpečnosti dodávok.

- (30) Mali by sa stanoviť hlavné zásady kapacitných mechanizmov. Už zavedené kapacitné mechanizmy by sa mali prehodnotiť vo svetle týchto zásad. Ak sa posudzovaním primeranosti zdrojov na európskej a **vnútroštátnej úrovni** odhalí, že neexistuje žiadna obava týkajúca sa primeranosti, nemali by sa zavádzať žiadne nové kapacitné mechanizmy a prijímať žiadne nové záväzky v rámci už zavedených kapacitných mechanizmov. Vždy sa musia uplatňovať pravidlá kontroly štátnej pomoci podľa článkov 107 až 109 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
- (31) Mali by sa stanoviť podrobné pravidlá na uľahčenie účinnej cezhraničnej účasti na kapacitných mechanizmoch iných ako rezervné systémy. Cezhraniční prevádzkovatelia prenosových sústav by mali podporovať výrobcov, ktorí majú záujem a chcú sa zúčastniť na kapacitných mechanizmoch v iných členských štátoch. Preto by mali vypočítat' úrovne kapacít, do ktorých by bola možná cezhraničná účasť, túto účasť umožniť a zistiť dostupnosť. Národné regulačné orgány by mali presadzovať cezhraničné predpisy v členských štátoch.
- (32) Vzhľadom na rozdiely medzi vnútroštátnymi energetickými systémami a na technické obmedzenia existujúcich elektrizačných sústav sa pokrok pri integrácii trhu často bude najlepšie dosahovať na regionálnej úrovni. Preto by sa mala posilniť regionálna spolupráca prevádzkovateľov prenosových sústav. Na zabezpečenie efektívnej spolupráce by nový regulačný rámec mal počítat' so silnejším riadením a regulačným dohľadom na regionálnej úrovni vrátane posilnenia rozhodovacej právomoci agentúry v cezhraničných záležitostiach. Aby sa zvýšila bezpečnosť dodávok a obmedzilo narušanie trhu, mohla by užšia spolupráca členských štátov byť potrebná aj v krízových situáciách.

- (33) Koordinácia medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav na regionálnej úrovni bola formalizovaná prostredníctvom ich povinnej účasti v regionálnych koordinátoroch bezpečnosti, ktorá by sa mala **dalej rozvíjať** a [], pričom by sa mala podporiť čoraz užšia integrácia prevádzky elektrizačných sústav v celej Únii a zabezpečiť ich účinné a bezpečné fungovanie.
- (34) Geografický rozsah pôsobnosti regionálnych [] **koordinátorov bezpečnosti** by im mal umožniť účinne **prispievať** ku koordinácii [] činností prevádzkovateľov prenosových sústav v rámci väčších regiónov.
- (35) **Regionálni [] koordinátori bezpečnosti** by mali [] **vykonávať úlohy** [], ktorých regionalizácia v porovnaní s funkciami vykonávanými na vnútroštátnej úrovni prináša pridanú hodnotu. [] **Úlohy [] regionálnych koordinátorov bezpečnosti** by mali zahŕňať tak funkcie vykonávané regionálnymi koordinátormi bezpečnosti **podľa usmernení pre prevádzku sústavy**⁶, ako aj ďalšie funkcie prevádzky sústavy, fungovania trhu a pripravenosti na riziká. [] **Úlohy** vykonávané regionálnymi [] **koordinátormi bezpečnosti** by nemali zahŕňať prevádzku elektrizačnej sústavy v reálnom čase.
- (36) **Regionálni [] koordinátori bezpečnosti** by mali v prvom rade konať v záujme prevádzky sústavy a fungovania trhu v regióne a až potom v záujme jednotlivých subjektov. Preto by **regionálnym [] koordinátorom bezpečnosti** mali byť v prípade určitých funkcií zverené [] právomoci **potrebné na podporu** [] činností, ktoré majú vykonávať prevádzkovatelia prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy, a v prípade zostávajúcich funkcií by sa mala posilniť ich úloha poradcu.

⁶ Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1485 z 2. augusta 2017, ktorým sa stanovuje usmernenie pre prevádzkovanie elektrizačnej prenosovej sústavy (Ú. v. EÚ L 220, 25.8.2017, s. 1).

- (37) ENTSO pre elektrinu by mala zabezpečiť, aby opatrenia [] **regionálnych koordinátorov bezpečnosti** boli koordinované aj naprieč hranicami regiónov.
- (38) S cieľom zvýšiť efektívnosť v rámci distribučných sústav elektriny v Únii a zabezpečiť úzku spoluprácu s prevádzkovateľmi prenosových sústav a ENTSO pre elektrinu by sa mal zriadiť európsky subjekt prevádzkovateľov distribučných sústav v Únii (ďalej len „subjekt PDS EÚ“). Úlohy subjektu PDS EÚ by mali byť riadne vymedzené a jeho spôsob práce by mal byť taký, aby zabezpečil efektívnosť, transparentnosť a reprezentatívnosť medzi prevádzkovateľmi distribučných sústav v Únii. Subjekt PDS EÚ by mal podľa potreby úzko spolupracovať s ENTSO pre elektrinu pri vypracovaní a vykonávaní sieťových predpisov a mal by pracovať na poskytovaní usmernení okrem iného aj pri integrácii decentralizovanej výroby a skladovania do distribučných sústav alebo v iných oblastiach, ktoré súvisia s riadením distribučných sústav. **Subjekt PDS EÚ musí tiež náležite zohľadniť osobitosti vlastné distribučným sústavám v rámci prepojených následných prenosových sústav na ostrovoch, ktoré nie sú spojené prostredníctvom prepojení s ostatnými prenosovými sústavami.**
- (39) Potrebná je zvýšená spolupráca a koordinácia medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav, aby sa vypracúvali sieťové predpisy pre poskytovanie a riadenie účinného a transparentného cezhraničného prístupu k prenosovým sústavám a zaručilo koordinované plánovanie dostatočne zamerané na budúcnosť a zdravý technický vývoj prenosových sústav v Únii vrátane vytvárania kapacít spojovacích vedení pri riadnom zohľadnení životného prostredia. Tieto sieťové predpisy by mali byť v súlade s rámcovými usmerneniami, ktoré majú nezáväzný charakter (ďalej len „rámcové usmernenia“) a ktoré vypracovala agentúra. Agentúra by sa mala podieľať na preskúňavani návrhov sieťových predpisov na základe skutkového stavu, a to vrátane ich súladu s rámcovými usmerneniami, a mala by mať možnosť ich odporúčať Komisii na prijatie. Agentúra by mala posudzovať navrhované úpravy sieťových predpisov a mala by mať možnosť odporúčať Komisii ich prijatie. Prevádzkovatelia prenosových sústav by mali prevádzkovať svoje siete v súlade s týmito sieťovými predpismi.

- (40) Aby sa zabezpečilo hladké fungovanie vnútorného trhu s elektrinou, mali by sa stanoviť postupy, ktoré umožnia Komisii prijímať rozhodnutia a usmernenia týkajúce sa okrem iného tarifikácie a pridelovania kapacity, pričom by sa súčasne mala zabezpečiť účasť regulačných orgánov členských štátov na tomto procese, pokiaľ možno cez ich európske združenie. Regulačné orgány, v spolupráci s ostatnými príslušnými orgánmi v členských štátoch, zohrávajú dôležitú úlohu pri prispievaní k správne fungovaniu vnútorného trhu s elektrinou.
- (41) Všetci účastníci trhu by sa mali podieľať na činnosti, ktorá sa očakáva od ENTSO pre elektrinu. Preto sú nevyhnutné efektívne konzultácie, pri ktorých by mali dôležitú úlohu zohrávať existujúce štruktúry vytvorené na ich uľahčenie a zjednodušenie, a to prostredníctvom národných regulačných orgánov alebo agentúry.
- (42) Na zabezpečenie väčšej transparentnosti týkajúcej sa celej elektrizačnej prenosovej sústavy v Únii by ENTSO pre elektrinu mala vypracovať, zverejniť a pravidelne aktualizovať nezáväzný 10-ročný plán rozvoja sústavy pre celú Úniu (plán rozvoja sústavy pre celú Úniu). Do tohto plánu rozvoja sústavy by sa mali zahrnúť prevádzkyschopné prenosové sústavy a potrebné regionálne spojovacie vedenia, ktoré majú význam z obchodného hľadiska alebo z hľadiska bezpečnosti dodávok.
- (43) Zo skúseností s vypracúvaním a prijímaním sieťových predpisov vyplýva, že je užitočné zjednodušiť postup vypracovávania spresnením, že agentúra má právo [] **schváliť** návrhy sieťových predpisov v oblasti elektriny pred ich predložením Komisii.

- (44) Mali by sa výrazne podporovať investície do významnej novej infraštruktúry a zároveň by sa malo zaručiť správne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou. Vo fáze prípravy projektu by sa mal testovať záujem trhu a mali by sa prijať pravidlá pre riadenie preťaženia, aby sa zvýšil pozitívny účinok spojovacích vedení jednosmerného prúdu, ktorým bola udelená výnimka, na hospodársku súťaž a bezpečnosť dodávok. Ak sa spojovacie vedenia jednosmerného prúdu nachádzajú na území viac ako jedného členského štátu, žiadosti o výnimky by mala vybavovať agentúra ako posledná inštancia, aby sa lepšie zohľadnili cezhraničné dôsledky žiadosti a aby sa uľahčilo jej administratívne vybavenie. Vzhľadom na výnimočný rizikový profil výstavby takýchto významných projektov infraštruktúry, ktorým bola udelená výnimka, by sa navyše malo umožniť, aby bolo podnikom so záujmami v oblasti dodávky a výroby v prípade dotknutých projektov dočasne umožnené odchýliť sa od dodržiavania pravidiel úplného oddelenia. Výnimky udelené na základe nariadenia (ES) č. 1228/2003⁷ sa naďalej uplatňujú až do stanoveného dátumu skončenia ich platnosti, ktorý je uvedený v rozhodnutí o udelení výnimky.
- (45) V záujme posilnenia dôvery v trh si jeho účastníci potrebujú byť istí, že správanie vedúce k zneužívaniu možno účinne, primerane a odrádzajúcim spôsobom sankcionovať. Príslušné orgány by mali mať právomoc účinne vyšetriť obvinenia zo zneužívania trhu. Preto je potrebné, aby príslušné orgány mali prístup k údajom, ktoré obsahujú informácie o prevádzkových rozhodnutiach dodávateľských podnikov. Na trhu s elektrinou prijímajú mnohé závažné rozhodnutia výrobcovia, ktorí by mali na určené časové obdobie sprístupňovať s tým súvisiace informácie príslušným orgánom a umožňovať, aby im boli ľahko dostupné. Príslušné orgány by okrem toho mali pravidelne monitorovať dodržiavanie pravidiel prevádzkovateľmi prenosových sústav. Od tejto povinnosti by sa mali oslobodiť malí výrobcovia, ktorí nemajú reálnu schopnosť narušiť trh.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 z 26. júna 2003 o podmienkach prístupu do siete pre cezhraničné výmeny elektrickej energie (Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 1).

- (46) Členské štáty a príslušné vnútroštátne orgány by mali povinne poskytovať relevantné informácie Komisii. Komisia by mala s týmito informáciami zaobchádzať ako s dôvernými. Pokiaľ to bude nevyhnutné, Komisia by mala mať možnosť vyžiadať si v prípade potreby relevantné informácie priamo od dotknutých podnikov pod podmienkou, že to oznámi príslušným vnútroštátnym orgánom.
- (47) Členské štáty by mali stanoviť pravidlá ukladania sankcií za porušenie ustanovení tohto nariadenia a zabezpečiť ich vykonanie. Takéto sankcie musia byť účinné, primerané a odradzujúce.
- (48) Členské štáty, [] zmluvné strany Energetického spoločenstva **a ďalšie tretie krajiny, ktoré uplatňujú toto nariadenie alebo sú súčasťou synchronnej sústavy kontinentálnej Európy** [] by mali úzko spolupracovať vo všetkých otázkach týkajúcich sa rozvoja integrovaného regiónu obchodovania s elektrinou a nemali by prijímať opatrenia, ktoré by ohrozili ďalšiu integráciu trhov s elektrinou alebo bezpečnosť dodávok členských štátov a zmluvných strán.

- (49) S cieľom zabezpečiť minimálny stupeň harmonizácie potrebný na účinné fungovanie trhu by sa právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie mala delegovať na Komisiu, pokiaľ ide o oblasti, ktoré majú zásadný význam pre integráciu trhu. Tieto akty by mali zahŕňať [] prijímanie a zmenu sieťových predpisov a usmernení, ako aj uplatňovanie ustanovení o výnimkách pre nové spojovacie vedenia. Je mimoriadne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác viedla príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby sa tieto konzultácie uskutočňovali v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016⁸. Predovšetkým sa v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave [] **vykonávacích** aktov všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú neustále prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou [] **vykonávacích** aktov.
- (50) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to stanovenie harmonizovaného rámca pre cezhraničné výmeny elektriny, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, a možno ho preto lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii . V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (51) **Trhovými pravidlami by sa mala umožniť integrácia elektriny z obnoviteľných zdrojov a mali by sa poskytnúť stimuly na zvyšovanie energetickej efektívnosti.**

⁸ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

[]

[]

- (52) *(predtým 54)* Pokiaľ ide o vyrovnávacie trhy, účinná a nenarušujúca tvorba cien v rámci obstarávania disponibilít a regulačnej energie si vyžaduje, aby sa ceny za regulačnú energiu nestanovovali v závislosti od disponibilít. Týmto nie sú dotknuté systémy dispečingu využívajúce integrovaný postup plánovania prevádzky podľa nariadenia Komisie (EÚ) 2017/XXXX [vyrovnávanie].**

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Cieľom tohto nariadenia je:

- a) stanoviť základ pre efektívne dosahovanie cieľov európskej energetickej únie, a najmä rámca politík v oblasti klímy a energetiky do roku 2030⁹, umožnením vysielania trhových signálov v záujme zvýšenia **bezpečnosti dodávok**, flexibility, **udržateľnosti**, dekarbonizácie a inovácie;
- b) stanoviť základné zásady dobre fungujúcich integrovaných trhov s elektrinou, ktoré umožnia nediskriminačný prístup na trh pre všetkých poskytovateľov zdrojov a odberateľov elektriny, posilnia postavenie spotrebiteľov, umožnia riadenie odberu a energetickú efektívnosť, uľahčia agregáciu distribuovaného dopytu a ponuky [] a **umožnia** integráciu trhu a trhové odmeňovanie elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov, **pričom sa zároveň uľahčí prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo**;

⁹ COM/2014/015 final.

- c) stanoviť spravodlivé pravidlá pre cezhraničnú výmenu elektriny a tým podporiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu s elektrinou, berúc do úvahy špecifiká národných a regionálnych trhov. Sem patrí zriadenie kompenzačného mechanizmu pre cezhraničné toky elektriny a určenie harmonizovaných zásad pre poplatky za cezhraničný prenos a pridelovanie dostupných kapacít spojovacích vedení medzi národnými prenosovými sústavami;
- d) uľahčiť vývoj dobre fungujúceho a transparentného veľkoobchodného trhu s vysokou úrovňou bezpečnosti dodávok elektriny. Nariadenie stanovuje mechanizmy na harmonizáciu pravidiel pre cezhraničné výmeny elektriny.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú vymedzenia pojmov uvedené v článku 2 smernice [prepracované znenie smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2], v článku 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011¹⁰, v článku 2 nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2013¹¹ a v článku 2 [prepracované znenie smernice o obnoviteľných zdrojoch energie].

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011, s. 1).

¹¹ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 543/2013 zo 14. júna 2013 o predkladaní a uverejňovaní údajov na trhoch s elektrickou energiou, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 (Ú. v. EÚ L 163, 15.6.2013, s. 1).

2. Okrem toho sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
- a) „regulačné orgány“ sú regulačné orgány uvedené v článku 57 ods. 1 [prepracované znenie smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2] ;
 - b) „cezhraničný tok“ je fyzický tok elektriny cez prenosovú sústavu členského štátu, ktorý vyplýva z vplyvu činností výrobcov a/alebo odberateľov mimo tohto členského štátu na jeho prenosovú sústavu;
 - c) „preťaženie“ je situácia, pri ktorej nie je možné prijať všetky požiadavky účastníkov trhu na obchodovanie [], pretože by významným spôsobom ovplyvnili fyzické toky na prvkoch siete, ktoré tieto toky nedokážu prijať;
 - d) „nové spojovacie vedenie“ je spojovacie vedenie, ktoré k 4. augustu 2003 ešte nebolo dokončené;
 - e) „štrukturálne preťaženie“ je preťaženie v prenosovej sústave, ktoré **je možné jednoznačne vymedziť**, je predvídateľné, v priebehu času geograficky stabilné a ktoré sa často opakovane vyskytuje v bežných podmienkach elektrizačnej sústavy;
 - f) „organizátor trhu“ je subjekt poskytujúci službu, v rámci ktorej sa ponuky na predaj elektriny spárujú s ponukami na nákup elektriny;
 - g) „nominovaný organizátor trhu s elektrinou“ alebo „NEMO“ je organizátor trhu, ktorého príslušný orgán poveril, aby vykonával úlohy týkajúce sa jedného prepojenia denných alebo jedného prepojenia vnútrodných trhov;
 - h) „hodnota nedodanej elektriny“ je odhad maximálnej ceny elektriny, ktorú sú odberatelia ochotní zaplatiť, aby sa vyhli odstávke, vyjadrený v EUR/MWh;

- i) „vyrovnávanie odchýlok“ sú všetky činnosti a procesy vo všetkých časových rámcoch, prostredníctvom ktorých prevádzkovatelia prenosových sústav nepretržite zabezpečujú udržiavanie frekvencie sústavy vo vopred určenom rozsahu stability a v súlade s výškou rezerv potrebných na dodržiavanie požadovanej kvality;
- j) „regulačná energia“ je energia využívaná prevádzkovateľmi prenosových sústav na vyrovnávanie odchýlok;
- k) „poskytovateľ vyrovnávacích služieb“ je účastník trhu poskytujúci prevádzkovateľom prenosových sústav buď regulačnú energiu alebo disponibilitu, alebo regulačnú energiu aj disponibilitu;
- l) „disponibilita“ je objem výkonu, s ktorého dodržaním súhlasil poskytovateľ vyrovnávacích služieb a vzhľadom na ktorý súhlasil s tým, že prevádzkovateľovi prenosovej sústavy počas trvania zmluvy predloží ponuky na zodpovedajúci objem regulačnej energie;
- m) „samostatný subjekt zúčtovania“ je účastník trhu alebo jeho vybraný zástupca zodpovedný za odchýlky na trhu s elektrinou, ktoré účastník trhu spôsobil;
- n) „obdobie zúčtovania odchýlok“ je časová jednotka, za ktorú sa samostatným subjektom zúčtovania vypočítava odchýlka;
- o) „cena odchýlky“ je cena, či už pozitívna, nulová alebo negatívna, za odchýlku v každom smere v jednotlivých obdobiach zúčtovania odchýlok;

- p) „oblasť ceny odchýlky“ je oblasť, v ktorej sa vypočítava cena odchýlky;
- q) „postup predbežného schválenia“ je postup na overenie toho, či poskytovateľ disponibility vyhovuje požiadavkám stanoveným prevádzkovateľmi prenosových sústav;
- r) „rezervná kapacita“ je výška rezerv na zachovanie frekvencie, rezerv na obnovenie frekvencie alebo nahradzujúcich rezerv, ktoré musia byť k dispozícii prevádzkovateľovi prenosovej sústavy;
- s) „prednostný dispečing“ je v **prípade modelu decentralizovaného dispečingu** nasadzovanie elektrární na základe kritérií, ktoré sú odlišné od ekonomického poradia ponúk a v centrálnych distribučných **modeloch [] aj od** obmedzení siete a ktoré uprednostňujú nasadzovanie určitých technológií výroby;
- t) „región výpočtu kapacity“ je geografická oblasť, v ktorej sa uplatňuje koordinovaný výpočet kapacity;
- u) „kapacitný mechanizmus“ je **trhové alebo** administratívne opatrenie s cieľom zabezpečiť dosiahnutie želanej úrovne **primeranosti zdrojov []** prostredníctvom odmeňovania zdrojov za ich dostupnosť, s výnimkou opatrení týkajúcich sa podporných služieb [];
- []
- w) „vysoko účinná kogenerácia“ je kogenerácia spĺňajúca kritériá stanovené v prílohe II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ¹²;
- x) „demonštračný projekt“ je projekt, na ktorom sa demonštruje technológia ako prvá svojho druhu v Únii, ktorá predstavuje významnú inováciu výrazne prekračujúcu rámec daného stavu technologického vývoja.

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1).

- y) „účastník trhu“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá vyrába, nakupuje alebo predáva elektrinu, služby riadenia odberu a skladovania energie vrátane vydávania pokynov na obchodovanie na jednom alebo viacerých trhoch s elektrinou, a to aj na trhoch s regulačnou energiou.
- z) „redispečing“ je opatrenie, ktoré aktivoval jeden alebo viacerí prevádzkovatelia sústav prostredníctvom zmeny modelu výroby a/alebo zaťaženia s cieľom zmeniť fyzikálne toky v prenosovej sústave a zmierniť fyzické preťaženie.
- aa) „protiobchod“ je výmena medzi oblasťami, ktorú iniciovali prevádzkovatelia sústav medzi dvoma [] ponukovými oblasťami s cieľom zmierniť fyzické preťaženie.
- bb) „zariadenie na výrobu elektriny“ je zariadenie, ktoré premieňa primárnu energiu na energiu elektrickú a ktoré sa skladá z jedného alebo viacerých zariadení na výrobu elektriny pripojených do siete [].
- cc) „model centralizovaného dispečingu“ je model plánovania prevádzky a dispečingu, v rámci ktorého plány výroby a spotreby, ako aj dispečing zariadení na výrobu elektriny a odberných zariadení, pokiaľ ide o nasaditeľné zariadenia, určuje PPS v rámci integrovaného postupu plánovania prevádzky.
- dd) „štandardný produkt regulácie“ je harmonizovaný vyrovnávací produkt vymedzený všetkými PPS na výmenu vyrovnávacích služieb ako sa uvádza v [] usmernení týkajúcom sa vyrovnávania prijatom na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009.
- ee) „osobitný produkt regulácie“ je produkt odlišný od štandardného produktu, na ktorý sa vzťahujú požiadavky stanovené [] v usmernení týkajúcom sa vyrovnávania prijatom na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009.
- ff) „delegovaný prevádzkovateľ“ je subjekt, ktorému sa konkrétne úlohy alebo povinnosti, ktorými bol poverený prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo nominovaný organizátor trhu s elektrinou podľa tohto nariadenia alebo akéhokoľvek iného nariadenia, smernice, sieťového predpisu alebo usmernenia, prideliť týmto prevádzkovateľom prenosovej sústavy alebo nominovaným organizátorom trhu s elektrinou alebo členským štátom alebo národným regulačným orgánom;

Kapitola II

Všeobecné pravidlá pre trh s elektrinou

Článok 3

Zásady týkajúce sa fungovania trhov s elektrinou

1. Členské štáty, národné regulačné orgány, prevádzkovatelia prenosových sústav, prevádzkovatelia distribučných sústav, [] organizátori trhu a **delegovaní prevádzkovatelia** zabezpečia, aby trhy s elektrinou fungovali v súlade s týmito zásadami:

ceny sa musia tvoriť na základe dopytu a ponuky;

- a) musí sa upustiť od opatrení, ktoré bránia tvorbe cien na základe dopytu a ponuky alebo odrádzajú od rozvoja flexibilnejšej výroby, nízkouhlíkovej výroby alebo pružnejšieho dopytu;
- b) odberatelia musia mať možnosť ťažiť z trhových príležitostí a zvýšenej hospodárskej súťaže na maloobchodných trhoch;
- c) pod podmienkou dodržiavania pravidiel Zmluvy o EÚ týkajúcich sa hospodárskej súťaže sa musí umožniť účasť odberateľov a malých podnikov na trhu agregáciou výroby z viacerých výrobných zariadení alebo odberu z viacerých odberných zariadení, aby mohli poskytovať spoločné ponuky na trhu s elektrinou a aby mohli byť spoločne prevádzkované v elektrizačnej sústave;
- e) trhové pravidlá musia [] **sprevádzať** dekarbonizáciu hospodárstva **napr.** tým, že sa umožní integrácia elektriny z obnoviteľných zdrojov a že sa poskytnú stimuly na zvyšovanie energetickej efektívnosti;
- f) trhové pravidlá musia zabezpečovať vhodné investičné stimuly pre výrobu, skladovanie, energetickú efektívnosť a riadenie odberu, aby sa plnili potreby trhu a aby sa tak zaručila bezpečnosť dodávok;

- g) musí sa zabrániť prekážkam pre cezhraničné toky elektriny **medzi ponukovými oblasťami alebo členskými štátmi a** cezhraničné transakcie na [] trhoch s elektrinou a súvisiacich trhoch so službami;
- h) trhové pravidlá musia zabezpečiť regionálnu spoluprácu, ak je efektívna;
- i) [] **na bezpečnú a trvalo udržateľnú** výrobu, uskladnenie a spotrebu [] sa na trhu uplatňujú rovnaké podmienky, [] **podľa požiadaviek ustanovených v práve EÚ**;
- j) všetci výrobcovia musia byť priamo alebo nepriamo zodpovední za predaj elektriny, ktorú vyrobia;
- []
- l) trhové pravidlá musia umožniť efektívny dispečing výrobných kapacít a riadenie odberu;
- m) trhové pravidlá musia umožniť vstup a odchod podnikov vyrábajúcich elektrinu a podnikov dodávajúcich elektrinu na základe vlastného posúdenia hospodárskej a finančnej životaschopnosti ich pôsobenia;
- n) **s cieľom** [] umožniť účastníkom trhu, **aby boli chránení** [] pred rizikami kolísania cien na trhovom základe, a [] **zmierniť** neistotu budúcej návratnosti investícií sa na burzách musí dať obchodovať s **dlhodobými zaisteniami** transparentným spôsobom a o **zmluvách o dlhodobých dodávkach sa musí dať vyjednávať mimo burzu**, a to pod podmienkou dodržania pravidiel Zmluvy o EÚ týkajúcich sa hospodárskej súťaže.
- o) **účastníci trhu majú právo na prístup do prenosových a distribučných sústav na základe objektívnych, transparentných a nediskriminačných podmienok.**
- []

Článok 4

Zodpovednosť za vyrovnávanie odchýlok

1. Všetci účastníci trhu [] musia byť [] zodpovední za odchýlky, ktoré v sústave spôsobia [].
Na tento účel, účastníci trhu [] musia byť buď samostatnými subjektmi zúčtovania, alebo svoju zodpovednosť musia zmluvne preniesť na samostatný subjekt zúčtovania podľa vlastného výberu. V súlade s usmernením týkajúcim sa vyrovnávania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009 je každý subjekt zúčtovania finančne zodpovedný za svoje odchýlky a musí sa usilovať o rovnováhu alebo prispievať k rovnováhe elektrizačnej sústavy.
2. Členské štáty môžu stanoviť [] výnimky zo [] **zodpovednosti za vyrovnávanie odchýlok iba v týchto prípadoch:**
 - a) demonštračné projekty **týkajúce sa nových technológií, ako sa vymedzuje v článkoch 66 a 67 nariadenia (EÚ) 2016/631¹³;**
 - b) **zariadenie na výrobu elektriny** využívajúce obnoviteľné zdroje energie alebo vysoko účinnú kogeneráciu s **celkovým** inštalovaným elektrickým výkonom menším než [] 250 kW;
 - c) **Bez toho, aby boli dotknuté zmluvy uzavreté pred [dátum nadobudnutia účinnosti právneho predpisu], a** zariadenia využívajúce podporu schválenú Komisiou na základe pravidiel Únie o štátnej pomoci podľa článkov 107 až 109 ZFEÚ a uvedené do prevádzky pred [Úrad pre publikácie: nadobudnutie účinnosti]. Členské štáty môžu [] **bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ,** motivovať účastníkov trhu, ktorí sú úplne alebo čiastočne oslobodení od zodpovednosti za vyrovnávanie odchýlok, aby takú zodpovednosť prevzali v plnom rozsahu. []

¹³ **Nariadenie Komisie (EÚ) 2016/631 zo 14. apríla 2016, ktorým sa stanovuje sieťový predpis pre požiadavky na pripojenie výrobcov elektriny do elektrizačnej sústavy (Ú. v. EÚ L 112, 27.4.2016, s. 1).**

- 2a. Ak sa členský štát rozhodne poskytnúť výnimku podľa článku 4 ods. 2, musí zabezpečiť, aby finančnú zodpovednosť za odchýlky prevzala iná strana.
3. V prípade zariadení na výrobu elektriny uvedených do prevádzky po 1. januári 2026 sa odsek 2 písm. b) uplatňuje len na výrobné zariadenia využívajúce obnoviteľné zdroje energie alebo vysoko účinnú kogeneráciu s celkovým inštalovaným elektrickým výkonom menším než [] 50 kW.

Článok 5

Vyrovnávací trh

[]

2. Vyrovnávacie trhy vrátane postupov predbežného schválenia sa organizujú takým spôsobom, aby sa:
- a) zaistila účinná nediskriminácia účastníkov trhu a aby sa zároveň brali do úvahy rozličné technické potreby elektrizačnej sústavy, transparentné a technologicky neutrálne vymedzenie pojmu služieb a ich transparentné, trhovo orientované obstarávanie [],
 - b) zabezpečil prístup ku všetkým predbežne schváleným účastníkom trhu, či už individuálne alebo prostredníctvom združovania;
 - c) rešpektovala potreba umiestniť rastúce podiely variabilnej výroby a aj vyhovelo zvýšenej schopnosti riadenia odberu a nástupu nových technológií.

[]

4. Vyrovňavacie trhy musia zaručiť prevádzkovú bezpečnosť a pritom umožniť maximálne využívanie a efektívne pridelovanie medzioblastnej kapacity v rôznych časových rámcoch v súlade s článkom 15.
5. **[] V prípade štandardných a osobitných produktov regulácie sa zúčtovanie regulačnej energie zakladá na marginálnej tvorbe cien, platbe zúčtovanej ceny bez toho, aby bolo dotknuté [] usmernenie týkajúce sa vyrovňavania prijaté na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009.** Účastníkom trhu sa umožní predkladať ponuky čo najbližšie k reálnemu času a **[] uzávierka pre regulačnú energiu nie je pred** uzávierkou vnútrodeného medzioblastného trhu určenou v súlade s článkom 59 nariadenia Komisie (EÚ) 2015/1222¹⁴. **Prevádzkovateľ prepravnej sústavy uplatňujúci model centralizovaného dispečingu môže stanoviť ďalšie pravidlá v súlade s [] usmernením týkajúcim sa vyrovňavania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009.**
- 5a. **Cena regulačnej energie sa nestanovuje vopred [] v zmluve o disponibilite. Výnimka pre osobitné produkty regulácie sa môže uplatňovať v súlade s usmernením týkajúcim sa vyrovňavania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009.** Postupy obstarávania musia byť transparentné, no zároveň sa musí dodržiavať dôvernosť v súlade s článkom 40 ods. 4 [prepracovaného znenia smernice o elektrine].

¹⁴ Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1222 z 24. júla 2015, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia (Ú. v. EÚ L 197, 25.7.2015, s. 24).

6. Odchýlky sa účtujú za cenu, ktorá zodpovedá hodnote energie v reálnom čase, a vypočítavajú sa v súlade s ☐ usmernením týkajúcim sa vyrovňovania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009.
- 6a. ☐ Oblasť ceny odchýlky sa musí ☐ rovnať ponukovej oblasti, okrem ☐ prípadu modelu centralizovaného dispečingu, a musí byť v súlade s ☐ usmernením týkajúcim sa vyrovňovania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009. Oblasť odchýlky sa rovná plánovacej oblasti, okrem prípadu modelu centralizovaného dispečingu, v ktorom oblasť odchýlky môže byť súčasťou plánovacej oblasti v súlade s usmernením týkajúcim sa vyrovňovania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009
7. ☐ Dimenzovanie rezervnej kapacity vykonávajú prevádzkovatelia prenosových sústav v súlade s ☐ usmernením pre prevádzku sústavy prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009 a môže sa uľahčovať na regionálnej úrovni. ☐
8. Obstarávanie disponibilít uskutočňujú prevádzkovatelia prenosových sústav ☐, ktoré sa na regionálnej úrovni uľahčuje ☐. Obstarávanie disponibilít je trhové ☐ a usporiadané tak, aby bolo k jednotlivým alebo agregovaným účastníkom trhu v rámci postupu predbežného schválenia nediskriminačné v súlade s článkom 40 ods. 4 [prepracovaného znenia smernice o elektrine]. ☐

9. Obstarávanie zvýšenia disponibilít a zníženia disponibilít sa vykonáva oddelene, [] v súlade s [] usmernením týkajúcim sa vyrovňovania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009. V čo najväčšom možnom rozsahu a aspoň pre [40] % štandardných produktov používaných na účely disponibilít sa zmluvy o disponibilite neuzavierajú dlhšie než jeden deň pred poskytnutím disponibilít a zmluvné obdobie musí byť najviac jeden deň. Uzavretie zmluvy týkajúcej sa zostávajúcej časti disponibilít sa vykonáva maximálne jeden mesiac pred poskytnutím disponibilít a zmluvné obdobie zostávajúcej časti disponibilít je maximálne jeden mesiac.
- 9a. Na žiadosť prevádzkovateľa prenosovej sústavy môže národný regulačný orgán [] predĺžiť zmluvné obdobie zostávajúcej časti disponibilít uvedenej v odseku 9 [] na maximálne obdobie troch mesiacov za predpokladu, že takéto rozhodnutie bude časovo obmedzené a že pozitívne účinky z hľadiska znižovania nákladov pre spotrebiteľov prevážia negatívne dôsledky pre trh []. Žiadosť zahŕňa:
- a) konkrétne časové obdobie, počas ktorého by sa výnimka uplatňovala;
 - b) objem disponibilít, [] na ktorý by sa výnimka uplatňovala;
 - c) analýzu vplyvu takejto výnimky na účasť vyrovnávacích zdrojov a
 - d) odôvodnenie výnimky preukazujúce, že takouto výnimkou by sa dosiahli nižšie náklady pre spotrebiteľov [].

10. Prevádzkovatelia prenosových sústav **čo najskôr, najneskôr však 30 minút po []** reálnom čase zverejňujú informácie o aktuálnej **rovnováhe sústavy []** svojich [] **plánovacích oblastí a odhadovaných [] cenách regulačnej energie. V rozsahu, v akom sa zodpovednosť za poskytovanie týchto informácií zverila tretej strane alebo delegovala na tretiu stranu v súlade s [] usmernením týkajúcim sa vyrovňovania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009 bude táto tretia strana zodpovedná za splnenie požiadaviek tohto článku.**

Článok 6

Denné a vnútrodenné trhy

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav a nominovaní organizátori trhu s elektrinou spoločne organizujú riadenie integrovaných denných a vnútrodenných trhov na základe prepojenia trhov, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2015/1222. Prevádzkovatelia prenosových sústav a nominovaní organizátori trhu s elektrinou spolupracujú na úrovni Únie, alebo ak je to vhodnejšie, na regionálnom základe s cieľom maximalizovať efektívnosť a účinnosť obchodovania na dennom a vnútrodennom trhu s elektrinou v Únii. Povinnosť spolupracovať platí bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie ustanovení práva Únie o hospodárskej súťaži. Vo svojich funkciách týkajúcich sa obchodovania s elektrinou podliehajú prevádzkovatelia prenosových sústav a nominovaní organizátori trhu s **elektrinou** regulačnému dohľadu regulačných orgánov a agentúry podľa článku 59 [prepracované znenie smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2] a článkov 4 a 9 [prepracované znenie nariadenia (ES) č. 713/2009 podľa návrhu COM(2016) 863/2].

2. Denné a vnútrodenne trhy

- a) musia byť organizované tak, aby boli nediskriminačné;
 - b) musia maximalizovať schopnosť **všetkých** účastníkov trhu [] **riešiť svoje** odchýlky;
 - c) musia maximalizovať príležitosti pre **všetkých** účastníkov trhu zúčastňovať sa na obchode [] **medzi oblast'ami** čo najbližšie k reálnemu času vo všetkých ponukových oblastiach;
 - d) musia zabezpečiť, aby ceny odrážali základné danosti trhu **vrátane hodnoty energie v reálnom čase** a aby sa účastníci trhu na ne mohli spoľahnúť pri dohodách o dlhodobjších zaist'ovacích produktoch;
 - e) musia zabezpečiť prevádzkovú bezpečnosť a zároveň umožniť maximálne využitie prenosovej kapacity;
 - f) musia byť transparentné a zároveň dodržiavať dôvernosc' a **musí sa zabezpečiť, aby sa na nich obchodovalo anonymným spôsobom** a;
- []
- h) nesmú robiť rozdiely medzi obchodmi realizovanými v rámci ponukovej oblasti a naprieč ponukovými oblast'ami.

[]

Článok 7

Obchodovanie na denných a vnútrodných trhoch

1. **Nominovaní** organizátori trhu s **elektrinou** umožnia účastníkom trhu obchodovať s energiou čo najbližšie k reálnemu času a prinajmenšom až do času uzávierky vnútrodného medzioblastného trhu určeného v súlade s [] **usmernením pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatým na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009.**
2. **Nominovaní** organizátori trhu s **elektrinou** poskytnú účastníkom trhu príležitosť obchodovať s energiou v časových intervaloch, ktoré sú aspoň také krátke, ako je obdobie zúčtovania odchýlok na denných a vnútrodných trhoch v **súlade s [] usmernením týkajúcim sa vyrovňovania prijatým na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009.**
3. **Nominovaní** organizátori trhu s **elektrinou** musia na obchodovanie na denných a vnútrodných trhoch poskytovať produkty, ktoré majú dostatočne malú veľkosť, s minimálnou veľkosťou ponuky [] 1 megawatt, aby sa umožnila efektívna účasť riadenia odberu, uskladňovania energie a drobných obnoviteľných zdrojov v **súlade s metodikami vypracovanými v rámci [] usmernenia pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009.**
4. [] **Do 1. januára 2021** je obdobie zúčtovania odchýlok vo všetkých [] **plánovacích oblastiach 15 minút, pokiaľ [] regulačné orgány neudelili odchýlku alebo výnimku v súlade s [] usmernením týkajúcim sa vyrovňovania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009. []**

Článok 8

Forwardové trhy

1. V súlade s nariadením (EÚ) 2016/1719 musia prevádzkovatelia prenosových sústav vydávať dlhodobé prenosové práva alebo mať zavedené rovnocenné opatrenia s cieľom umožniť účastníkom trhu, [] **vrátane** vlastníkov výrobných zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie zaistiť sa proti cenovým rizikám naprieč hranicami ponukových oblastí, **pokiaľ sa posúdením forwardového trhu, ktoré na hraniciach ponukovej oblasti vykonali príslušné regulačné orgány, nepreukázu dostatočné zaistenia v dotknutých ponukových oblastiach v súlade s [] usmernením týkajúcim sa pridelovania dlhodobej kapacity prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009.**
2. Dlhodobé prenosové práva sa pridelujú transparentným, trhovým a nediskriminačným spôsobom prostredníctvom jednotnej pridelovacej platformy **podľa ustanovení [] usmernenia týkajúceho sa pridelovania dlhodobej kapacity prijatého na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009.** []
3. Pod podmienkou dodržiavania pravidiel zmluvy v oblasti hospodárskej súťaže musia mať organizátori trhu možnosť vyvíjať forwardové zaistovacie produkty, a to aj dlhodobé, aby mohli účastníkom trhu [] **vrátane** vlastníkov výrobných zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie poskytnúť vhodné možnosti zaistiť sa proti finančným rizikám z dôvodu kolísania cien. Členské štáty nesmú obmedziť takéto zaistovacie činnosti na obchody v členskom štáte alebo ponukovej oblasti.

Článok 9

[] Technické ponukové limity

1. **Veľkoobchodné ceny elektriny a ceny regulačnej energie vrátane ponukových a zúčtovacích cien nepodliehajú minimálnym alebo maximálnym limitom. Uvedenou skutočnosťou nie sú dotknuté technické cenové limity, ktoré sa môžu uplatňovať v časovom rámci vyrovňavania podľa [] usmernenia týkajúceho sa vyrovňavania prijatého na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009 a v dennom a vnútrodenom časovom rámci, ako sa uvádza v nasledujúcom odseku. []**
2. **[] Nominovaní organizátori trhu s elektrinou môžu uplatňovať harmonizované limity na maximálne a minimálne zúčtovacie ceny pre denné a vnútrodené časové rámce v súlade s [] usmernením pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatým na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009. Uvedenými limitmi sa zohľadňuje maximálna hodnota nedodanej elektriny. Nominovaní organizátori trhu uplatňujú transparentný mechanizmus na včasné automatické nastavovanie technických ponukových limitov ak sa očakáva, že stanovené limity sa [] dosiahnu []. Limity nastavené na vyššiu úroveň zostanú uplatniteľné až dovtedy, kým budú potrebné ďalšie zvýšenia podľa uvedeného mechanizmu.**
3. **Prevádzkovatelia prenosových sústav nesmú prijať žiadne opatrenia na účely zmeny veľkoobchodných cien. []**
4. **Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány, ktoré určili členské štáty, identifikujú politiky a opatrenia uplatňované na ich území, ktoré by mohli prispievať k nepriamemu obmedzeniu tvorby veľkoobchodných cien vrátane obmedzení ponúk týkajúcich sa aktivácie regulačnej energie, kapacitných mechanizmov, opatrení prevádzkovateľov prenosových sústav, opatrení určených na napadnutie výsledkov trhu alebo zamedzenie zneužívania dominantného postavenia alebo neefektívneho vymedzenia ponukových oblastí.**

5. Ak **národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán, ktorý určil** členský štát, identifikuje politiku alebo opatrenie, ktoré by mohlo obmedzovať tvorbu cien, prijme všetky primerané opatrenia s cieľom odstrániť, alebo ak to nie je možné, zmierniť ich vplyv na ponukové správanie. Členské štáty predložia Komisii do [Úrad pre publikácie: *šesť mesiacov po nadobudnutí účinnosti*] správu, v ktorej podrobne uvedú opatrenia, ktoré prijali alebo sa chystajú prijať.

Článok 10

Hodnota nedodanej elektriny

1. Do [Úrad pre publikácie: rok po nadobudnutí účinnosti] – **v prípade potreby stanovenia štandardu spoľahlivosti v súlade s článkom 20 – národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány, ktoré určili** členské štáty, stanovujú jednotný odhad hodnoty nedodanej elektriny (Value of Lost Load, – „VoLL“) pre svoje územie []. Uvedený odhad sa [] sprístupní verejnosti. **Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány, ktoré určili** členské štáty, môžu pre jednotlivé ponukové oblasti stanoviť rôzne **odhady** [], ak majú na svojom území viac ponukových oblastí. **Ak sa ponuková oblasť skladá z území viac ako jedného členského štátu, dotknuté členské štáty stanovujú pre túto ponukovú oblasť jednotnú hodnotu nedodanej elektriny.** Pri stanovovaní hodnoty nedodanej elektriny **národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány, ktoré určili** členské štáty, uplatňujú metodiku vypracovanú v súlade s článkom 19 ods. 5.
2. Členské štáty aktualizujú svoje odhady najmenej raz za päť rokov **alebo ak sa zistí podstatná zmena.**

Článok 11

Dispečing výrobných kapacít a riadenie odberu

1. **Ak nie je v článku 11 ods. 2 až 4 stanovené inak**, musia byť dispečing zariadení na výrobu elektriny a riadenie odberu nediskriminačné, **transparentné** a trhové. []
 2. [] **Bez toho, aby boli dotknuté [] články 107 až 109 ZFEÚ, môžu členské štáty zabezpečiť, aby sa v prípade elektriny, ktorá sa vyrába [] využitím obnoviteľných zdrojov energie alebo využitím vysoko účinnej kogenerácie v malom [] zariadení na výrobu elektriny alebo zariadení na výrobu elektriny využívajúcom nové technológie, takým zariadeniam udelil prednostný dispečing**, ak ide o:
 - a) [] **zariadenie na výrobu elektriny** využívajúce obnoviteľné zdroje energie alebo vysoko účinnú kogeneráciu s inštalovaným elektrickým výkonom menším než [] **250 kW** alebo
 - b) **demonštračné projekty** týkajúce sa **nových [] technológií, ako sa vymedzujú [] v sieťovom predpise o požiadavkách na výrobcov prijatom na základe článku 6 nariadenia (EÚ) č. 714/2009.**
- []

(časti odseku 3 presunuté nižšie do odseku 3a)

- 3a. V prípade zariadenia na výrobu elektriny uvedeného do prevádzky od 1. januára 2026 sa odsek 2 písm. a) uplatňuje len na **zariadenia na výrobu elektriny** [] využívajúce obnoviteľné zdroje energie alebo vysoko účinnú kogeneráciu s inštalovaným elektrickým výkonom menším než [] 50 kW [].
4. **[] Bez toho, aby boli dotknuté zmluvy uzavreté pred [dátum nadobudnutia účinnosti právneho predpisu], zariadenia na výrobu elektriny** využívajúce obnoviteľné zdroje energie alebo vysoko účinnú kogeneráciu, ktoré boli uvedené do prevádzky pred [Úrad pre publikácie: nadobudnutie účinnosti] a pri uvedení do prevádzky sa nasadzovali prednostne podľa článku 15 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ alebo článku 16 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES¹⁵, [] **majú nad'alej výhody** z prednostného nasadzovania. Prednostný dispečing sa už neuplatňuje odo dňa, keď sa na [] **zariadení na výrobu elektriny** uskutočnia významné úpravy, a to je prinajmenšom vtedy, keď je potrebná nová zmluva o pripojení alebo keď sa zvýši výrobná kapacita.
5. Prednostný dispečing nesmie ohroziť bezpečnú prevádzku elektrizačnej sústavy, nesmie sa používať ako zdôvodnenie na obmedzenie cezhraničných kapacít nad rámec toho, čo sa stanovuje v článku 14, a musí byť založený na transparentných a nediskriminačných kritériách.

¹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 16).

Článok 12

Redispečing []

1. Redispečing výroby a redispečing riadenia odberu sa musí zakladať na objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritériách. **Musí byť otvorený pre všetky technológie výroby, uskladnenia a riadenia odberu vrátane prevádzkovateľov nachádzajúcich sa v iných členských štátoch, pokiaľ to nie je technicky nerealizovateľné.**
2. Zdroje na [] redispečing sa vyberajú spomedzi výrobných, **uskladňovacích** alebo odberných zariadení [] na základe trhových mechanizmov a musia byť finančne kompenzované. [] **Ponuky regulačnej energie používané na redispečing sú vylúčené zo stanovovania ceny regulačnej energie v iných časových rámcoch v súlade s [] usmernením týkajúcim sa vyrovňovania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/20099.**

(časti odseku 2 presunuté nižšie do odseku 2a)

- 2a. **Bez toho, aby boli dotknuté [] články 107 až 109 ZFEÚ netrhový [] redispečing výroby alebo redispečing riadenia odberu sa môže [] používať, iba [] ak sú splnené tieto podmienky:**
- a) nie je k dispozícii žiadna trhovú alternatíva;
 - b) [] všetky dostupné trhové zdroje boli použité, alebo
 - c) [] počet výrobných alebo odberných zariadení dostupných v oblasti, kde sa nachádzajú vhodné výrobné alebo odberné zariadenia na poskytovanie tejto služby, je príliš nízky na to, aby sa zabezpečila efektívna hospodárska súťaž. []

d) aktuálny stav sústavy spôsobuje preťaženie do takej miery pravidelným a predvídateľným spôsobom, že trhový redispečing by mal za následok pravidelné strategické ponuky, v dôsledku ktorých by sa zvýšila úroveň vnútorného preťaženia a dotknutý členský štát prijal akčný plán na riešenie tohto preťaženia alebo zabezpečuje, aby dostupná medzioblastná kapacita predstavovala aspoň 75 % tepelnej kapacity každého spojovacieho vedenia v súlade s článkom 14 ods. 7.

3. Príslušní prevádzkovatelia sústav podávajú aspoň raz ročne príslušnému regulačnému orgánu správu o [] zostupnom redispečingu **zariadenia na výrobu elektriny** [] využívajúcom obnoviteľné zdroje energie alebo vysoko účinnú kogeneráciu []
4. Pod podmienkou splnenia požiadaviek súvisiacich so zachovaním spoľahlivosti a bezpečnosti rozvodnej siete musia prevádzkovatelia prenosových sústav a prevádzkovatelia distribučných sústav na základe transparentných a nediskriminačných kritérií stanovených príslušnými vnútroštátnymi orgánmi:
 - a) zaručiť schopnosť prenosových a distribučných sústav prenášať elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kogeneráciou pri čo najmenšom [] redispečingu. To nebráni tomu, aby sa pri plánovaní siete zohľadnil limitovaný [] redispečing, ak sa preukáže, že je to ekonomicky efektívnejšie, a – **pokiaľ členský štát, v ktorom elektrina zo zariadenia na výrobu elektriny využívajúceho obnoviteľné zdroje energie alebo vysoko účinnú kogeneráciu predstavuje viac než 50 % ročnej hrubej konečnej spotreby elektriny, nestanovuje inak** – ak nepresiahne 5 % inštalovaného výkonu zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie alebo vysoko účinnú kogeneráciu v danej oblasti;
 - b) prijať vhodné sieťové a trhovú prevádzkové opatrenia s cieľom minimalizovať [] zostupný redispečing elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kogeneráciou.

5. Ak sa používa netrhový zostupný redispečing [], uplatňujú sa tieto zásady:
- a) zostupný redispečing sa na [] **zariadenia na výrobu elektriny** využívajúce obnoviteľné zdroje energie uplatní [] len vtedy, ak neexistuje žiadna iná alternatíva alebo ak by iné riešenia mali za následok neprimerané náklady alebo **závažné** riziká pre bezpečnosť siete;
 - b) zostupný redispečing sa na **elektrinu vyrobenú prostredníctvom procesu** [] vysoko účinnej kogenerácie uplatní [] len vtedy, ak okrem [] zostupného redispečingu [] **zariadení na výrobu elektriny** využívajúcich obnoviteľné zdroje energie neexistuje žiadna iná alternatíva alebo ak by iné riešenia mali za následok neprimerané náklady alebo **závažné** riziko pre bezpečnosť siete;
- []
- d) zostupný redispečing [] podľa písmen a) [] **a b)** [] musí byť riadne a transparentne odôvodnený. Odôvodnenie sa uvedie v správe podľa odseku 3.
6. Ak sa používa netrhový [] redispečing, musí byť podmienený finančnou kompenzáciou zo strany prevádzkovateľa sústavy, ktorý [] redispečing požaduje, [] **prevádzkovateľovi** [] výrobného alebo odberného zariadenia, v ktorého prípade sa použil redispečing, **s výnimkou prípadu výrobcov, ktorí akceptujú [] zmluvu o pripojení, v ktorej nie je zaručené závažné zásobovanie energiou.** Finančná kompenzácia sa musí prinajmenšom rovnať tomu z nasledujúcich prvkov, ktorý má najvyššiu hodnotu, **alebo ich kombinácii, ak by uplatnenie jedného z nich malo za následok neopodstatnene nízku kompenzáciu:**

- a) dodatočné prevádzkové náklady spôsobené ☐ redispečingom, ako sú dodatočné náklady na palivo v prípade vzostupného redispečingu alebo zabezpečenie záložného tepla v prípade zostupného redispečingu alebo obmedzenia ☐ **zariadenia na výrobu elektriny** využívajúceho vysoko účinnú kogeneráciu;
- b) ☐ čisté príjmy z predaja elektrickej energie na dennom trhu, ktorú by výrobné alebo odberné zariadenie vyrobilo, ak by nebol požadovaný ☐ redispečing. Ak sa výrobným alebo odberným zariadeniam poskytuje finančná podpora na základe objemu vyrobenej alebo spotrebovanej elektrickej energie, stratená finančná podpora sa považuje za súčasť čistých príjmov.

Kapitola III

Prístup do sústavy a riadenie preťaženia

ODDIEL 1

PRIDEĽOVANIE KAPACITY

Článok 13

Opatrenia na riešenie preťaženia a vymedzenie ponukových oblastí

1. **Členské štáty prijímú vhodné opatrenia na prekonanie preťaženia.** Hranice ponukových oblastí musia byť založené na dlhodobých štrukturálnych preťaženiach v prenosovej sústave []. **Ponukové oblasti takéto preťaženia neobsahujú, pokiaľ ich vplyv na susedné ponukové oblasti nie je zmierňovaný využitím nápravných opatrení, a nevedú k zníženiu medzioblastnej obchodnej kapacity.** Usporiadanie ponukových oblastí v Únii musí byť koncipované tak, aby sa maximalizovali ekonomická efektívnosť a **s cieľom maximalizovať** cezhraničné obchodné príležitosti, [] a **to pri náležitom dodržiavaní ustanovení článku 14.**

[]

[]

[]

3. Aby sa zabezpečilo optimálne vymedzenie ponukových oblastí [], musí sa vykonať ich preskúmanie. Toto preskúmanie musí zahŕňať analýzu [] **rôznych** usporiadaní ponukových oblastí v koordinácii so zapojením dotknutých zainteresovaných strán zo všetkých [] **príslušných** členských štátov v nadväznosti na postup v súlade s [] **usmernením pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatým na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009.** Na základe návrhu [] **príslušných** prevádzkovateľov prenosových sústav, [] **ktorý akceptujú príslušné národné regulačné orgány,** o metodike a predpokladoch, ktoré sa použijú v procese preskúmania ponukových oblastí, ako aj o zvažovaných alternatívnych usporiadaniach ponukových oblastí [] **rozhoduje** agentúra. **Metodika by sa mala zakladať na štrukturálnych preťaženiach, v súvislosti s ktorými sa neočakáva, že sa prekonajú v najbližších piatich rokoch, napríklad ak sa náležite zohľadnia projekty v oblasti rozvoja infraštruktúry, ktoré sa majú realizovať v priebehu nasledujúcich piatich rokov.**
- 3a. Bez ohľadu na konkrétny výsledok projektov v oblasti rozvoja infraštruktúry sa článok 14 uplatňuje na výpočet dostupnej kapacity pre výmeny medzi oblast'ami. Prahová hodnota uvedená v článku 14 ods. 7c sa dosiahne najneskôr 1. januára 2024. Uvedená lehota sa uplatňuje aj na účely vykonávania procesu uvedeného v odsekoch 4 až 4f tohto článku.**
4. Prevádzkovatelia prenosových sústav, ktorí sa zúčastňujú na preskúmaní ponukových oblastí, predložia **spoločný** návrh **príslušným členským štátom alebo ich určeným príslušným** **[najneskôr 12 mesiacov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia, konkrétny dátum sa vloží z Ú. v. EÚ].** Príslušné členské štáty sú tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na preskúmaní [] **usporiadania ponukových oblastí,** a aj tie, ktoré patria do toho istého regiónu výpočtu kapacity [] podľa [] **usmernenia pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009.**

[]

- 4a.** Ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy zistí štrukturálne preťaženie alebo ak sa po preskúmaní ponukových oblastí odporúča zmena ponukovej oblasti jedného alebo viacerých členských štátov, majú dotknuté členské štáty v spolupráci so svojimi prevádzkovateľmi prenosových sústav možnosť do šiestich mesiacov vypracovať národné alebo nadnárodné akčné plány. Tieto akčné plány obsahujú konkrétny časový harmonogram pre prijatie opatrení na zníženie štrukturálnych preťažení, ktoré sa zistili v období [najneskôr 4 roky po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia, konkrétny dátum sa vloží z Ú. v. EÚ], vrátane napríklad zrýchlenia rozvoja siete, účinnejšieho využívania existujúcej infraštruktúry, preskúmania súčasných postupov prevádzky sústavy, zlepšenej koordinácie prevádzky sústavy s príslušnými susednými prevádzkovateľmi prenosových sústav, revízie nariadenia týkajúceho sa nápravných opatrení a prekážok pre väčšiu flexibilitu, ako aj vnútroštátnych opatrení v oblasti energetickej politiky, ktorými sa presúva miesto výroby a spotreby.
- 4b.** Členský štát, ktorý vykonáva akčné plány uvedené v odseku 4a, vyčlení rastúci podiel na celkovej dostupnej medzioblastnej kapacite dosiahnutej za posledný rok vykonávania akčného plánu a v žiadnom prípade nie po 1. januári 2024 aspoň 75 % tepelnej kapacity každého spojovacieho vedenia vypočítanej v súlade s metodikou uvedenou v článku 14 ods. 7. Členské štáty dosiahnu podiel uvedený v tomto odseku prostredníctvom lineárnej trajektórie. Táto lineárna trajektória a začiatok tejto trajektórie sa dohodne s členskými štátmi z toho istého regiónu výpočtu kapacity. V období, v ktorom členský štát vykonáva akčný plán, rozhodnutia regulačných orgánov, ktoré sa uvádzajú v článku 14 ods. 7, ods. 7a ods. 7b, nie sú na tento členský štát uplatniteľné. Členské štáty predložia príslušným členským štátom a Komisii výročnú správu o pokroku v súvislosti s opatreniami stanovenými v akčnom pláne.

- 4c. Šesť mesiacov pred uplynutím platnosti akčného plánu môžu členské štáty rozhodnúť, či na účely riešenia zostávajúcich preťažení svoju ponukovú oblasť rozdelia alebo či zostávajúce vnútorné preťaženia vyriešia nápravnými opatreniami, ktorých náklady pokryjú. Prevádzkovatelia prenosových sústav, ktorí sa zúčastňujú na preskúmaní ponukových oblastí, do šiestich mesiacov po uplynutí platnosti akčného plánu posúdia dostupnú medzioblastnú kapacitu vypočítanú podľa metodiky uvedenej v článku 14 ods. 7 za obdobie posledných 12 mesiacov a v správe stanovia, či kapacita cezhraničného obchodu dosiahla svoju maximálnu úroveň podľa článku 14 ods. 7c. Toto posúdenie sa zopakuje každých 24 mesiacov za obdobie posledných 24 mesiacov.**
- 4d. Tie členské štáty, v súvislosti s ktorými sa posúdením podľa odseku 4c preukázalo, že prevádzkovateľ prenosovej sústavy nedodrжал ustanovenia článku 14 ods. 7c, alebo členské štáty, ktoré sa rozhodli, že ponukovú oblasť rozdelia, dospejú do šiestich mesiacov od doručenia správy uvedenej v odseku 4c k jednomyselnému rozhodnutiu, o tom, či sa má usporiadanie ponukovej oblasti zachovať alebo zmeniť. Ostatné členské štáty môžu príslušným členským štátom predkladať svoje pripomienky, ktoré by mali príslušné členské štáty pri rozhodovaní zohľadniť. Takéto rozhodnutie je odôvodnené a v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ, a zohľadňujú sa v ňom pripomienky ostatných členských štátov, pričom príslušné členské štáty informujú o svojom rozhodnutí Komisiu a agentúru.**
- 4e. (predtým 4a) Ak sa príslušným členským štátom nepodarí v medziach povoleného časového rámca dosiahnuť jednomyselné rozhodnutie, [] bezodkladne to oznámi Komisii. Komisia môže predložiť ďalšie návrhy a vyzvať príslušné členské štáty [] na konzultácie s cieľom podporiť dosiahnutie vyváženého riešenia v lehote troch mesiacov. [] Komisia po konzultácii s agentúrou do šiestich mesiacov po [] prijatí takeého oznámenia prijme – ako opatrenie predstavujúce poslednú možnosť – rozhodnutie, či zmeniť alebo zachovať usporiadanie ponukových oblastí [].**

4f. Ak sa jedným z následných prehodnotení uvedených vo vete 3 odseku 4c preukáže, že prevádzkovateľ prenosovej sústavy nedodržiava ustanovenia článku 14 ods. 7c, môže Komisia prijať rozhodnutie vo vlastnej iniciatíve.

5. Rozhodnutie uvedené v odseku 4e sa musí zakladať na výsledku preskúmania ponukových oblastí a na návrhu prevádzkovateľov prenosových sústav **uvedenom v odseku 4a a na správe uvedenej v odseku 4c**, ktoré sa týkajú zachovania alebo zmeny usporiadania ponukových oblastí []. Toto rozhodnutie musí byť odôvodnené, najmä vzhľadom na možné odchýlky od výsledkov preskúmania ponukových oblastí a **zohľadňujú sa v ňom pozície a záväzky [] dotknutých členských štátov a pripomienky ostatných členských štátov.**

6. Ak je začaté ďalšie preskúmanie ponukových oblastí podľa [] **usmernenia pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009, musí sa dodržať postup uvedený v [] odsekoch 4a až 4d a v usmernení pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009. O svojich rozhodnutiach podľa tohto článku vedie Komisia pred ich prijatím konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami [].**

[]

8. [] **V každom** rozhodnutí **podľa odsekov 4a, 4b, alebo 4c** sa uvedie dátum vykonania zmeny. V uvedenom dátume vykonania musí byť vyvážená potreba účelnosti s praktickými aspektmi vrátane forwardového obchodu s elektrinou a **uvedený dátum sa nesmie stanoviť skôr ako 12 mesiacov po uverejnení rozhodnutia, pokiaľ sa s príslušnými členskými štátmi nedohodlo inak.** Ako súčasť svojho rozhodnutia môže Komisia určiť vhodné prechodné opatrenia.

Článok 14

Všeobecné zásady pridelovania kapacity a riadenia preťaženia

1. Problémy preťaženia sústavy sa riešia nediskriminačnými, trhovu orientovanými riešeniami, ktoré poskytujú účinné ekonomické signály dotknutým účastníkom trhu a prevádzkovateľom prenosových sústav. Problémy preťaženia sústavy sa riešia metódami, ktoré nie sú založené na transakciách, t. j. metódami, ktoré nezahŕňajú výber medzi zmluvami jednotlivých účastníkov trhu. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí pri prijímaní prevádzkových opatrení na zabezpečenie toho, aby jeho prevádzková sústava zotrvala v normálnom stave, brať do úvahy účinkov týchto opatrení na susedné kontrolné oblasti a koordinovať tieto opatrenia s inými dotknutými prevádzkovateľmi prenosových sústav, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 1222/2015.
2. Postup obmedzovania transakcií sa používa len v núdzových situáciách, keď prevádzkovateľ prenosovej sústavy musí konať rýchlo a redispečing alebo protiobchod nie sú možné. Všetky takéto postupy sa uplatňujú nediskriminačným spôsobom. S výnimkou prípadov zásahu vyššej moci sú účastníci trhu, ktorým bola pridelená kapacita, za každé obmedzenie kompenzovaní.

3. **Pokiaľ sa v odsekoch 7, 7a, 7b a 8 nestanovuje inak**, v súlade s bezpečnostnými normami spoľahlivej prevádzky sústavy sa účastníkom trhu sprístupní maximálna úroveň kapacity spojovacích vedení a/alebo prenosových sústav, ktoré **sú ovplyvňované** cezhraničnými [] transakciami. **Po vykonaní metodiky rozdeľovania nákladov na redispečing a protiobchod v súlade s [] usmernením pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatým na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009 a pri uplatňovaní koordinovaného a nediskriminačného postupu v rámci cezhraničných nápravných opatrení**, sa na optimalizáciu dostupných kapacít použijú protiobchod a redispečing, a to aj cezhraničný redispečing [].
4. Kapacita sa prideluje iba prostredníctvom explicitných aukcií kapacity alebo implicitných aukcií týkajúcich sa kapacity aj energie. Na tom istom spojovacom vedení môžu súčasne existovať obidve metódy. Pre vnútrodenné obchody sa použije priebežné obchodovanie, ktoré môže byť doplnené aukciami.
5. **V prípade preťaženia**, budú úspešné **platné ponuky na kapacitu sústavy**, ktoré majú najvyššiu hodnotou, sú predložené implicitne alebo explicitne, **a ktorými sa ponúka najvyššia hodnota pre (nedostatočnú) prenosovú kapacitu** v danom časovom rámci. Okrem prípadu nových spojovacích vedení, pre ktoré platí výnimka podľa článku 7 nariadenia (ES) č. 1228/2003, článku 17 nariadenia 714/2009 alebo článku 59, stanovovanie vyvolávacích cien v metódach pridelovania kapacity nie je povolené.
6. Kapacita musí byť na sekundárnej báze voľne obchodovateľná za predpokladu, že prevádzkovateľ prenosovej sústavy je informovaný v dostatočnom predstihu. Ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy odmietne akýkoľvek sekundárny obchod (transakciu), musí to jasne a transparentne oznámiť a vysvetliť všetkým účastníkom trhu a musí o tom upovedomiť regulačný orgán.

7. Prevádzkovatelia prenosových sústav [] nesmú obmedziť objem kapacity spojovacích vedení, ktorý má byť sprístupnený [] účastníkom trhu, aby vyriešili preťaženie vo svojej ponukovej oblasti, [] alebo ako prostriedok riadenia tokov, ktoré z tej istej ponukovej oblasti vychádzajú a sa do nej vracajú bez toho, aby boli naplánované

7a. [] Na základe návrhu všetkých prevádzkovateľov prenosových sústav v regióne výpočtu kapacity príslušné národné regulačné orgány [] schvália [] úroveň percentuálneho podielu celkovej dostupnej medzioblastnej kapacity, ktorá sa vypočítala v súlade s metodikou výpočtu kapacity, s cieľom zohľadniť medzioblastné neplánované toky v rozsahu, ktorý by sa mohol očakávať [] bez toho, aby v ponukovej oblasti došlo k štrukturálnym preťaženiám. []

(časť odseku 7 presunutá nižšie do odseku 7b)

7b. Na žiadosť prevádzkovateľov prenosových sústav a **pri dodržaní postupu koordinácie uvedeného v tomto odseku** môže príslušný regulačný orgán udeliť výnimku z [] **odseku 7 z predvídateľných dôvodov iných ako dôvodov, na ktoré sa vzťahuje odsek 7a,** ak je to potrebné na zachovanie prevádzkovej bezpečnosti. [] Taká výnimka, ktorá sa nesmie vzťahovať na obmedzenie už pridelenej kapacity podľa odseku 5, musí byť **časovo** limitovaná [] **na obdobie jedného roka alebo najviac na obdobie štyroch rokov, počas ktorých sa úroveň výnimky každý rok výrazne znižuje,** a obmedzená výlučne na to, čo je nevyhnutné, a musí sa pri nej zamedziť diskriminácii medzi internými výmenami a výmenami medzi oblastami. Pred udelením výnimky sa príslušný regulačný orgán poradí s regulačnými orgánmi ostatných členských štátov, ktoré tvoria časť dotknutého regiónu výpočtu kapacity. [] Odôvodnenie a dôvody výnimky sa uverejnia. Ak sa výnimka udelí, **v prípadoch, v ktorých je to uplatniteľné v súlade s akčným plánom podľa článku 13,** príslušní prevádzkovatelia prenosových sústav vypracujú a uverejnia metodiku a projekty, ktoré zabezpečia dlhodobé riešenie problému, ktorý sa má výnimkou riešiť. Platnosť výnimky sa skončí po uplynutí stanovenej lehoty alebo hneď, ako sa dosiahne riešenie, podľa toho, čo nastane skôr.

7c. Minimálna kapacita dostupná pre medzioblastný obchod predstavuje 75 % tepelnej kapacity každého spojovacieho vedenia. Výnimky podľa článkov 7a a 7b nemajú za následok hodnotou nižšiu, ako uvedená prahová hodnota.

8. Účastníci trhu v dostatočnom časovom predstihu pred príslušným prevádzkovým obdobím informujú dotknutých prevádzkovateľov prenosových sústav, či mienia využiť pridelenú kapacitu. Akákoľvek nevyužitá pridelená kapacita sa vráti na trh otvoreným, transparentným a nediskriminačným spôsobom.
9. Prevádzkovatelia prenosových sústav, pokiaľ je to technicky možné, započítavajú požiadavky na kapacitu všetkých tokov elektriny v opačnom smere na preťaženom spojovacom vedení tak, aby využili maximálnu kapacitu tohto vedenia. Po úplnom zohľadnení bezpečnosti sústavy sa nikdy nezamietajú transakcie, ktorými sa uvoľňuje preťaženie.
10. Finančné dôsledky neplnenia povinností súvisiacich s pridelovaním kapacity ponesú tí, ktorí sú za neplnenie zodpovední. Ak účastníci trhu nevyužijú kapacitu, ktorú sa zaviazali využiť, alebo ak v prípade explicitne draženej kapacity neuskutočnia obchod na sekundárnej báze alebo nevrátia kapacitu načas, stratia na túto kapacitu práva a uhradia poplatok odrážajúci výšku nákladov. Akékoľvek poplatky odrážajúce výšku nákladov za nevyužívanie kapacity musia byť odôvodnené a primerané. Ak prevádzkovateľ prenosovej sústavy nesplní svoju povinnosť, je povinný odškodniť účastníka trhu za stratu práv na kapacitu. Na tento účel sa nesmú brať do úvahy vedľajšie straty. Kľúčové pojmy a metódy na určenie zodpovednosti, ktorá vznikne pri neplnení povinností, sa vzhľadom na finančné dôsledky stanovia vopred a podliehajú preskúmaniu príslušného národného regulačného orgánu alebo orgánov.

11. Regulačné orgány pri rozdeľovaní nákladov na nápravné opatrenia medzi prevádzkovateľov prenosových sústav analyzujú, do akej miery toky, ktoré z ponukovej oblasti vychádzajú a sa do nej vracajú bez toho, aby boli naplánované, prispievajú k preťaženiu medzi dvoma sledovanými ponukovými oblasťami, a náklady rozdeľujú v pomere k príspevku k preťaženiu a podľa metodiky rozdeľovania nákladov na redispečing a protiobchod v súlade s usmernením pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatým na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009 a s článkom 76 nariadenia Komisie (EÚ) 2017/XYZZ. To sa nevzťahuje na [] prahovú hodnotu podľa odseku 7a.

Článok 15

Pridelovanie medzioblastnej kapacity v rôznych časových rámcoch

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav prepočítajú dostupnú medzioblastnú kapacitu aspoň po uzávierke denného a uzávierke vnútrodennej medzioblastného trhu. Prevádzkovatelia prenosových sústav pridelia dostupnú medzioblastnú kapacitu plus zostávajúcu medzioblastnú kapacitu, ktorá predtým nebola pridelená, a medzioblastnú kapacitu uvoľnenú držiteľmi fyzických prenosových práv z predošlých pridelení v ďalšom procese pridelovania medzioblastnej kapacity.
- 1a. Prevádzkovatelia prenosových sústav vymedzia vhodnú štruktúru na pridelovanie medzioblastnej kapacity v rôznych časových rámcoch vrátane denných, vnútrodennej a vyrovnávacích. [] Taká štruktúra pridelovania podlieha preskúmaniu príslušných regulačných orgánov. Pri zostavovaní návrhov PPS zohľadnia:
- a) vlastnosti trhov;

b) prevádzkové podmienky, ako napríklad dôsledky saldovania garantovaných deklarováných harmonogramov;

c) úroveň harmonizácie percentuálnych podielov a časových rámcov prijatých pre rozličné existujúce mechanizmy pridelovania medzioblastnej kapacity.

2. Ak je po uzávierke vnútrodeného medzioblastného trhu dostupná medzioblastná kapacita, prevádzkovatelia prenosových sústav ju použijú na výmenu regulačnej energie alebo na vykonanie vzájomného započítania odchýlok.
3. **Ak je medzioblastná kapacita pridelená na účely výmeny disponibilít alebo spoločného využívania rezerv podľa článku 5 ods. 8, prevádzkovatelia prenosových sústav použijú metodiky vypracované v súlade s [] usmernením týkajúcim sa vyrovňovania prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009. []**
4. Prevádzkovatelia prenosových sústav nesmú z dôvodu výmeny disponibilít alebo spoločného využívania rezerv zvýšiť rozpätie spoľahlivosti vypočítané podľa nariadenia (EÚ) 2015/1222.

ODDIEL 2

SIEŤOVÉ POPLATKY A PRÍJMY Z PREŤAŽENIA

Článok 16

*Poplatky za **prepojenie a prístup do sústav***

1. Poplatky účtované prevádzkovateľmi sústav za prístup do sústav vrátane poplatkov za napojenie na sústavy, poplatkov za používanie sústav, prípadne poplatkov za súvisiace posilnenia sústav musia byť transparentné, zohľadňovať potrebu bezpečnosti a flexibility sústavy, odzrkadľovať skutočné vzniknuté náklady, pokiaľ tieto korešpondujú s nákladmi efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa sústavy, a byť uplatňované nediskriminačným spôsobom. **[] Bez toho, aby bol dotknutý článok 15 ods. 1 a 6 a kritériá uvedené v prílohe XI k smernici 2012/27/EÚ, uplatňujú sa predovšetkým tak, aby nedochádzalo k diskriminácii medzi výrobou pripojenou na úrovni distribúcie a výrobou pripojenou na úrovni prenosu, a to ani v pozitívnom, ani v negatívnom zmysle. Nesmú neprípustne diskriminovať, a to ani v pozitívnom, ani v negatívnom zmysle, skladovanie energie a nesmú vytvárať prvky odrádzajúce od účasti na riadení odberu. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, tieto poplatky nie sú závislé od vzdialenosti.**
2. **[] V metodikách pre tarify [] sa zohľadňujú vhodné stimuly a fixné náklady [] prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav. V povolených príjmoch, ktoré sa majú vrátiť prostredníctvom [] taríf, sa odrážajú vhodné stimuly pre prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav, a to krátkodobu aj dlhodobu na zvyšovanie efektívnosti vrátane energetickej efektívnosti, posilňovanie integrácie trhu, [] bezpečnosti dodávok a podporu investícií, súvisiacich výskumných činností a [] uľahčovanie inovácie v záujme spotrebiteľa.**

3. Pokiaľ je to vhodné, výška taríf účtovaných výrobcom a/alebo odberateľom poskytuje lokačné signály na úrovni Únie a zohľadňuje objem sieťových strát a spôsobené preťaženie, ako aj investičné náklady na infraštruktúru.
4. Pri stanovovaní poplatkov za prístup do sústavy sa zohľadňujú:
 - a) platby a príjmy vyplývajúce z kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav;
 - b) skutočne realizované a prijaté platby, ako aj platby očakávané v budúcom období, odhadované na základe minulých období.
5. Stanovovaním poplatkov za prístup do sústavy podľa tohto článku nie sú dotknuté poplatky vyplývajúce z riadenia preťaženia uvedeného v článku 14.
6. Za individuálne transakcie ☐ **medzioblastného** obchodu s elektrinou sa nestanovia žiadne špecifické sieťové poplatky.
7. Distribučné tarify odrážajú náklady na používanie distribučnej sústavy jej používateľmi vrátane aktívnych odberateľov a môžu byť diferencované na základe profilov spotreby alebo výroby používateľov sústavy. Ak členské štáty majú zavedené inteligentné meracie systémy, ☐ **môžu sa** transparentným a pre spotrebiteľa predvídateľným spôsobom zaviesť časovo diferencované sieťové tarify odrážajúce využitie siete.
8. ☐ **Povolené príjmy, ktoré sa majú vrátiť prostredníctvom** distribučných taríf, môžu zahŕňať výkonnostné ciele s cieľom podnietiť prevádzkovateľov distribučných sústav, ☐ **aby svoje sústavy prevádzkovali čo najefektívnejšie.**

[9. Do [Úrad pre publikácie: doplňte prosím konkrétny dátum – tri mesiace po nadobudnutí účinnosti] agentúra s cieľom zmierniť riziko fragmentácie trhu predloží **správu o najlepších postupoch** [] týkajúcich sa [] metodík určovania prenosových a distribučných taríf, **pričom ponechá dostatočný priestor na zohľadnenie vnútroštátnych osobitostí**. V uvedenej [] **správe o najlepších postupoch** sa riešia aspoň tieto otázky:

- a) pomer taríf účtovaných výrobcom a spotrebiteľom;
- b) náklady, ktoré sa majú vrátiť prostredníctvom taríf;
- c) časovo diferencované sieťové tarify;
- d) lokačné signály;
- e) vzťah medzi prenosovými a distribučnými tarifami; []
- f) metódy na zabezpečenie transparentnosti pri stanovovaní a štruktúre taríf;
- g) skupiny používateľov siete, ktorým sa účtujú tarify, ako aj výnimky z uplatňovania taríf.]

Agentúra aktualizuje svoju správu aspoň raz za dva roky.

[]

[]

Článok 17

Príjmy z preťaženia

1. Postupy riadenia preťaženia spojené s vopred špecifikovaným časovým rámcom môžu generovať príjem iba v prípade preťaženia vzniknutého v tomto časovom rámci, okrem prípadu nových spojovacích vedení, pre ktoré platí výnimka podľa článku 7 nariadenia (ES) č. 1228/2003, článku 17 nariadenia (ES) č. 714/2009 alebo článku 59. Postup rozdeľovania týchto príjmov podlieha preskúmaniu regulačnými orgánmi a nesmie narúšať postup pridelenia v prospech žiadnej strany, ktorá žiada o kapacitu alebo energiu, ani odrádzať od znižovania preťaženia.
2. Všetky príjmy vyplývajúce z pridelenia kapacity spojovacích vedení sa použijú na tieto účely:
 - a) **garantovanie skutočnej dostupnosti pridelennej kapacity vrátane kompenzácie za garantovateľnosť;**
 - b) **udržiavanie alebo zvyšovanie kapacít spojovacích vedení prostredníctvom investícií do sústav, najmä do nových spojovacích vedení a interných vedení, ako aj interných vedení, ktoré sú uvedené v desaťročnom pláne rozvoja siete ENTSO pre elektrinu ako relevantné na znižovanie preťaženia spojovacích vedení, []**
 - c) **alebo prípadne cezhraničných nápravných opatrení, ako je napríklad redispečing a protiobchod.**

(časti odseku 2 písm. b) presunuté do odseku 2a nižšie)

2a. ☐ Príjmy ☐ sa môžu použiť za predpokladu schválenia príslušnými regulačnými orgánmi dotknutých členských štátov ako príjmy, ktoré majú regulačné orgány zohľadniť pri schvaľovaní metodiky výpočtu a/alebo stanovovania siet'ových taríf.

3. Na použitie príjmov v súlade s odsekom 2 písm. a) ☐ b) **alebo c)** sa vzťahuje metodika navrhnutá prevádzkovateľmi prenosových sústav ☐ po konzultácii s národnými regulačnými orgánmi a schválená agentúrou. ☐ Prevádzkovatelia prenosových sústav predložia návrh agentúre do [*Úrad pre publikácie: 12 mesiacov po nadobudnutí účinnosti*] a agentúra o ňom rozhodne do šiestich mesiacov.

☐

☐

(časti odseku 3 presunuté do odseku 3a nižšie)

3a. V metodike sa musia uvádzať prinajmenšom podmienky, za ktorých sa príjmy ☐ považujú za príjmy, ktoré zodpovedajú cieľom uvedeným v odseku 2 písm. a), ☐ b) alebo c) ☐.

- 3b.** Prevádzkovatelia prenosových sústav vopred jasne stanovia spôsob, akým budú použité príjmy z preťaženia, a predložia správy o skutočnom použití tohto príjmu. Do [] **1. marca** každého roka národné regulačné orgány zverejnia výročnú správu, v ktorej uvedú výšku príjmov získaných za 12-mesačné obdobie končiace **31. [] decembra []** **predchádzajúceho kalendárneho** roka a spôsob, akým boli tieto príjmy použité **podľa odseku 2** vrátane konkrétnych projektov, na ktoré sa príjmy použili, alebo sumu umiestnenú na samostatnom účte **alebo sumu, ktorá sa použila pri výpočte siet'ových taríf**, spolu s overením, že toto použitie je v súlade s týmto nariadením a metodikou vypracovanou podľa odseku 3. **V prípade, že sa časť príjmov z preťaženia použije pri výpočte siet'ových taríf, sa v správe, ak je to uplatniteľné, uvedie, ako PPS dosiahli prioritné ciele uvedené v článku 2.**

Kapitola IV

Primeranosť zdrojov

Článok 18

Primeranosť zdrojov

1. Členské štáty monitorujú primeranosť zdrojov na svojom území [] **na základe** posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni podľa článku 19 a **môžu okrem toho podľa článku 19a vykonať** [] **aj posúdenie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni.**
2. Ak sa pri posudzovaní primeranosti zdrojov na európskej **alebo vnútroštátnej** úrovni zistí problém primeranosti zdrojov, členské štáty musia identifikovať všetky regulačné deformácie, **narušenia trhu alebo systémové nedostatky, ako je napr. nedostatočná infraštruktúra**, ktoré spôsobili vznik problému alebo k nemu prispeli.
3. Členské štáty uverejnia **plán s konkrétnym** harmonogramom prijímania opatrení na odstránenie všetkých zistených regulačných deformácií, [] **deformácií trhu alebo systémových nedostatkov**. Pri riešení problémov primeranosti zdrojov členské štáty **zohľadnia** najmä **zásady vymedzené v článku 3** a zvažia odstránenie regulačných deformácií, umožnenie tvorby cien na základe nedostatočnej ponuky **prostredníctvom voľnej tvorby cien**, rozvoj spojovacích vedení s **inými členskými štátmi**, **umožnenie nerušeného prístupu na trh všetkým účastníkom trhu vrátane, nie však výlučne,** skladovania energie, opatrení na strane dopytu a energetickej efektívnosti.

3a. Ak sa posúdením primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni zistia obavy, pokiaľ ide o ponukovú oblasť, pričom posúdením primeranosti zdrojov na európskej úrovni sa nezistili obavy, pokiaľ ide o tú istú ponukovú oblasť, [] orgán, ktorý riadi posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni [] konzultuje s ENTSO pre elektrinu a požiada agentúru o stanovisko. V tomto rozsahu orgán, ktorý riadi posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni, predloží v lehote [] jedného mesiaca od uverejnenia posúdenia primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni ENTSO pre elektrinu a agentúre správu, v ktorej odôvodní rozdiely vyskytujúce sa medzi týmito dvoma posúdeniami primeranosti zdrojov. (3b. sa zlučil s 3a.) [] V lehote jedného mesiaca od dátumu predloženia správy [] ENTSO pre elektrinu predloží [] svoje posúdenie rozdielov a v lehote dvoch mesiacov od dátumu predloženia správy agentúra poskytne stanovisko [] Dotknutý členský štát uvedené posúdenie a stanovisko náležite vezme na vedomie.

Článok 19

Posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni

- I. Posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni sa zaoberá celkovou primeranosťou elektrizačnej sústavy z hľadiska schopnosti uspokojovať súčasný a projektovaný dopyt po elektrine v jednotlivých rokoch počas desaťročného obdobia odo dňa posudzovania [].

2. Návrh metodiky posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni na základe zásad stanovených v odseku 4 predloží ENTSO pre elektrinu **skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie a** agentúre do *[Úrad pre publikácie: šesť mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]*.
3. Údaje, ktoré ENTSO pre elektrinu potrebuje na [] posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni, mu poskytnú prevádzkovatelia prenosových sústav. ENTSO pre elektrinu vykonáva posudzovanie každý rok. **Výrobcovia a ďalší účastníci trhu poskytujú prevádzkovateľom prenosových sústav údaje týkajúce sa očakávaného využitia výrobných zdrojov, a to pri zohľadnení dostupnosti primárnych zdrojov a vhodných scenárov predpokladanej spotreby a dodávok.**
4. Posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni sa musí zakladať na metodike, ktorou [] **sa umožní**, aby:
- a) sa posudzovanie vykonávalo na úrovni **každej príslušnej** ponukovej oblasti pokrývajúcej aspoň všetky členské štáty []
 - b) sa posudzovanie zakladalo na [] vhodných **centrálnych** scenároch predpokladaného dopytu a ponuky vrátane ekonomického posúdenia pravdepodobnosti vyradenia výrobných zariadení, postavenia nových výrobných zariadení a opatrení na dosiahnutie cieľov energetickej efektívnosti a primeranej citlivosti na **extrémne poveternostné podmienky, hydrologické podmienky**, veľkoobchodné ceny a vývoj cien uhlíka;
 - c) posudzovanie náležite zohľadňovalo príspevok všetkých zdrojov vrátane existujúcej aj budúcej výroby, skladovania energie, riadenia odberu, ako aj dovozných a vývozných možností a ich príspevok k flexibilnej prevádzke sústavy;
 - d) posudzovanie predpokladalo pravdepodobný vplyv opatrení uvedených v článku 18 ods. 3;

- e) posudzovanie obsahovalo scenáre bez existujúcich alebo plánovaných kapacitných mechanizmov **a, ak je to uplatniteľné, s nimi;**
 - f) sa posudzovanie zakladalo na trhovom modeli, ktorý v relevantných prípadoch používa prístup založený na toku;
 - g) posudzovanie uplatňovalo pravdepodobnostné výpočty;
 - ga) sa v posudzovaní uplatňoval jednotný nástroj na tvorbu modelov**
 - h) posudzovanie uplatňovalo prinajmenšom tieto ukazovatele **uvedené v článku 20:**
 - „predpokladaná nepokrytá energia“ a
 - „predpokladané zníženie záťaže“;
 - i) posudzovanie identifikovalo zdroje možných problémov primeranosti zdrojov, najmä to, či ide o obmedzenie siete alebo zdrojov, alebo oboje.
 - j) sa posudzovaním zabezpečilo, [] že sa vnútroštátne [] charakteristiky týkajúce sa výroby, flexibility na strane spotreby a skladovania, [] dostupnosti primárnych zdrojov a úrovne prepojenia náležite zohľadnia.**
5. ENTSO pre elektrinu predloží agentúre do [Úrad pre publikácie: *šesť mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia*] návrh metodiky výpočtu:
- a) hodnoty nedodanej elektriny;

- b) „nákladov na nový vstup“ výroby alebo riadenia odberu a
- c) štandardu spoľahlivosti **uvedeného v článku 20 []**
6. Návrhy podľa odsekov 2 a 5 **na účely návrhu metodiky, scenáre, citlivé aspekty a predpoklady, na ktorých sú založené**, a výsledky posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni podľa odseku 3 musia byť predmetom predchádzajúcej konzultácie s **členskými štátmi**, so skupinou pre koordináciu v oblasti elektrickej energie **a s príslušnými zainteresovanými stranami** a schválenia agentúrou podľa postupu stanoveného v článku 22.

Článok 19a

Posudzovanie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni

1. Posúdenia primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni sa musia zakladať na metodike uvedenej v článku 19 ods. 2, **pričom najmä ustanovenia uvedené v odseku 4 písm. b) až j) môžu pri zohľadnení vnútroštátnych faktorov poskytovať ďalšie scenáre, citlivé aspekty a predpoklady. Pri posudzovaniach primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni sa používajú [] tie isté modely, ktoré používa ENTSO pre elektrinu na posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni a tie isté vstupné údaje, ako aj ďalšie údaje s cieľom zohľadniť vnútroštátne scenáre, citlivé aspekty a predpoklady. Okrem toho, v rámci posúdení primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni, ak sa nimi posudzuje zahraničný príspevok k bezpečnosti dodávok v ponukových oblastiach, na ktoré sa vzťahujú, sa uplatňujú hodnoty zahraničného príspevku [] s výhradou ustanovení článku 21.**
2. Posúdenia primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni **a, ak je to uplatniteľné, posúdenia, ktoré vykonala ENTSO pre elektrinu, ako aj stanoviska agentúry podľa článku 18 ods. 3a sa sprístupnia verejnosti [].**

Článok 20

Štandard spoľahlivosti

1. Pri uplatňovaní kapacitných mechanizmov musia mať členské štáty zavedený štandard spoľahlivosti, ktorý transparentným spôsobom uvádza požadovanú úroveň bezpečnosti dodávok.
2. Štandard spoľahlivosti stanovuje [] **členský štát alebo príslušný orgán určený členským štátom** na základe metodiky vypracovanej v súlade s článkom 19 ods. 5.
3. Štandard spoľahlivosti sa vypočítava pomocou **aspoň** hodnoty nedodanej elektriny a nákladov na nový vstup v určitom časovom rámci a **má byť vyjadrený ako „predpokladaná nepokrytá energia a „predpokladané zníženie zát'aže“**.
4. **Ak sa kapacitné mechanizmy uplatňujú,** parametre určujúce objem kapacity obstaranej v rámci kapacitných mechanizmov schvaľuje **členský štát alebo iný príslušný orgán určený členským štátom. []**

Článok 21

Cezhraničná účasť na kapacitných mechanizmoch

1. Mechanizmy okrem strategických rezerv **a, ak je to technicky uskutočniteľné, strategické rezervy,** musia byť otvorené pre priamu **cezhraničnú** účasť poskytovateľov kapacity z iných členských štátov [] **podľa ustanovení tohto [] článku.**

2. Členské štáty zabezpečia, aby zahraničná kapacita schopná poskytovať [] **rovnocenný technický výkon ako** domáce kapacity mala možnosť zúčastniť sa na tom istom súťažnom konaní ako domáce kapacity. **V prípade prevádzky kapacitných mechanizmov od [dátum nadobudnutia účinnosti] môžu členské štáty povoliť priamu účasť spojovacích vedení ako zahraničnej kapacity na obdobie maximálne štyroch rokov po [dátum nadobudnutia účinnosti] alebo dvoch rokov po schválení metodík uvedených v odseku 10 tohto článku, podľa toho, čo nastane skôr.** Členské štáty môžu na zahraničnú kapacitu uplatniť tieto požiadavky:
- a) kapacita sa nachádza v **členskom štáte** [] s priamym prepojením sústav medzi týmto **členským štátom** [] a **členským štátom** [] uplatňujúcim mechanizmus,
 - b) kapacita sa nezúčastňuje na inom kapacitnom mechanizme, pre ktorý musí byť kapacita k dispozícii,
3. Členské štáty nesmú obmedziť účasť kapacity, ktorá sa nachádza na ich území, na kapacitných mechanizmoch iných členských štátov.
4. Cezhraničná účasť na [] kapacitných mechanizmoch nesmie meniť, upravovať ani inak ovplyvňovať medzioblastné harmonogramy a fyzické toky medzi členskými štátmi, ktoré sa určujú výhradne na základe výsledkov pridelovania kapacity podľa článku 14.
5. Poskytovatelia kapacity **musia v prípade nedostupnosti uhradiť platby za nedostupnosť. Ak sa poskytovatelia kapacity [] v rovnakom dodacom období zúčastňujú na viac ako jednom mechanizme, musia uhradiť viaceré platby za nedostupnosť, ak nie sú schopní splniť viaceré záväzky [].**

6. **Ak sa uplatňujú kapacitné mechanizmy, prevádzkovatelia prenosových sústav [] na základe metodiky uvedenej v odseku 10 písm. a) a berúc do úvahy odporúčané hodnoty vypočítané regionálnymi koordinátormi bezpečnosti podľa článku 34 písm. q), článkov 38 a 39, úroveň fyzického prepojenia medzi členskými štátmi,** očakávanú dostupnosť spojovacích vedení a pravdepodobný súbežný výskyt záťaže sústavy medzi sústavou, kde sa uplatňuje mechanizmus, a sústavou, v ktorej sa geograficky nachádza zahraničná kapacita, každoročne vypočítajú maximálnu vstupnú kapacitu dostupnú pre účasť zahraničnej kapacity. Výpočet sa musí vykonať pre každú hranicu ponukovej oblasti.
7. Členské štáty zabezpečia, aby bola vstupná kapacita uvedená v odseku 6 transparentným, nediskriminačným a trhovým spôsobom pridelená oprávneným poskytovateľom kapacity.
8. **Ak existujú kapacitné mechanizmy otvorené pre cezhraničnú účasť v dvoch susedných členských štátoch,** akékoľvek **príjmy []** vyplývajúce z pridelenia uvedeného v odseku 7 prináležia prevádzkovateľom prenosových sústav, ktorí si ich rozdelia podľa metodiky uvedenej v odseku 10 písm. b) **alebo spoločnej metodiky schválenej oboma príslušnými národnými regulačnými orgánmi. Ak susedný členský štát neuplatňuje kapacitný mechanizmus, podiel príjmov schváli príslušný vnútroštátny orgán členského štátu, v ktorom sa kapacitný mechanizmus vykonáva po vyžiadaní stanoviska národných regulačných orgánov susediacich členských štátov.** Tieto príjmy použijú prevádzkovatelia prenosových sústav na účely stanovené v článku 17 ods. 2.

9. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy, kde sa nachádza zahraničná kapacita:
- a) zistí, či poskytovateľ kapacity, ktorý má záujem, dokáže poskytnúť technický výkon podľa požiadaviek kapacitného mechanizmu, na ktorom sa chce zúčastniť, a zaregistruje daného poskytovateľa kapacity v registri ako oprávneného poskytovateľa kapacity;
 - b) [] vykonáva kontroly dostupnosti;
 - c) **je príslušným poskytovateľom kapacity bezodkladne informovaný o jeho účasti na mechanizme zahraničnej kapacity;**
 - d) **oznámi prevádzkovateľovi prenosovej sústavy v členskom štáte uplatňujúcim kapacitný mechanizmus informácie, ktoré získal podľa odseku 9a až 9c.**
10. ENTSO pre elektrinu do [Úrad pre publikácie: *dvanásť mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia*] predloží agentúre:
- a) metodiku výpočtu maximálnej vstupnej kapacity pre cezhraničnú účasť podľa odseku 6, **ktorý vykonáva regionálny koordinátor bezpečnosti a prevádzkovatelia prenosových sústav;**
 - b) metodiku rozdelenia príjmov uvedených v odseku 8;
 - c) spoločné pravidlá na vykonávanie kontrol dostupnosti uvedených v odseku 9 písm. b);
 - d) spoločné [] **zásady** na určovanie prípadov, v ktorých je splatná platba za nedostupnosť;

- e) podmienky prevádzky registra uvedeného v odseku 9 písm. a);
- f) spoločné pravidlá na určenie kapacity oprávnenej na účasť uvedenej v odseku 9 písm. a).

Tento návrh musí byť predmetom predchádzajúcej konzultácie a schválenia agentúrou podľa postupu stanoveného v článku 22.

- 11. **[] Príslušné národné regulačné orgány** overia, či kapacity boli vypočítané v súlade s metodikou uvedenou v odseku 10 písm. a).
- 12. Národné regulačné orgány zabezpečia, aby cezhraničná účasť na kapacitných mechanizmoch bola organizovaná efektívne a nediskriminačne. Predovšetkým musia zabezpečiť primerané administratívne opatrenia na vynucovanie platieb za nedostupnosť v zahraničí.
- 13. Pridelené kapacity uvedené v odseku 7 sú medzi oprávnenými poskytovateľmi kapacity prenosné. Oprávnení poskytovatelia kapacity oznámia akýkoľvek prenos registru uvedenému v odseku 9 písm. a).

14. ENTSO pre elektrinu najneskôr do [[Úrad pre publikácie: *dva roky po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia*] zriadi a uvedie do prevádzky register uvedený v odseku 9 písm. a). Register musí byť otvorený pre všetkých oprávnených poskytovateľov kapacity, sústavy uplatňujúce mechanizmy a prevádzkovateľov týchto prenosových sústav.

15. Pokým sa register uvedený v odseku 9 písm. a) neuvedie do prevádzky, môžu členské štáty uplatňovať „model spojovacieho vedenia“, v ktorom je spojovacie vedenie priamou súčasťou kapacitného mechanizmu.

Článok 22

Schvaľovací postup

1. Ak sa odkazuje na tento článok, uplatňuje sa na schválenie návrhu predloženého sieťou ENTSO pre elektrinu postup stanovený v odsekoch 2 až 4.
2. Pred predložením návrhu ENTSO pre elektrinu uskutoční konzultácie, do ktorých zapojí všetky relevantné zainteresované strany, národné regulačné orgány a iné vnútroštátne orgány, a **výsledky procesu konzultácií náležite zohľadní.**
3. Agentúra návrh schváli alebo ho zmení do troch mesiacov odo dňa jeho prijatia. Ak ho zmení, pred prijatím zmeneného návrhu sa poradí s ENTSO pre elektrinu. Prijatý návrh sa uverejní na webovej stránke agentúry najneskôr do troch mesiacov po prijatí navrhovaných dokumentov.
4. Agentúra môže kedykoľvek požiadať o zmenu schváleného návrhu. Návrh s navrhovanými zmenami predloží ENTSO pre elektrinu agentúre do šiestich mesiacov od žiadosti. Agentúra zmeny pozmení alebo schváli a uverejní ich na svojej webovej stránke do troch mesiacov odo dňa prijatia návrhu.

Článok 23

Zásady koncipovania kapacitných mechanizmov

1. Na riešenie zostávajúcich problémov, ktoré nie je možné odstrániť pomocou opatrení podľa článku 18 ods. 3, môžu členské štáty v súlade s ustanoveniami tohto článku a [] **bez toho, aby boli dotknuté pravidlá Únie o štátnej pomoci podľa článkov 107 až 109 ZFEÚ, zaviesť kapacitné mechanizmy.**
2. Ak členský štát chce zaviesť kapacitný mechanizmus, musí o navrhovanom mechanizme uskutočniť konzultácie aspoň so susednými členskými štátmi, s ktorými je jeho elektrizačná sústava **priamo** prepojená, a **to na základe komplexnej štúdie o možných účinkoch na tieto členské štáty.**
- 2a. **Ak je kapacitný mechanizmus navrhnutý ako strategická rezerva, zdroje v rámci strategickej rezervy sa nasadzujú len v prípade, ak prevádzkovatelia prenosových sústav vyčerpali svoje vyrovnávacie zdroje na vytvorenie rovnováhy medzi dopytom a ponukou alebo v prípadoch, v ktorých nedošlo k vyrovnaniu vnútrodných trhov v dôsledku toho, že spotreba presiahla dodávky. Počas období, v ktorých sa nasadzujú zdroje v rámci strategickej rezervy, sa nerovnováhy na trhu zúčtujú v hodnote nedodanej elektriny. Vyrobená elektrina alebo znížené zaťaženie dosiahnuté prostredníctvom zdrojov v rámci strategickej rezervy sa nepredávajú prostredníctvom veľkoobchodných trhov s elektrinou.**
3. Kapacitné mechanizmy:
 - a) nesmú vytvárať zbytočné narušenia trhu a obmedzovať [] **medioblastný obchod;**
 - b) **sú trhové;**

- c) sú otvorené pre účasť všetkých zdrojov, ktoré sú schopné poskytnúť požadovaný technický výkon technologicky neutrálnym spôsobom a prostredníctvom spravodlivých a transparentných pravidiel vrátane, nie však výlučne, účasti skladovania, energetickej efektívnosti a reakcie na strane spotreby [];
- d) sú dočasné;
- e) [] nesmú ísť nad rámec toho, čo je potrebné na riešenie problému primeranosti zdrojov.

[]

- 4. [] Od 31. decembra [2025] výrobná kapacita s emisiami 550 gramov CO₂/kWh energie, v súvislosti s ktorou sa konečné investičné rozhodnutie prijalo po [Úrad pre publikácie: *nadobudnutie účinnosti*], nedostáva platby alebo záväzky pre budúce platby v rámci kapacitného mechanizmu.
- 5. Ak sa posudzovaním primeranosti zdrojov na európskej úrovni nezistil problém primeranosti zdrojov, [] a ak sa taký problém nepotvrdil ani stanoviskom agentúry [] a ani posúdením vykonaným sieťou ENTSO pre elektrinu, ako sa uvádza v článku 18 ods. 3b[]:
 - a) členské štáty [] nezavedú kapacitné mechanizmy;
 - b) členské štáty uplatňujúce kapacitné mechanizmy tieto mechanizmy preskúmajú a [] uplatňujú postup uvedený v odseku 5a.

- 5a.** Do návrhu kapacitných mechanizmov členské štáty zahrnú ustanovenie umožňujúce účinné postupné vyradenie kapacitného mechanizmu do 4 rokov, ak sa preskúmaním podľa odseku 5 preukáže, že problém s primeranosťou zdrojov viac neexistuje. Toto postupné vyradenie môže mať formu administratívneho ukončenia mechanizmu, ktoré sa v dostatočnom predstihu oznámi, alebo ustanovení v návrhu mechanizmu, ktoré by viedli k pozastaveniu súvisiacich hospodárskych stimulov v prípade, že problém s primeranosťou neexistuje.

Článok 24

Existujúce mechanizmy

1. Členské štáty, ktoré k [Úrad pre publikácie: *nadobudnutie účinnosti tohto nariadenia*] prispôbia svoje kapacitné mechanizmy tak, aby boli v súlade s ustanoveniami článkov 18, 21 a 23 tohto nariadenia [] **bez toho, aby boli dotknuté zmluvy uzavreté pred uvedeným dátumom, ako aj bez toho, aby boli dotknuté pravidlá Únie o štátnej pomoci podľa článkov 107 až 109 ZFEÚ vrátane rozhodnutí o štátnej pomoci, ktoré sa následne prijali pred uvedeným dátumom.**

Kapitola V

Prevádzka prenosového systému

Článok 25

Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav spolupracujú na úrovni Únie prostredníctvom ENTSO pre elektrinu s cieľom podporovať dobudovanie a fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a [] **medzioblastný** obchod a zabezpečiť optimálne riadenie, koordinovanú prevádzku a vhodný technický vývoj európskej elektrizačnej prenosovej sústavy.
2. ENTSO pre elektrinu pri vykonávaní svojich funkcií podľa práva EÚ k[] prispieva k efektívnemu a udržateľnému dosahovaniu cieľov stanovených v rámci politík v oblasti klímy a energetiky na obdobie rokov 2020 až 2030, a to najmä prispievaním k účinnej integrácii elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie a k zvyšovaniu energetickej efektívnosti, **a to pri zachovaní bezpečnosti sústavy.**

Článok 26

Zriadenie ENTSO pre elektrinu

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav pre elektrinu predložia Komisii a agentúre na účel zriadenia ENTSO pre elektrinu návrh stanov, zoznam členov a návrh rokovacieho poriadku ENTSO pre elektrinu vrátane rokovacieho poriadku pre konzultácie s ostatnými zainteresovanými subjektmi.

2. Agentúra poskytne Komisii stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku do dvoch mesiacov odo dňa ich doručenia a po formálnej porade s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, najmä užívateľov sústavy vrátane odberateľov.
3. Komisia vydá stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku po zohľadnení stanoviska agentúry prijatého podľa odseku 2, a to do troch mesiacov odo dňa doručenia stanoviska agentúry.
4. Prevádzkovatelia prenosových sústav do troch mesiacov odo dňa doručenia priaznivého stanoviska Komisie zriadia ENTSO pre elektrinu, prijímú jej stanovy a rokovací poriadok a uverejnia ich.
5. V prípade zmien alebo na základe odôvodnenej žiadosti Komisie alebo agentúry sa dokumenty uvedené v odseku 1 predložia Komisii a agentúre. Agentúra a Komisia vydajú stanovisko v súlade s odsekmi 2 až 4.

Článok 27

Úlohy ENTSO pre elektrinu

1. ENTSO pre elektrinu:
 - a) vypracúva sieťové predpisy pre oblasti uvedené v článku 55 ods. 1 v záujme splnenia cieľov stanovených v článku 25;
 - b) prijíma a uverejňuje každé dva roky nezáväzný 10-ročný plán rozvoja sústavy pre celú Úniu (ďalej len „plán rozvoja sústavy pre celú Úniu“);

- c) vypracúva a prijíma návrhy týkajúce sa posúdenia primeranosti zdrojov na európskej úrovni podľa článku 19 ods. 2, 3 a 5 a návrhy technických špecifikácií cezhraničnej účasti na kapacitných mechanizmoch podľa článku 21 ods. 10;
- d) prijíma odporúčania o koordinácii technickej spolupráce medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav Únie a prevádzkovateľmi prenosových sústav tretích krajín;
- e) prijíma rámec pre spoluprácu a koordináciu medzi **regionálnymi koordinátormi bezpečnosti**;
- f) prijíma návrhy vymedzujúce regióny **koordinované z hľadiska bezpečnosti [] []** **v súlade s ustanoveniami článku 33**;
- fa) **spolupracuje s prevádzkovateľmi distribučných sústav a so subjektom PDS EÚ**;
- fb) podporuje digitalizáciu distribučných sústav vrátane zavádzania inteligentných sietí a inteligentných meracích systémov**;
- fc) podporuje spravovanie údajov, kybernetickú bezpečnosť a ochranu údajov v spolupráci s príslušnými orgánmi a regulovanými subjektmi**;
- g) prijíma spoločné nástroje na prevádzku sústavy na zabezpečenie koordinácie prevádzky sústavy za normálnych a núdzových podmienok vrátane spoločnej stupnice na klasifikáciu poruchových udalostí a výskumné plány vrátane realizácie týchto plánov prostredníctvom účinného výskumného programu. Tieto nástroje konkretizujú okrem iného:
 - i) informácie vrátane primeraných denných a vnútrodenných informácií, ako aj informácií v reálnom čase užitočných na zlepšenie prevádzkovej koordinácie, ako aj optimálnu frekvenciu zberu a zverejňovania týchto informácií;

- ii) technologickú platformu na výmenu informácií v reálnom čase a podľa potreby technologické platformy na zber, spracovanie a prenos ďalších informácií uvedených v bode i), ako aj na uplatňovanie postupov, ktoré dokážu posilniť prevádzkovú koordináciu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav s cieľom dospieť k takej koordinácii v celej Únii;
 - iii) ako prevádzkovatelia prenosových sústav poskytujú prevádzkové informácie ďalším prevádzkovateľom prenosových sústav alebo subjektu, ktorý je riadne poverený ich podporou pri dosahovaní prevádzkovej koordinácie, a agentúre a
 - iv) že prevádzkovatelia prenosových sústav určia kontaktné miesto zodpovedné za riešenie žiadostí iných prevádzkovateľov prenosových sústav alebo subjektu, ktorý je riadne poverený, ako sa uvádza v bode iii), alebo agentúry v súvislosti s týmito informáciami.
- h) prijíma ročný pracovný program;
 - i) prijíma výročnú správu;
 - j) vykonáva a prijíma sezónne výhľady primeranosti podľa článku 9 ods. 2 [nariadenia o pripravenosti na riziká podľa návrhu COM(2016) 862].
2. ENTSO pre elektrinu predloží agentúre správu o zistených nedostatkoch týkajúcich sa zriadenia a fungovania [] **regionálnych koordinátorov bezpečnosti**.
 3. ENTSO pre elektrinu uverejňuje zápisnice zo zasadnutí svojho valného zhromaždenia, správnej rady a výborov a pravidelne poskytuje verejnosti informácie o svojom rozhodovaní a svojich činnostiach.

4. Ročný pracovný program uvedený v odseku 1 písm. h) obsahuje zoznam a opis sieťových predpisov, ktoré sa majú vypracovať, plán koordinácie prevádzky sústavy a výskumno-vývojové činnosti, ktoré sa majú vykonať v danom roku, ako aj orientačný harmonogram.
5. ENTSO pre elektrinu sprístupňuje všetky informácie, ktoré agentúra požaduje na účely plnenia jej úloh podľa článku 29 ods. 1. Prevádzkovatelia prenosových sústav sprístupňujú ENTSO pre elektrinu všetky informácie požadované na účely plnenia jeho úlohy podľa prvej vety.
6. Na žiadosť Komisie poskytuje ENTSO pre elektrinu Komisii stanoviská k prijímaniu usmernení uvedených v článku 57.

Článok 28

Konzultácie

1. ENTSO pre elektrinu pri vypracúvaní návrhov v súlade s úlohami uvedenými v článku 27 ods. 1 dôkladne, včas, otvorene a transparentne konzultuje so všetkými relevantnými zainteresovanými subjektmi, a najmä s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, a to v súlade s rokovacím poriadkom uvedeným v článku 26. Týchto konzultácií sa zúčastňujú aj národné regulačné orgány a ostatné vnútroštátne orgány, dodávateľské a výrobné podniky, používatelia sústavy vrátane odberateľov, prevádzkovatelia distribučných sústav vrátane relevantných odvetvových združení, technických orgánov a platforiem zainteresovaných subjektov. Cieľom konzultácií je zistiť stanoviská a návrhy všetkých relevantných účastníkov počas rozhodovacieho procesu.
2. Všetky dokumenty a zápisnice zo zasadnutí týkajúce sa konzultácií uvedených v odseku 1 sa zverejnia.

3. ENTSO pre elektrinu pred prijatím návrhov podľa článku 27 ods. 1 uvedie spôsob, akým boli zohľadnené pripomienky, ktoré dostala v priebehu konzultácií. Ak pripomienky neboli zohľadnené, uvedie dôvody.

Článok 29

Monitorovanie agentúrou

1. Agentúra monitoruje plnenie úloh ENTSO pre elektrinu uvedených v článku 27 ods. 1, 2 a 3 a podáva o tom správy Komisii.

Agentúra monitoruje, ako ENTSO pre elektrinu vykonáva sieťové predpisy vypracované podľa článku 55 ods. 14. V prípade, že ENTSO pre elektrinu nevykonala ktorýkoľvek z uvedených sieťových predpisov, agentúra požiada ENTSO pre elektrinu, aby poskytla riadne vysvetlenie dôvodov, pre ktoré takéto predpisy nevykonala. Agentúra informuje Komisiu o tomto vysvetlení a poskytne k nemu stanovisko.

Agentúra monitoruje a analyzuje vykonávanie sieťových predpisov a usmernení prijatých Komisiou podľa článku 54 ods. 1 a ich účinok na harmonizáciu uplatniteľných pravidiel zameraných na uľahčovanie integrácie trhu, ako aj ich účinok na nediskrimináciu, skutočnú hospodársku súťaž a efektívne fungovanie trhu a podáva o tom správy Komisii.

2. ENTSO pre elektrinu predloží agentúre návrh plánu rozvoja sústavy pre celú Úniu, návrh ročného pracovného programu vrátane informácií týkajúcich sa konzultačného postupu a ďalšie dokumenty uvedené v článku 27 ods. 1, aby k nim agentúra zaujala stanovisko.

Ak agentúra usúdi, že návrh ročného pracovného programu alebo návrh plánu rozvoja sústavy pre celú Úniu predložený ENTSO pre elektrinu neprispieva k nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, ani k dostatočnej úrovni cezhraničných spojovacích vedení otvorených pre prístup tretích strán, do dvoch mesiacov odo dňa doručenia návrhov poskytne pre ENTSO pre elektrinu a Komisiu riadne odôvodnené stanovisko, ako aj odporúčania.

Článok 30

Náklady

Náklady spojené s činnosťami ENTSO pre elektrinu uvedenými v článkoch 25 až 29 a 54 až 57 tohto nariadenia a v článku 11 nariadenia (EÚ) č. 347/2013 hradia prevádzkovatelia prenosových sústav a zohľadňujú sa pri výpočte taríf. Regulačné orgány tieto náklady schvália, iba ak sú rozumné a vhodné.

Článok 31

Regionálna spolupráca prevádzkovateľov prenosových sústav

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav nadviažu regionálnu spoluprácu v rámci ENTSO pre elektrinu s cieľom podieľať sa na činnostiach uvedených v článku 27 ods. 1, 2 a 3. Konkrétne, každé dva roky uverejnia regionálny investičný plán a môžu prijímať investičné rozhodnutia, ktoré sú na ňom založené. ENTSO pre elektrinu podporuje spoluprácu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav na regionálnej úrovni a zabezpečuje interoperabilitu, komunikáciu a monitorovanie regionálnych výsledkov v oblastiach, ktoré ešte nie sú harmonizované na úrovni Únie.

2. Prevádzkovatelia prenosových sústav podporujú prevádzkové opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť optimálne riadenie sústavy, ako aj rozvoj výmen energie, koordinované prideľovanie cezhraničnej kapacity prostredníctvom nediskriminačných trhovo orientovaných riešení, v ktorých sa venuje náležitá pozornosť špecifickým výhodám implicitných aukcií pri krátkodobom prideľovaní, a integráciu vyrovnávajúcich a rezervných energetických mechanizmov.
3. V záujme dosiahnutia cieľov uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku môže Komisia vymedziť zemepisnú oblasť, na ktorú sa vzťahujú jednotlivé štruktúry regionálnej spolupráce, pričom zohľadní existujúce štruktúry regionálnej spolupráce. Každý členský štát môže podporovať spoluprácu vo viacerých zemepisných oblastiach. Komisia je splnomocnená prijímať **vykonávacie** [] akty v súlade s článkom [] **62 ods. 2** týkajúce sa zemepisných oblastí spadajúcich do pôsobnosti jednotlivých štruktúr regionálnej spolupráce. **Rozhodnutiami a splnomocnením, ktoré sa uvádzajú v tomto odseku, nie je dotknutý článok 33, pričom tieto rozhodnutia a splnomocnenie sú predmetom konzultácií.** Na tento účel Komisia konzultuje s agentúrou a ENTSO pre elektrinu.

Článok 32

Zriadenie [] regionálnych koordinátorov bezpečnosti a ich poslanie

1. Do [Úrad pre publikácie: *dvanásť mesiacov po nadobudnutí účinnosti*] všetci prevádzkovatelia prenosových sústav v **regióne prevádzky sústavy** [] **predložia návrh na [] posilnenie regionálnych koordinátorov bezpečnosti, ktorí sa zriadili podľa [] usmernenia pre prevádzku sústavy prijatého na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009, na účely schválenia príslušnými regulačnými orgánmi.**

Návrh musí spĺňať tieto požiadavky:

- a) zúčastnené členské štáty a PPS;**
- b) organizačné, finančné a prevádzkové dojednania nevyhnutné na zabezpečenie účinnej, bezpečnej a spoľahlivej prevádzky prepojenej prenosovej sústavy;**

- c) plán realizácie začatia prevádzky regionálnych koordinátorov bezpečnosti;
- d) stanovy a rokovacie poriadky regionálnych koordinátorov bezpečnosti;
- e) opis procesov spolupráce v súlade s článkom 35;
- f) opis dojednaní týkajúcich sa zodpovednosti regionálnych koordinátorov bezpečnosti v súlade s článkom 44.

2. ☐ Regionálni koordinátori bezpečnosti sa zriadia v regióne prevádzky sústavy, v ktorom budú vykonávať svoje úlohy a budú mať právnu formu, ako sa uvádza v ☐ prílohe II k smernici Európskeho parlamentu a Rady ☐ (EÚ) 2017/1132¹⁶.
3. ☐ Prevádzkovatelia prenosových sústav zodpovedajú za riadenie ☐ tokov elektriny a zabezpečenie bezpečnej, spoľahlivej a efektívnej elektrizačnej sústavy v súlade s ☐ článkom 40 [prepracovaného znenia smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2] a vnútroštátnymi právnymi predpismi. Regionálni koordinátori bezpečnosti dopĺňajú úlohu prevádzkovateľov prenosových sústav tým, že vykonávajú ☐ úlohy regionálneho významu, ktoré sa im prideliť v súlade s článkom 34. ☐
- 4a. Regionálni koordinátori bezpečnosti začnú vykonávať svoje nové úlohy, ktoré sa uvádzajú v článku 34 ods. 1, 1. januára 2025. Všetky členské štáty z toho istého regiónu prevádzky sústavy môžu spoločne rozhodnúť o skoršom začatí činnosti príslušného regionálneho koordinátora bezpečnosti [+].

¹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132 zo 14. júna 2017 týkajúca sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností (Ú. v. EÚ 169, 30.6.2017, s. 46).

Geografická pôsobnosť [] regionálnych koordinátorov bezpečnosti

- 0a. Na účely tohto nariadenia sa geografické oblasti, v ktorých pôsobia všetci prevádzkovatelia prenosových sústav s tými istými regionálnymi koordinátormi bezpečnosti zriadenými podľa [] usmernenia pre prevádzku sústavy prijatého na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009 uvádzajú ako regióny prevádzky sústavy.
- 0b. Regionálni koordinátori bezpečnosti môžu zahŕňať väčšie alebo menšie geografické oblasti než tie, ktoré existujú podľa [] usmernenia pre prevádzku sústavy prijatého na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009. V takomto prípade príslušní prevádzkovatelia prenosových sústav predložia agentúre návrh, v ktorom vymedzia regióny prevádzky sústavy v pôsobnosti regionálnych koordinátorov bezpečnosti.
1. ENTSO pre elektrinu do [Úrad pre publikácie: šesť mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] predloží agentúre návrh v ktorom sa stanoví, na ktorých prevádzkovateľov prenosových sústav, ponukové oblasti, hranice ponukových oblastí, regióny výpočtu kapacity a regióny koordinácie výpadkov sa vzťahujú jednotlivé regióny prevádzky sústavy.
- 1a. Ak je členský štát súčasťou viacerých rôznych synchronných oblastí, prevádzkovateľ prenosovej sústavy môže byť koordinovaný dvoma regionálnymi koordinátormi bezpečnosti. V návrhu uvedenom v odseku 1 sa v súvislosti s hranicami ponukovej oblasti susediacej s regiónmi prevádzky sústavy stanovuje, akým spôsobom sa má uskutočňovať koordinácia medzi regionálnymi koordinátormi bezpečnosti, pokiaľ ide o hranice.
- 1b. Každý z regionálnych koordinátorov bezpečnosti vykonáva úlohy uvedené v článku 34 ods. 1 vo vzťahu k prevádzkovateľom prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy, v ktorom je zriadený. []

[]

2. Agentúra do troch mesiacov od doručenia **návrhu uvedeného v odseku 1** tento návrh vymedzujúci regióny prevádzky sústavy schváli alebo navrhne jeho zmeny. Ak agentúra navrhne zmeny návrhu, poradí sa pred ich prijatím s ENTSO pre elektrinu. Prijatý návrh sa uverejní na webovom sídle agentúry.

Článok 34

Úlohy [] regionálnych koordinátorov bezpečnosti

1. Každý [] **regionálny koordinátor bezpečnosti** vykonáva v regióne prevádzky sústavy [] tieto [] **úlohy [] regionálneho významu pre prevádzkovateľov prenosových sústav []** podrobnejšie uvedené v prílohe I:
- a) koordinovaný výpočet kapacity v **súlade s metodikami vypracovanými podľa [] usmernenia pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 nariadenia (EÚ) č. 714/2009;**
 - b) koordinovaná analýza bezpečnosti v **súlade s metodikami vypracovanými podľa [] usmernenia pre prevádzku sústavy prijatého na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009;**
 - c) vytváranie spoločných modelov [] **sústavy v súlade s metodikami a postupmi vypracovanými podľa [] usmernenia pre prevádzku sústavy prijatého na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009;**
 - d) **podpora** posudzovania súladu plánov obrany a plánov obnovy prevádzkovateľov prenosových sústav v **súlade s postupom stanoveným v [] sieťovom predpise o stavoch núdze a obnovy prijatom na základe článku 6 nariadenia (EÚ) č. 714/2009;**

da) týždenné až [] denné regionálne predpovede primeranosti sústavy a posúdenia[
] opatrení na zníženie rizika v súlade s postupmi stanovenými v [] usmernení
pre prevádzku sústavy prijatom na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009

db) koordinácia plánovania výpadkov na regionálnej úrovni v súlade s postupmi
stanovenými v [] usmernení pre prevádzku sústavy prijatom na základe
článku 18 nariadenia č. 714/2009;

[]

dd) odborná príprava personálu pracujúceho pre regionálnych koordinátorov
bezpečnosti a udeľovanie osvedčení tomuto personálu [+]

[]

e) **podpora** koordinácie a optimalizácie regionálnej obnovy podľa požiadaviek
prevádzkovateľov prenosových sústav;

f) poprevádzková a poporuchová analýza a podávanie správ;

[]

[]

[]

[]

[]

[]

- m) identifikácia regionálnych krízových scenárov, ak sa požadujú podľa článku 6 ods. 1 [nariadenia o pripravenosti na riziká podľa návrhu COM(2016) 862], a v rozsahu, v akom sa požadujú;
- n) príprava a vykonávanie každoročných simulácií krízy v spolupráci s príslušnými orgánmi podľa článku 12 ods. 3 [nariadenia o pripravenosti na riziká podľa návrhu COM(2016) 862];

[]

- p) úlohy týkajúce sa sezónnych výhládov primeranosti, ak sa požadujú podľa článku 9 ods. [] 3 [nariadenia o pripravenosti na riziká podľa návrhu COM(2016) 862], a v rozsahu, v akom sa požadujú;

[]

- q) výpočet **hodnoty** maximálnej vstupnej kapacity dostupnej pre účasť zahraničnej kapacity na kapacitných mechanizmoch [].

2. ☐

Na základe návrhu regulačného orgánu, po konzultácii s prevádzkovateľmi prenosových sústav a regionálnymi koordinátormi bezpečnosti, môžu členské štáty v regióne prevádzky sústavy spoločne rozhodnúť o stanovení ďalších poradných koordinačných úloh, na základe ktorých budú regionálni koordinátori bezpečnosti vydávať odporúčania podľa článku 38. V takom prípade regionálni koordinátori bezpečnosti vykonávajú tieto úlohy na základe metodík, ktoré navrhli prevádzkovatelia prenosových sústav a schválili príslušné regulačné orgány.

3. Prevádzkovatelia prenosových sústav poskytujú svojim ☐ **regionálnym koordinátorom bezpečnosti** informácie potrebné na vykonávanie ich ☐ **úloh**.

4. ☐ **Regionálni koordinátori bezpečnosti** poskytujú prevádzkovateľom prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy všetky informácie potrebné na vykonávanie ☐ **koordinovaných ☐ činností ☐ a odporúčaní navrhovaných ☐ regionálnymi koordinátormi bezpečnosti.**

Článok 35

Spolupráca v rámci ☐ regionálnych koordinátorov bezpečnosti a medzi nimi

1. Každodenná ☐ **koordinácia v rámci regionálnych koordinátorov bezpečnosti a medzi nimi** sa riadi kooperatívnymi ☐ **postupmi ☐** na základe:

a) pracovných postupov na riešenie aspektov plánovania a prevádzky ☐ **s významom pre úlohy uvedené v článku 34 ods. 1;**

b) postupu výmeny analýz a konzultácií o **návrhoch regionálnych koordinátorov bezpečnosti s prevádzkovateľmi prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy pri výkone prevádzkových funkcií a úloh v súlade s článkom 37, ako aj s inými regionálnymi koordinátormi bezpečnosti;**

- c) postupu prijímania [] **koordinovaných činností** a odporúčaní v súlade s článkom 38;
- d) postupu preskúmania [] **koordinovaných činností** a odporúčaní [] **vydaných regionálnymi koordinátormi bezpečnosti** v súlade s článkom 39.

Článok 36

Pracovné postupy

1. [] **Regionálni koordinátori bezpečnosti** vypracujú pracovné postupy na riešenie aspektov plánovania a prevádzky súvisiacich s [] **úlohami**, ktoré sa musia vykonávať, pričom berú do úvahy najmä špecifiká a požiadavky týchto [] **úloh** špecifikované v prílohe I.
Regionálni koordinátori bezpečnosti navrhnu aj proces pre každé preskúmanie týchto pracovných postupov.
2. [] **Regionálni koordinátori bezpečnosti** zabezpečia, aby pracovné postupy obsahovali pravidlá na informovanie dotknutých strán.

Článok 37

Postup konzultácií

1. [] **Regionálni koordinátori bezpečnosti** vypracujú postup na organizáciu primeraných a pravidelných konzultácií s prevádzkovateľmi prenosových sústav v **regióne prevádzky sústavy**, inými regionálnymi koordinátormi bezpečnosti a príslušnými zainteresovanými subjektmi pri výkone svojich každodenných prevádzkových povinností a úloh. S cieľom zabezpečiť, aby sa dali riešiť regulačné otázky, musia byť v prípade potreby zapojené regulačné orgány.

2. **Regionálni koordinátori bezpečnosti môžu v prípade potreby konzultovať s členskými štátmi [] v regióne prevádzky sústavy a, ak je to uplatniteľné, s ich regionálnymi fórami o záležitostiach s výnimkou každodenných činností regionálnych koordinátorov bezpečnosti a vykonávania ich úloh. Regionálni koordinátori bezpečnosti náležite zohľadnia odporúčania členských štátov a prípadne ich regionálnych fór.**

Článok 38

[] Koordinovaná činnosť a odporúčania

1. **[] Prevádzkovatelia prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy vypracujú postup prijímania [] koordinovaných činností a odporúčaní predložených regionálnymi koordinátormi bezpečnosti v súlade s kritériami stanovenými v odsekoch 2 až 4.**
2. **[] Regionálni koordinátori bezpečnosti [] stanovia koordinované činnosti určené prevádzkovateľom prenosových sústav v súvislosti s [] úlohami uvedenými v článku 34 ods. 1 písmenách a) a b), []. Prevádzkovatelia prenosových sústav sa môžu rozhodnúť nevykonávať [] koordinované činnosti, [] ktoré stanovili regionálni koordinátori bezpečnosti, ak by vykonávanie koordinovaných činností viedlo k porušeniu limitov prevádzkovej bezpečnosti vymedzených jednotlivými prevádzkovateľmi prenosových sústav v súlade s [] usmernením pre prevádzku sústavy prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009 [].**

- 2a. Ak sa na základe revízie začatej v súlade s článkom 39 prevádzkovateľ prenosovej sústavy rozhodne nevykonávať koordinovanú činnosť z dôvodov uvedených v odseku 2, bez zbytočného odkladu oznámi transparentným spôsobom podrobné dôvody [] regionálnemu koordinátorovi bezpečnosti a prevádzkovateľom prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy []. V takýchto prípadoch regionálny koordinátor bezpečnosti posúdi vplyv na iných prevádzkovateľov prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy a môže na základe postupu uvedeného v odseku 2 navrhnúť iný súbor koordinovaných činností.
3. [] Regionálni koordinátori bezpečnosti prijímajú odporúčania určené prevádzkovateľom prenosových sústav v súvislosti s [] úlohami uvedenými v [] článku 34 ods. 1 s výnimkou úloh, na ktoré sa vzťahuje odsek 2 tohto článku.
4. Na základe návrhu regulačného orgánu, po konzultácii s prevádzkovateľmi prenosových sústav a regionálnymi koordinátormi bezpečnosti môžu [] členské štáty v regióne prevádzky sústavy spoločne rozhodnúť o udelení právomoci v prípade koordinovaných činností alebo záväzných rozhodovacích právomocí [] regionálnym koordinátorom bezpečnosti v súvislosti s jednou alebo viacerým [] úlohami stanovenými v [] článku 34 ods. 1.

Článok 39

Preskúmanie [] koordinovaných činností a odporúčaní

1. [] Regionálni koordinátori bezpečnosti vypracujú postup preskúmania [] koordinovaných činností a odporúčaní **týkajúcich sa úloh opísaných v článku 34.**
2. Postup sa spustí na žiadosť jedného alebo viacerých prevádzkovateľov prenosových sústav v regióne prevádzky systému. Po preskúmaní [] **koordinovaných činností alebo** odporúčaní [] **regionálni koordinátori bezpečnosti** [+] dané opatrenie potvrdia alebo upravia.

3. Ak je opatrenie, ktoré je predmetom preskúmania, ☐ **koordinovanou činnosťou** v súlade s článkom 38 ods. 2, žiadosť o preskúmanie nemá za následok pozastavenie vykonávania ☐ **koordinovanej činnosti** okrem prípadov, ☐ **ak by vykonávanie koordinovaných činností viedlo k porušeniu limitov prevádzkovej bezpečnosti vymedzených jednotlivými prevádzkovateľmi prenosových sústav v súlade s ☐ usmernením pre prevádzku sústavy prijatým na základe článku 18 nariadenia č. 714/2009.**
4. Ak **po** ☐ preskúmaní ☐ odporúčania v súlade s článkom 38 ods. ☐ **3** ☐ sa prevádzkovateľ prenosovej sústavy rozhodne odchýliť od odporúčania, prevádzkovateľ prenosovej sústavy predloží ☐ **regionálnym koordinátorom bezpečnosti** a ostatným prevádzkovateľom prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy odôvodnenie.

Článok 40

*Správna rada ☐ **regionálnych koordinátorov bezpečnosti***

1. ☐ **Regionálni koordinátori bezpečnosti** zriaďa správnu radu na prijímanie opatrení v súvislosti s ich riadením a na monitorovanie ich fungovania.
2. Správna rada sa skladá z členov zastupujúcich prevádzkovateľov prenosových sústav ☐.
3. Správna rada je zodpovedná za:
 - a) navrhovanie a schvaľovanie stanov a rokovacieho poriadku ☐ **regionálnych koordinátorov bezpečnosti**;
 - b) rozhodovanie o zavedení organizačnej štruktúry;
 - c) prípravu a schvaľovanie ročného rozpočtu;
 - d) vypracúvanie a schvaľovanie kooperatívnych ☐ postupov v súlade s článkom 35.

4. Medzi právomoci správnej rady nepatria tie, ktoré sa týkajú každodenných činností [] **regionálnych koordinátorov bezpečnosti** a vykonávania ich **úloh**[] .

Článok 41

Organizačná štruktúra

1. **Prevádzkovatelia prenosových sústav zavedú potrebné opatrenia pre** regionálnych koordinátorov bezpečnosti [] **na** riadenie ich organizácie podľa štruktúry, ktorá prispieva k bezpečnosti ich **úloh** [] .
V ich organizačnej štruktúre sa musia špecifikovať:
 - a) právomoci, povinnosti a zodpovednosť riadiacich pracovníkov;
 - b) vzťahy a hierarchické vzťahy medzi jednotlivými časťami a postupmi organizácie.
2. [] **Regionálni koordinátori bezpečnosti** môžu zriadiť regionálne kancelárie na riešenie [] **subregionálnych** špecifik alebo zriadiť záložných regionálnych koordinátorov bezpečnosti na efektívne a spoľahlivé plnenie svojich [] **úloh**.

Článok 42

Vybavenie a personál

[] **Regionálni koordinátori bezpečnosti** musia byť vybavení všetkými ľudskými, technickými, materiálnymi a finančnými zdrojmi potrebnými na plnenie svojich povinností podľa tohto nariadenia a na vykonávanie svojich [] **úloh**.

Článok 43

Monitorovanie a podávanie správ

1. **[] Regionálni koordinátori bezpečnosti** zavedú postup na priebežné monitorovanie aspoň:
 - a) svojej prevádzkovej výkonnosti;
 - b) **[] koordinovaných činností** a vydaných odporúčaní, **stupňa vykonávania koordinovaných činností a odporúčaní, ktoré vydali prevádzkovatelia prenosových sústav,** a dosiahnutých výsledkov;
 - c) efektívnosti a účinnosti všetkých **[] úloh**, za ktoré sú zodpovední.
2. Údaje vyplývajúce z priebežného monitorovania predkladajú **[] regionálni koordinátori bezpečnosti** aspoň raz ročne agentúre, **[] regulačným orgánom** a **prevádzkovateľom prenosových sústav** v regióne prevádzky sústavy.
3. **[] Regionálni koordinátori bezpečnosti** transparentným spôsobom stanovujú svoje náklady a podávajú o nich správy agentúre a regulačným orgánom regiónu prevádzky sústavy.
4. **[] Regionálni koordinátori bezpečnosti** predkladajú sieti ENTSO pre elektrinu, agentúre, regulačným orgánom regiónu prevádzky sústavy a skupine pre koordináciu v oblasti elektrickej energie zriadenej podľa článku 1 rozhodnutia Komisie 2012/C 353/02 výročnú správu o svojej činnosti¹⁷.

¹⁷ Rozhodnutie Komisie z 15. novembra 2012, ktorým sa zriaďuje skupina pre koordináciu v oblasti elektrickej energie (Ú. v. EÚ C 353, 17.11.2012, s. 2).

5. **[] Regionálni koordinátori bezpečnosti** podávajú správy o nedostatkoch zistených pri monitorovaní podľa odseku 1 siete ENTSO pre elektrinu, regulačným orgánom **regiónu**, agentúre a príslušným orgánom členských štátov zodpovedným za prevenciu a riadenie krízových situácií. **Regulačné orgány regiónu môžu v nadväznosti na túto správu navrhnúť regionálnym koordinátorom bezpečnosti opatrenia na vyriešenie týchto nedostatkov.**

Článok 44

Zodpovednosť

[] V návrhu na zriadenie regionálnych koordinátorov bezpečnosti v súlade s článkom 32 prevádzkovateľa prenosových sústav v regióne prevádzky sústavy prijímajú potrebné kroky na poistenie zodpovednosti v súvislosti s výkonom svojich úloh. **[] Metóda, ktorá sa použije na zabezpečenie krytia, musí zohľadňovať právne postavenie [] regionálnych koordinátorov bezpečnosti** a úroveň dostupného komerčného poistného krytia.

Článok 45

Desaťročný plán rozvoja sústavy

1. Plán rozvoja sústavy pre celú Úniu uvedený v článku 27 ods. 1 písmene b) musí obsahovať modelovanie integrovanej sústavy, vypracúvanie scenárov a hodnotenie odolnosti sústavy.

Plán rozvoja sústavy pre celú Úniu najmä:

- a) vychádza z národných investičných plánov, zohľadňujúc regionálne investičné plány uvedené v článku 12 ods. 1 a podľa potreby aspekty Únie týkajúce sa plánovania siete, ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013¹⁸; vypracuje sa analýza nákladov a prínosov s využitím metodiky stanovenej v článku 11 uvedeného nariadenia;
- b) vychádza, pokiaľ ide o cezhraničné spojovacie vedenia, aj z primeraných potrieb jednotlivých užívateľov sústav a integruje dlhodobé záväzky investorov uvedené v článkoch 44 a 51 [prepracované znenie smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2] a
- c) identifikuje investičné medzery, obzvlášť pokiaľ ide o cezhraničné kapacity.

So zreteľom na písmeno c) k plánu rozvoja sústavy pre celú Úniu môže byť priložený prehľad prekážok zvyšovania cezhraničnej kapacity sústavy vyplývajúcich z rozličných postupov schvaľovania alebo rozličnej praxe.

- 2. Agentúra vypracuje stanovisko k národným 10-ročným plánom rozvoja sústavy s cieľom posúdiť ich súlad s plánom rozvoja sústavy pre celú Úniu. Ak agentúra zistí nesúlad medzi národným 10-ročným plánom rozvoja sústavy a plánom rozvoja sústavy pre celú Úniu, navrhne vhodným spôsobom zmeniť národný plán rozvoja sústavy alebo plán rozvoja sústavy pre celú Úniu. Ak je takýto národný plán rozvoja sústavy vypracovaný v súlade s článkom 51 [prepracované znenie smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2], agentúra odporučí príslušnému národnému regulačnému orgánu zmeniť národný 10-ročný plán rozvoja sústavy v súlade s článkom 51 ods. 7 uvedenej smernice a informuje o tom Komisiu.

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39).

Článok 46

Kompenzačný mechanizmus medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav dostávajú kompenzáciu za náklady, ktoré im vzniknú v dôsledku prenosu cezhraničných tokov elektriny cez ich sústavy.
2. Kompenzáciu uvedenú v odseku 1 platia prevádzkovatelia národných prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia.
3. Kompenzačné platby sa uskutočňujú pravidelne a za dané časové obdobie v minulosti. Ak je to potrebné, vykonajú sa dodatočné úpravy zaplatených kompenzácií, aby zodpovedali skutočne vzniknutým nákladom.

Prvé obdobie, za ktoré sa uskutočnia kompenzačné platby, sa určí v usmerneniach uvedených v článku 57.

4. Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 63 týkajúce sa výšky splatných kompenzačných platieb.
5. Objem prenášaných cezhraničných tokov a objem cezhraničných tokov, ktoré sa označia ako toky, ktoré pochádzajú alebo končia v národných prenosových sústavách, sa určia na základe fyzických tokov elektriny skutočne nameraných v danom časovom období.

6. Náklady, ktoré vznikli v dôsledku prenosu cezhraničných tokov, sa stanovujú na základe projektovaných dlhodobých priemerných prírastkových nákladov, pričom sa zohľadnia straty, investície do novej infraštruktúry a primeraný podiel nákladov na existujúcu infraštruktúru, pokiaľ sa táto infraštruktúra využíva na prenos cezhraničných tokov, obzvlášť pri zvážení potreby garantovať bezpečnosť dodávky. Pri stanovovaní vzniknutých nákladov sa použijú uznávané, štandardné metodiky stanovovania nákladov. Prijímaná kompenzácia sa znižuje zohľadnením výhod, ktoré sústave vzniknú v dôsledku prenosu cezhraničných tokov.
7. Pokiaľ sú prenosové sústavy dvoch alebo viacerých členských štátov úplne alebo čiastočne súčasťou jedného riadiaceho bloku, iba na účely kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav sa riadiaci blok ako celok považuje za časť prenosovej sústavy jedného z dotknutých členských štátov, aby sa zabránilo tomu, aby sa toky v rámci riadiaceho bloku považovali za cezhraničné toky podľa článku 2 ods. 2 písm. b), čo by viedlo k vzniku kompenzačných platieb podľa odseku 1 tohto článku. Regulačné orgány dotknutých členských štátov môžu rozhodnúť o tom, za súčasť ktorého členského štátu sa bude považovať riadiaci blok ako celok.

Článok 47

Poskytovanie informácií

1. Prevádzkovatelia prenosových sústav vytvoria mechanizmy na koordináciu a výmenu informácií s cieľom zabezpečiť bezpečnosť sústav v kontexte riadenia preťaženia.
2. Bezpečnostné, prevádzkové a plánovacie normy používané prevádzkovateľmi prenosových sústav sa zverejnia. Uverejnené informácie budú zahŕňať všeobecný model pre výpočet celkovej prenosovej kapacity a rozpätie spoľahlivosti prenosu založené na elektrických a fyzikálnych vlastnostiach sústavy. Tieto modely podliehajú schváleniu regulačnými orgánmi.

3. Prevádzkovatelia prenosových sústav zverejňujú odhady dostupnej prenosovej kapacity pre každý deň, pričom uvádzajú všetku už rezervovanú prenosovú kapacitu. Takéto zverejňovanie sa vykonáva v určených časových úsekoch pred dňom prenosu a v každom prípade zahŕňa odhady na týždeň a mesiac vopred, ako aj kvantitatívne určenie očakávanej spoľahlivosti dostupnej kapacity.
4. Prevádzkovatelia prenosových sústav uverejňujú príslušné údaje o súhrnnom predpoklade a skutočnom dopyte, o dostupnosti a skutočnom využívaní výrobných aktív a aktív na strane odberu, o dostupnosti a využití sústav a spojovacích vedení a o vyrovnávacej energii a rezervnej kapacite. Pokiaľ ide o dostupnosť a skutočné využívanie malých výrobných aktív a aktív na strane odberu, možno použiť súhrnné odhady.
5. Dotknutí účastníci trhu poskytnú prevádzkovateľom prenosových sústav relevantné údaje.
6. Výrobné podniky, ktoré vlastnia alebo prevádzkujú výrobné aktíva, z ktorých aspoň jedno má inštalovaný výkon minimálne 250 MW, alebo ktoré majú portfólio zahŕňajúce výrobné aktíva s výkonom aspoň 400 MW, uchovávajú pre národný regulačný orgán, národný orgán pre hospodársku súťaž a Komisiu po dobu piatich rokov všetky hodinové údaje za jednotlivé elektrárne, ktoré sú potrebné na overovanie všetkých prevádzkových dispečerských rozhodnutí a ponukového správania na burzách s elektrinou, aukciách kapacity spojovacích vedení, rezervných trhoch a mimoburzových trhoch. Medzi informácie za jednotlivé elektrárne a za každú hodinu, ktoré sa majú uchovávať, patria okrem iného údaje o dostupnej výrobnej kapacite a viazaných rezervách vrátane rozdelenia týchto viazaných rezerv medzi jednotlivé elektrárne v čase uvedenia ponuky a v čase výroby.

7. Prevádzkovatelia prenosových sústav si musia pravidelne vymieňať súbor dostatočne presných údajov o sústave a výkonových tokoch, aby bolo možné uskutočniť výpočty výkonových tokov pre každého prevádzkovateľa prenosovej sústavy v jeho príslušnej oblasti. Rovnaký súbor údajov sa na požiadanie sprístupní regulačným orgánom, Komisii a **členským štátom**. Regulačné orgány, **členské štáty** a Komisia zaobchádzajú s údajmi v tomto súbore ako s dôvernými a zabezpečia, aby s nimi takto zaobchádzal aj akýkoľvek poradný subjekt, ktorý na ich žiadosť vykonáva analytické práce na základe týchto údajov.

Článok 48

Certifikácia prevádzkovateľov prenosových sústav

1. Komisia preskúma oznámenie o rozhodnutí o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa článku 52 ods. 6 [prepracované znenie smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2] hneď, ako jej ho doručia. Komisia do dvoch mesiacov odo dňa doručenia tohto oznámenia doručí príslušnému národnému regulačnému orgánu svoje stanovisko o dodržaní ustanovení článku 52 ods. 2 alebo článku 53 a článku 43 [prepracované znenie smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2].

Pri príprave stanoviska uvedeného v prvom pododseku si môže Komisia vyžiadať od agentúry stanovisko k rozhodnutiu národného regulačného orgánu. V takomto prípade sa dvojmesačná lehota uvedená v prvom pododseku predlžuje o ďalšie dva mesiace.

Ak Komisia v lehote uvedenej v prvom a druhom pododseku nevydá stanovisko, považuje sa to za nevznesenie námietky voči rozhodnutiu regulačného orgánu.

2. Národný regulačný orgán prijme do dvoch mesiacov od doručenia stanoviska Komisie konečné rozhodnutie o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy, pričom v najväčšej možnej miere zohľadní stanovisko Komisie. Rozhodnutie regulačného orgánu a stanovisko Komisie sa uverejňujú spoločne.
3. Regulačné orgány a/alebo Komisia môžu kedykoľvek počas tohto postupu od prevádzkovateľa prenosovej sústavy a/alebo podniku, ktorý vykonáva výrobnú alebo dodávateľskú činnosť, žiadať akékoľvek informácie dôležité pre plnenie svojich úloh podľa tohto článku.
4. Regulačné orgány a Komisia zachovávajú dôvernosť citlivých obchodných informácií.
5. Ak je Komisii doručené oznámenie o certifikácii prevádzkovateľa prenosovej sústavy podľa článku 43 ods. 9 [prepracované znenie smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2], Komisia prijme rozhodnutie o certifikácii. Regulačný orgán rozhodnutiu Komisie vyhovie.

Kapitola VI

Prevádzka distribučnej sústavy

Článok 49

[] Spolupráca prevádzkovateľov distribučných sústav

1. Prevádzkovatelia distribučných sústav spolupracujú na úrovni Únie [] s cieľom podporovať dobudovanie a fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a podporiť optimálne riadenie a koordinovanú prevádzku distribučných a prenosových sústav. []
- 1a. **Prevádzkovatelia distribučných sústav sú oprávnení združovať sa prostredníctvom zriadenia európskeho subjektu prevádzkovateľov distribučných sústav, subjektu PDS EÚ, a stať sa jeho členmi. Subjekt PDS EÚ sa zriadi najneskôr do 31. decembra 2022 a bude plniť úlohy a vykonávať postupy uvedené v tomto nariadení, a to v súlade s článkom [51]. Ako odborný subjekt pracujúci v prospech spoločného európskeho záujmu nezastupuje osobitné záujmy, ani sa nesnaží ovplyvňovať rozhodovací proces s cieľom chrániť určité záujmy.**
- 1b. Členovia subjektu PDS EÚ sú povinní sa registrovať a platiť spravodlivý a primeraný poplatok za členstvo.

Článok 50

Zriadenie subjektu PDS EÚ []

0. **Subjekt PDS EÚ pozostáva aspoň z valného zhromaždenia, správnej rady, skupiny strategických poradcov, expertných skupín a generálneho tajomníka.**
1. Prevádzkovatelia distribučných sústav do [Úrad pre publikácie: *dvanásť mesiacov po nadobudnutí účinnosti*] [] predložia Komisii a agentúre návrh stanov v **súlade s [článkom 50a] vrátane kódexu správania**, zoznam registrovaných členov a návrh rokovacieho poriadku vrátane rokovacieho poriadku pre konzultácie s ENTSO pre elektrinu a ostatnými zainteresovanými subjektmi [] a pravidlá financovania subjektu PDS EÚ, ktorý sa má zriadiť.

[]
[]
2. Agentúra poskytne Komisii stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku do dvoch mesiacov od ich doručenia a po formálnej porade s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, najmä používateľov distribučnej sústavy.
3. Komisia vydá stanovisko k návrhu stanov, zoznamu členov a návrhu rokovacieho poriadku po zohľadnení stanoviska agentúry prijatého podľa odseku 2, a to do troch mesiacov od doručenia stanoviska agentúry.
4. Prevádzkovatelia distribučných sústav do troch mesiacov odo dňa doručenia priaznivého stanoviska Komisie zriadia subjekt PDS EÚ, prijmú jeho stanovy a rokovací poriadok a uverejnia ich.

5. V prípade zmien alebo na základe odôvodnenej žiadosti Komisie alebo agentúry sa dokumenty uvedené v odseku 1 predložia Komisii a agentúre. Agentúra a Komisia vydajú stanovisko v súlade s postupom uvedeným v odsekoch 2 až 4.
6. Náklady spojené s činnosťami subjektu PDS EÚ hradia prevádzkovatelia distribučných sústav, ktorí sú registrovanými členmi, a zohľadňujú sa pri výpočte taríf. Regulačné orgány tieto náklady schvália, iba ak sú rozumné a primerané.

Článok 50a

Základné pravidlá a postupy pre subjekt PDS EÚ pre elektrinu

1. Stanovy subjektu PDS EÚ prijaté v súlade s článkom 50 zachovávajú tieto zásady:
 - a) účasť na činnosti subjektu PDS EÚ je obmedzená na registrovaných členov s možnosťou delegovania v rámci členstva;
 - b) strategické rozhodnutia týkajúce sa činností subjektu PDS EÚ, ako aj politické usmernenia pre správnu radu prijíma valné zhromaždenie;
 - c) rozhodnutia valného zhromaždenia sa prijímajú v súlade s týmito pravidlami:
 - ak sa dosiahne 65 % hlasov pridelených členom valného zhromaždenia,
 - pričom každý člen disponuje počtom hlasov primerane k príslušnému počtu odberateľov a
 - konečný výsledok podporuje aspoň 55 % členov valného zhromaždenia.

- d) rozhodnutia valného zhromaždenia sú zablokované v súlade s týmito pravidlami: –
ak sa dosiahne 35 % hlasov pridelených členom valného zhromaždenia,
- pričom každý člen disponuje počtom hlasov primerane k príslušnému počtu odberateľov a
 - konečný výsledok podporuje aspoň 25 % členov valného zhromaždenia.
- e) správnu radu volí valné zhromaždenie na funkčné obdobie najviac štyroch rokov;
- f) správna rada vymenúva spomedzi svojich členov predsedu a troch podpredsedov;
- g) spoluprácu medzi PDS a PPS podľa článkov 52 a 53 vedie správna rada;
- h) rozhodnutia správnej rady sa prijímajú jednoduchou väčšinou 15 hlasov;
- i) generálneho tajomníka vymenúva na základe návrhu správnej rady valné zhromaždenie spomedzi svojich členov na funkčné obdobie štyroch rokov, ktoré je jedenkrát obnoviteľné;
- j) expertné skupiny vymenúva na základe návrhu správnej rady valné zhromaždenie, pričom každá skupina má najviac 30 členov s možnosťou 1/3 členov, ktorí nie sú členmi subjektu PDS EÚ. Okrem toho sa zriadi expertná skupina „jedna krajina“ pozostávajúca z presne jedného zástupcu PDS z každého členského štátu.

2. Postupmi, ktoré prijal subjekt PDS EÚ, sa chráni spravodlivé a primerané zaobchádzanie s jeho členmi a zohľadňuje sa nimi rôzna geografická a hospodárska štruktúra jeho členstva. V postupoch sa najmä stanovuje, že:
- a) správna rada je zložená z predsedu rady a zástupcov 27 členov, z toho:
- [] deväti sú zástupcovia členov s viac ako 1 miliónom používateľov siete;
 - [] deväti sú zástupcovia členov s viac ako 100 000 a menej ako 1 miliónom používateľov siete a
 - [] deväti sú zástupcovia členov s menej ako 100 000 používateľmi siete;
- ab) zástupcovia existujúcich združení PDS sa na zasadnutiach správnej rady môžu zúčastňovať ako pozorovatelia;**
- b) správnu radu nesmú tvoriť viac ako traja zástupcovia členov pôsobiach v tom istom členskom štáte alebo v tej istej priemyselnej skupine;
- c) každý podpredseda správnej rady sa vymenúva spomedzi zástupcov členov v každej kategórii opísanej v písmene a);
- e) zástupcovia so sídlom v jednom členskom štáte alebo pôsobiaci v tej istej priemyselnej skupine nemôžu tvoriť väčšinu účastníkov expertnej skupiny;
- f) správna rada zriadi skupinu strategických poradcov, ktorá poskytuje stanovisko správnej rade a expertným skupinám a pozostáva zo zástupcov európskych združení PDS a zástupcov tých členských štátov, ktoré nie sú zastúpené v správnej rade.

Článok 51

Úlohy subjektu PDS EÚ

1. Subjekt PDS EÚ má tieto úlohy:

(poradie bodov sa zmenilo)

- a) *(pôvodne f)* účasť na vypracúvaní sieťových predpisov, **ktoré sú relevantné pre prevádzku a plánovanie distribučných sústav a koordinovanú prevádzku prenosových a distribučných sústav**, podľa článku 55.
- b) *(pôvodne a)* [] **podpora** prevádzky a plánovania [] distribučných sústav **pri spolupráci na prevádzke a plánovaní prenosových sústav**;
- c) *(pôvodne b)* **uľahčovanie** integrácie obnoviteľných zdrojov energie, decentralizovanej výroby a iných zdrojov zapojených do distribučnej siete, ako je napríklad skladovanie energie;
- d) *(pôvodne c)* [] **uľahčovanie** [] **flexibility na strane spotreby a prístupu používateľov distribučných sústav na trhy**;
- e) *(pôvodne d)* **prispievanie k digitalizácii distribučných sústav** [] vrátane zavádzania inteligentných sietí a inteligentných meracích systémov;
- f) *(pôvodne e)* **podpora rozvoja** spravovania údajov, kybernetickej bezpečnosti a ochrany údajov v **spolupráci s príslušnými orgánmi a regulovanými subjektmi**;

2. Okrem toho subjekt PDS EÚ:

- a) spolupracuje s ENTSO pre elektrinu **a pre zemný plyn** pri monitorovaní vykonávania sieťových predpisov a usmernení, ktoré sú relevantné pre prevádzku a plánovanie distribučných sústav a koordinovanú prevádzku prenosových a distribučných sústav a ktoré sú prijaté podľa tohto nariadenia;
- b) spolupracuje s ENTSO pre elektrinu a **pre zemný plyn** a prijíma osvedčené postupy v oblasti koordinovanej prevádzky a plánovania prenosových a distribučných sústav vrátane otázok, ako je výmena údajov medzi prevádzkovateľmi a koordinácia distribuovaných zdrojov energie;

[]

- d) prijíma ročný pracovný program a výročnú správu;
- e) pôsobí v plnom súlade s pravidlami hospodárskej súťaže a **zabezpečuje neutralitu**.

Článok 52

Konzultácie v rámci procesu tvorby sieťových predpisov

- 1. Subjekt PDS EÚ pri vypracúvaní možných sieťových predpisov podľa článku 55 dôkladne, včas, otvorene a transparentne konzultuje so všetkými relevantnými zainteresovanými subjektmi, a najmä s organizáciami zastupujúcimi všetky zainteresované subjekty, a to v súlade s rokovacím poriadkom uvedeným v článku 50. Týchto konzultácií sa zúčastňujú aj národné regulačné orgány a ostatné vnútroštátne orgány, dodávateľské a výrobné podniky, používatelia sústavy vrátane odberateľov, [] technických orgánov a platforiem zainteresovaných subjektov. Cieľom konzultácií je zistiť stanoviská a návrhy všetkých relevantných účastníkov počas rozhodovacieho procesu.

2. Všetky dokumenty a zápisnice zo zasadnutí týkajúce sa konzultácií uvedených v odseku 1 sa zverejnia.
3. Názory predložené počas konzultácií berie subjekt PDS EÚ do úvahy. Subjekt PDS EÚ pred prijatím návrhov sieťových predpisov uvedených v článku 55 uvedie spôsob, akým boli zohľadnené pripomienky, ktoré dostal v priebehu konzultácií. Ak pripomienky neboli zohľadnené, uvedie dôvody.

Článok 53

Spolupráca medzi prevádzkovateľmi distribučných sústav a prevádzkovateľmi prenosových sústav

1. Prevádzkovatelia distribučných sústav a **prevádzkovatelia prenosových sústav navzájom** spolupracujú [] pri plánovaní a prevádzke svojich sústav. Prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav si predovšetkým vymieňajú všetky potrebné informácie a údaje týkajúce sa fungovania výrobných aktív a riadenia odberu, každodennej prevádzky svojich sústav a dlhodobého plánovania investícií do sústav s cieľom zabezpečiť nákladovo efektívny, bezpečný a spoľahlivý rozvoj a prevádzku svojich sústav.
2. Prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav **navzájom** spolupracujú s cieľom dosiahnuť koordinovaný prístup k zdrojom, ako sú decentralizovaná výroba, skladovanie energie alebo riadenie odberu, ktoré môžu uspokojovať osobitné potreby tak distribučnej, ako aj prenosovej sústavy.

Kapitola VII

Sieťové predpisy a usmernenia

Článok 54

Prijímanie sieťových predpisov a usmernení

1. Komisia môže na základe poverení uvedených v článkoch 55 a 57 prijímať [] **vykonávacie** akty. Tieto **vykonávacie** [] akty sa môžu prijímať ako sieťové predpisy na základe návrhov znení, ktoré vypracovala ENTSO pre elektrinu, alebo ak sa tak rozhodlo v zozname priorít podľa článku 55 ods. 2, subjekt PDS EÚ v **prípade potreby v spolupráci so sieťou ENTSO pre elektrinu a agentúra** v súlade s postupom uvedeným v článku 55, alebo ako usmernenia v súlade s postupom uvedeným v článku 57.
2. Sieťové predpisy a usmernenia:
[]
 - a) stanovujú minimálny stupeň harmonizácie potrebný na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia;
 - b) podľa potreby zohľadňujú regionálne špecifiká;
 - c) nesmú prekračovať rámec toho, čo je potrebné na uvedený účel a
 - d) nesmie nimi byť dotknuté právo členských štátov stanoviť národné sieťové predpisy, ktoré neovplyvňujú [] **medzioblastný obchod**.

Vypracúvanie sieťových predpisov

1. Komisia je splnomocnená prijímať [] **vykonávacie akty** v súlade s článkom [] **62 ods. 2 s cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia** [] vypracúvaním [] sieťových predpisov v týchto oblastiach:
 - a) pravidlá týkajúce sa bezpečnosti a spoľahlivosti siete vrátane pravidiel pre technickú prenosovú rezervnú kapacitu pre prevádzkovú bezpečnosť siete **vrátane stavov sústavy, nápravných opatrení a limitov prevádzkovej bezpečnosti, regulácie napätia a riadenia jalového výkonu, riadenia skratového prúdu, riadenia tokov výkonu, analýzy a riešenia neplánovaných udalostí, ochranných prostriedkov a systémov, výmeny údajov, súladu, odbornej prípravy, operačného plánovania a analýzy bezpečnosti, regionálnej koordinácie prevádzkovej bezpečnosti, koordinácie výpadkov, plánov dostupnosti relevantných zariadení, analýzy primeranosti, podporných služieb, plánovania a dátových prostredí pre plánovanie prevádzky;**
 - b) pravidlá pripojenia k sústave **vrátane pripojenia odberných zariadení pripojených do prenosovej sústavy, distribučných zariadení pripojených do prenosovej sústavy a distribučných sústav, pripojenia odberných jednotiek používaných na riadenie odberu, požiadaviek na pripojenie výrobcov elektriny do elektrizačnej sústavy, požiadaviek na pripojenie sietí jednosmerného prúdu vysokého napätia do elektrizačnej sústavy, požiadaviek na jednosmerne pripojené jednotky parku zdrojov do elektrizačnej sústavy a vzdialené meniarne jednosmerného prúdu vysokého napätia, ako aj postupov prevádzkových oznamov o pripojení do elektrizačnej sústavy;**
 - c) pravidlá prístupu pre tretie strany;
 - d) pravidlá výmeny údajov a zúčtovania;
 - e) pravidlá interoperability;

- f) prevádzkové havarijné postupy vrátane plánov obrany sústavy, plánov obnovy sústavy, trhovej interakcie, výmeny informácií a komunikácie, ako aj nástrojov a zariadení;
- g) pravidlá pridelovania kapacity a riadenia preťaženia [] vrátane metodík a postupov výpočtu dennej, vnútrodennej a dlhodobej kapacity, modelov sústav, usporiadania ponukovej oblasti, redispečingu a protiobchodu, algoritmov obchodovania, jednotného prepojenia denných a vnútrodených trhov, garantovateľnosti pridelenej medzioblastnej kapacity, rozdelenia príjmu z preťaženia, hedžingu rizika pri medzioblastnom prenose, postupov určovania, a náhrady nákladov na pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia;
- h) pravidlá obchodovania týkajúce sa technickej a prevádzkovej stránky poskytovania služieb prístupu k sústave a vyrovňovania odchýlok v sústave vrátane funkcií a zodpovedností, platforiem na výmenu regulačnej energie, uzávierok, požiadaviek na štandardné a osobitné produkty, obstarávania vyrovňovacích služieb, pridelovania medzioblastnej kapacity na výmenu vyrovňovacích služieb alebo spoločné využívanie rezerv, zúčtovania regulačnej energie, zúčtovania výmeny energie medzi prevádzkovateľmi sústav, zúčtovania odchýlok a zúčtovania disponibility;
- i) pravidlá transparentnosti;
- j) pravidlá vyrovňovania odchýlky vrátane pravidiel týkajúcich sa výkonovej rezervy pre potreby sústavy vrátane kontroly frekvencie odberu, určujúcich parametrov kvality frekvencie a cieľových parametrov, rezerv na zachovanie frekvencie, rezerv na obnovenie frekvencie, nahradzujúcich rezerv, výmeny a spoločného využívania rezerv, cezhraničných aktivačných postupov rezerv, postupov časovej kontroly a transparentnosti informácií;

- k) pravidlá týkajúce sa harmonizovaných [] štruktúr taríf za prenos [**ako sa uvádza v článku 16**] [] vrátane lokačných signálov a pravidiel kompenzácie medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav; energetická efektívnosť elektrizačných sústav;
- m) pravidlá nediskriminačného, transparentného poskytovania nefrekvenčných podporných služieb vrátane regulácie napätia v ustálenom stave, zotrvačnosti, rýchleho prívodu prúdu, **zotrvačnosti pre stabilitu siete, skratového prúdu**, schopnosti štartu z tmy a **schopnosti ostrovnej prevádzky**;
- n) **pravidlá uľahčovania účasti flexibility na strane spotreby [] na trhoch s elektrinou podľa článkov 17 a 32 [smernice XXX o elektrine], a to aj prostredníctvom riadenia preťaženia na úrovni distribúcie, základných metodík, prístupu k údajom a spravovania údajov []**;
- o) **odvetvové pravidlá týkajúce sa aspektov kybernetickej bezpečnosti [] cezhraničných tokov elektriny vrátane spoločných minimálnych požiadaviek, plánovania, monitorovania, podávania správ a krízového riadenia**;

[]

2. Komisia po porade s agentúrou, ENTSO pre elektrinu, **subjektom PDS EÚ** a ostatnými relevantnými zainteresovanými subjektmi každé tri roky vypracuje zoznam priorít, v ktorom sa určia oblasti uvedené v odseku 1, ktoré sa zohľadnia pri vypracúvaní sieťových predpisov. Ak predmet sieťového predpisu priamo súvisí s prevádzkou distribučnej sústavy a **nemá primárny**[] význam pre prenosovú sústavu, Komisia môže požiadať subjekt PDS EÚ[] **v spolupráci s []** ENTSO pre elektrinu o zvolanie prípravného výboru a predloženie návrhu sieťového predpisu agentúre.

3. Komisia požiada agentúru, aby jej v primeranej lehote nepresahujúcej šesť mesiacov predložila nezáväznú rámcovú usmernenia (ďalej len „rámcové usmernenia“) s jasnými a objektívnymi zásadami pre vypracovanie sieťových predpisov, ktoré súvisia s oblasťami určenými v zozname priorít. Žiadosť Komisie môže obsahovať podmienky, ktorými sa rámcové usmernenia majú zaoberať. Všetky rámcové usmernenia musia prispievať k integrácii trhu, nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu. Komisia môže na základe odôvodnenej žiadosti agentúry túto lehotu predĺžiť.
4. Agentúra sa po dobu najmenej dvoch mesiacov otvorene a transparentne formálne radí o rámcových usmerneniach s ENTSO pre elektrinu, so subjektom PDS EÚ a s ostatnými relevantnými zainteresovanými stranami.
5. Na žiadosť podľa odseku 3 predloží agentúra Komisii nezáväznú rámcovú usmernenia. Na žiadosť podľa odseku 6 agentúra prepracuje nezáväznú rámcovú usmernenia a opäť ich predloží Komisii.
6. Ak Komisia usúdi, že rámcové usmernenia neprispievajú k integrácii trhu, nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, môže agentúru požiadať, aby rámcové usmernenia v primeranej lehote prepracovala a opätovne ich predložila Komisii.
7. Ak agentúra nepredloží alebo opätovne nepredloží rámcové usmernenia v lehote stanovenej Komisiou podľa odseku 3 alebo 6, príslušné rámcové usmernenia vypracuje Komisia.
8. Komisia požiada ENTSO pre elektrinu, alebo v prípadoch, v ktorých tak bolo rozhodnuté v zozname priorít podľa odseku 2, subjekt PDS EÚ [] **v spolupráci s ENTSO pre elektrinu**, aby agentúre v primeranej lehote nepresahujúcej dvanásť mesiacov predložili návrh sieťového predpisu, ktorý je v súlade s príslušnými rámcovými usmerneniami.

9. ENTSO pre elektrinu, alebo v prípadoch, v ktorých tak bolo rozhodnuté v zozname priorít podľa odseku 2, subjekt PDS EÚ, zvolajú prípravný výbor, ktorý im má poskytovať podporu pri vypracúvaní sieťového predpisu. Prípravný výbor sa skladá zo zástupcov ENTSO pre elektrinu, agentúry, v **prípade potreby** subjektu PDS EÚ, prípadne nominovaných organizátorov trhu a obmedzeného počtu hlavných dotknutých zainteresovaných subjektov. ENTSO pre elektrinu alebo v prípadoch, v ktorých tak bolo rozhodnuté v zozname priorít podľa odseku 2, subjekt PDS EÚ v **spolupráci s ENTSO pre elektrinu** vypracúva na žiadosť Komisie podľa odseku 8 návrhy sieťových predpisov pre oblasti uvedené v odseku 1.
10. Agentúra sieťový predpis prepracuje a zabezpečí, aby sieťový predpis bol v súlade s príslušnými rámcovými usmerneniami a prispieval k integrácii trhu, nediskriminácii, skutočnej hospodárskej súťaži a efektívnemu fungovaniu trhu, a do šiestich mesiacov od doručenia návrhu predloží prepracovaný sieťový predpis Komisii. V návrhu predloženom Komisii agentúra zohľadní názory všetkých zúčastnených strán poskytnuté počas prípravy návrhu pod vedením ENTSO pre elektrinu alebo subjektu PDS EÚ a k zneniu, ktoré sa má predložiť Komisii, vedie formálne konzultácie s príslušnými zainteresovanými subjektmi.
11. Ak ENTSO pre elektrinu alebo subjekt PDS EÚ nevypracovali sieťový predpis v lehote stanovenej Komisiou podľa odseku 8, Komisia môže požiadať agentúru, aby na základe príslušných rámcových usmernení vypracovala návrh sieťového predpisu. Agentúra môže počas vypracovávania návrhu sieťového predpisu na základe tohto odseku začať ďalšie konzultácie. Agentúra predloží Komisii návrh sieťového predpisu, ktorý vypracovala na základe tohto odseku, a môže odporučiť jeho prijatie.

12. Komisia môže z vlastného podnetu, ak ENTSO pre elektrinu alebo subjekt PDS EÚ nevypracovali sieťový predpis, alebo ak agentúra nevypracovala návrh sieťového predpisu uvedený v odseku 11 tohto článku, alebo na odporúčanie agentúry podľa odseku 10 tohto článku prijať jeden alebo viaceré sieťové predpisy v oblastiach uvedených v odseku 1.
13. Ak Komisia navrhuje prijatie sieťového predpisu z vlastného podnetu, najmenej počas obdobia dvoch mesiacov konzultuje návrh sieťového predpisu s agentúrou, ENTSO pre elektrinu a všetkými relevantnými zainteresovanými stranami.
14. Týmto článkom nie je dotknuté právo Komisie prijímať a meniť usmernenia uvedené v článku 57. Nie je ním dotknuté to, že ENTSO pre elektrinu môže vypracúvať nezáväznú usmernenia v oblastiach uvedených v odseku 1, ak sa to netýka oblastí uvedených v žiadosti Komisie. Tieto usmernenia sa predkladajú agentúre, aby k nim zaujala stanovisko. ENTSO pre elektrinu toto stanovisko riadne zohľadní.

Článok 56

Zmeny sieťových predpisov

1. **Do 31. decembra 2027** je Komisia splnomocnená prijímať [] **vykonávacie akty** v súlade s článkom [] **62 ods. 2** týkajúce sa zmien sieťových predpisov v **rámci oblastí uvedených v článku 55 ods. 1** a podľa postupu uvedeného v článku 55. []

2. Osoby, pri ktorých sa dá predpokladať záujem o sieťový predpis vrátane ENTSO pre elektrinu, subjektu PDS EÚ, **národných regulačných orgánov**, prevádzkovateľov **distribučných a** prenosových sústav, užívateľov sústav a odberateľov môžu agentúre predkladať návrhy na zmeny sieťového predpisu prijatého podľa článku 55. Agentúra môže predkladať návrhy úprav aj z vlastného podnetu [].
3. Agentúra môže predložiť odôvodnené návrhy zmien Komisii, pričom uvedie, ako sú tieto návrhy v súlade s cieľmi sieťových predpisov stanovenými v článku 55 ods. 2. Ak agentúra považuje návrh na zmenu za prípustný, a v prípade zmien z vlastného podnetu sa agentúra poradí so všetkými zainteresovanými stranami v súlade s článkom 15 [prepracované znenie nariadenia (ES) č. 713/2009 podľa návrhu COM(2016) 863/2].
4. Komisia je splnomocnená prijímať zmeny všetkých sieťových predpisov prijatých podľa článku 55 ako **vykonávacie** [] akty v súlade s [] článkom [] **62 ods. 2**.

[]

Článok 57

Usmernenia

1. Komisia môže prijať záväzné usmernenia v oblastiach uvedených ďalej. **Tieto usmernenia sa prijímajú ako vykonávacie akty v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 62 ods. 2.**
2. Komisia môže prijať [] **vykonávacie akty** ako usmernenia v oblastiach, kde by sa takéto akty mohli vypracovať aj na základe postupu prijímania sieťového predpisu podľa článku 55 ods. 1.
3. Môžu byť prijaté usmernenia týkajúce sa kompenzačných mechanizmov medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav. V súlade so zásadami stanovenými v článkoch 46 a 16 obsahujú:
 - a) informácie o postupe na určenie prevádzkovateľov prenosových sústav, ktorí sú povinní zaplatiť kompenzáciu za cezhraničné toky, aj pokiaľ ide o rozdelenie medzi prevádzkovateľov národných prenosových sústav, z ktorých cezhraničné toky pochádzajú, a sústav, v ktorých tieto toky končia, v súlade s článkom 46 ods. 2;
 - b) informácie o platobnom postupe, ktorý sa má dodržiavať, vrátane určenia prvého obdobia, za ktoré sa má kompenzácia zaplatiť, v súlade s druhým pododsekom článku 46 ods. 3;
 - c) informácie o metodikách na určovanie prijatých cezhraničných tokov, za ktoré sa má podľa článku 46 zaplatiť kompenzácia, pokiaľ ide o množstvo aj druh takýchto tokov, a stanovenie objemu tokov, ktoré pochádzajú z prenosových sústav jednotlivých členských štátov alebo v nich končia, v súlade s článkom 46 ods. 5;
 - d) informácie o metodike na určovanie nákladov a výnosov vzniknutých v dôsledku prenosu cezhraničných tokov v súlade s článkom 46 ods. 6;

- e) informácie o postupe súvisiacom s kompenzačným mechanizmom uplatňovaným medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav pre toky elektriny, ktoré pochádzajú z krajín mimo Európskeho hospodárskeho priestoru alebo v nich končia, a
 - f) informácie o účasti národných sústav, ktoré sú prepojené vedeniami jednosmerného prúdu, v súlade s článkom 46.
4. Usmerneniami sa tiež môžu ustanoviť vhodné pravidlá týkajúce sa poplatkov účtovaných výrobcom, zariadeniam na skladovanie energie a odberateľom (zaťaženie) v národných systémoch [] prenosových taríf [] vrátane premietnutia kompenzačného mechanizmu uplatňovaného medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav do poplatkov v národnej sústave a poskytnutia vhodných a účinných lokačných signálov v súlade so zásadami stanovenými v článku 16.

Usmerneniami sa môžu zabezpečiť vhodné a efektívne harmonizované lokačné signály na úrovni Únie.

Žiadna harmonizácia v tejto oblasti nebráni členským štátom, aby používali mechanizmy na zabezpečenie toho, aby poplatky za prístup do sústavy zo strany odberateľov (zaťaž) boli na celom ich území porovnateľné.

5. Ak je to vhodné, usmernenia stanovujúce minimálny stupeň harmonizácie potrebný na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia môžu obsahovať aj:
- a) informácie o pravidlách obchodovania s elektrinou;b) informácie o pravidlách stimulovania investícií do kapacity spojovacích vedení vrátane lokačných signálov;

6. Komisia môže prijať usmernenia o uplatňovaní prevádzkovej koordinácie medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav na úrovni Únie. Uvedené usmernenia sú v súlade so sieťovými predpismi uvedenými v článku 55 tohto nariadenia, vychádzajú z nich, ako aj z prijatých špecifikácií uvedených v článku 27 ods. 1 písm. g) tohto nariadenia. Pri prijímaní týchto usmernení Komisia berie do úvahy líšiace sa regionálne a národné prevádzkové požiadavky.

[Tieto usmernenia sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 62 ods. 2.]

7. Pri prijímaní alebo zmene usmernení Komisia vedie konzultácie s agentúrou, ENTSO pre elektrinu, **subjektom PDS EÚ** a prípadne s ostatnými zainteresovanými subjektmi.

Článok 58

Právo členských štátov vydať podrobnejšie opatrenia

Týmto nariadením nie sú dotknuté práva členských štátov udržiavať alebo zavádzať opatrenia, ktoré obsahujú podrobnejšie ustanovenia ako tie, ktoré sú stanovené v tomto nariadení, v usmerneniach uvedených v článku 57 alebo v sieťových predpisoch uvedených v článku 55, ak uvedené opatrenia **nie sú v rozpore s []** právnymi predpismi Únie.

Článok 58a

Komisia do 31. decembra 2025 posúdi platné vykonávacie akty obsahujúce sieťové predpisy a usmernenia s cieľom posúdiť, ktoré z ich prvkov by sa mohli užitočne zakotviť v legislatívnych aktoch Únie týkajúcich sa vnútorného trhu s elektrinou. Komisia predloží podrobnú správu svojho hodnotenia Európskemu parlamentu a Rade. K tejto správe sa v prípade potreby priložia legislatívne návrhy v nadväznosti na hodnotenie Komisie.

Kapitola VIII

Záverečné ustanovenia

Článok 59

Nové spojovacie vedenia

1. Novým spojovacím vedeniam jednosmerného prúdu možno na základe žiadosti udeliť na obmedzenú dobu výnimku z uplatňovania ustanovení článku 17 ods. 2 tohto nariadenia a článkov 6, 43 59 ods. 6 a článku 60 ods. 1 [prepracované znenie smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2], ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) investícia musí zvyšovať hospodársku súťaž v oblasti dodávok elektriny;
 - b) úroveň rizika spojeného s investíciou je taká, že investícia by sa bez udelenia výnimky neuskutočnila;
 - c) spojovacie vedenie musí vlastniť fyzická alebo právnická osoba, ktorá je, minimálne pokiaľ ide o jej právnu formu, oddelená od prevádzkovateľov sústav, v ktorých sa takéto spojovacie vedenie vybuduje;
 - d) od užívateľov takéhoto spojovacieho vedenia sa budú vyberať poplatky;

- e) od čiastočného otvorenia trhu uvedeného v článku 19 smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/92/ES¹⁹ sa žiadna časť kapitálových alebo prevádzkových nákladov na spojovacie vedenie nezískala späť zo žiadnej zložky poplatkov za využívanie prenosových alebo distribučných sústav spojených daným spojovacím vedením a
 - f) výnimka nesmie poškodzovať hospodársku súťaž, efektívne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou, ani účinné fungovanie regulovanej sústavy, na ktorú je spojovacie vedenie napojené.
- 2. Odsek 1 sa vo výnimočných prípadoch uplatňuje aj na spojovacie vedenia striedavého prúdu, pokiaľ sú náklady a riziko danej investície obzvlášť vysoké v porovnaní s nákladmi a rizikom, ktoré normálne vzniknú pri spájaní dvoch susediacich národných prenosových sústav spojovacím vedením striedavého prúdu.
 - 3. Odsek 1 sa vzťahuje aj na prípady výrazného zvyšovania kapacity existujúcich spojovacích vedení.
 - 4. Regulačné orgány dotknutých členských štátov prijímajú rozhodnutie o udelení výnimky podľa odsekov 1, 2 a 3 v každom jednotlivom prípade osobitne. Výnimka sa môže vzťahovať na celú kapacitu nového spojovacieho vedenia alebo existujúceho spojovacieho vedenia s výrazne zvýšenou kapacitou, alebo časť ich kapacity.

Do dvoch mesiacov od dátumu doručenia žiadosti o výnimku poslednému z dotknutých regulačných orgánov môže agentúra predložiť týmto regulačným orgánom poradné stanovisko, na základe ktorého môžu tieto orgány rozhodnúť.

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 96/92/ES z 19. decembra 1996 o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou (Ú. v. ES L 27, 30.1.1997, s. 20).

Pri rozhodovaní o udelení výnimky je potrebné brať v každom jednotlivom prípade osobitne do úvahy potrebu stanoviť podmienky týkajúce sa doby trvania výnimky a nediskriminačného prístupu k spojovaciemu vedeniu. Pri rozhodovaní o uvedených podmienkach je potrebné brať do úvahy predovšetkým dodatočnú kapacitu, ktorá sa má vybudovať, alebo modifikáciu existujúcej kapacity, časový horizont projektu a okolnosti v danom štáte.

Regulačné orgány dotknutých členských štátov pred udelením výnimky rozhodnú o pravidlách a mechanizmoch riadenia a pridelovania kapacity. Pravidlá riadenia pret'aženia zahŕňajú povinnosť ponúknuť nevyužitú kapacitu na trhu a užívatelia zariadenia majú právo obchodovať so svojimi zmluvnými kapacitami na sekundárnom trhu. Pri posudzovaní kritérií uvedených v odseku 1 písm. a), b) a f) sa zohľadňujú výsledky postupu pridelovania kapacity.

Ak všetky dotknuté regulačné orgány dosiahli dohodu týkajúcu sa rozhodnutia o výnimke do šiestich mesiacov, informujú o tomto rozhodnutí agentúru.

Rozhodnutie o udelení výnimky vrátane podmienok uvedených v druhom pododseku tohto odseku sa musí riadne odôvodniť a uverejniť.

5. Rozhodnutie uvedené v odseku 4 prijíma agentúra:
- a) vtedy, ak všetky dotknuté regulačné orgány neboli schopné dosiahnuť dohodu do šiestich mesiacov od dátumu doručenia žiadosti o výnimku poslednému z nich, alebo
 - b) na základe spoločnej žiadosti dotknutých regulačných orgánov.

Pred prijatím takéhoto rozhodnutia uskutočňuje agentúra konzultácie s dotknutými regulačnými orgánmi a žiadateľmi.

6. Bez ohľadu na odseky 4 a 5 môžu členské štáty stanoviť, že regulačné orgány, prípadne agentúra musia na účely formálneho rozhodnutia predkladať príslušnému orgánu v členskom štáte svoje stanovisko k žiadosti o udelenie výnimky. Takéto stanovisko sa uverejní spolu s rozhodnutím.
7. Regulačné orgány pošlú kópiu každej žiadosti o výnimku bezodkladne po jej doručení agentúre a Komisii na informačné účely. Dotknuté regulačné orgány alebo agentúra („oznamujúce orgány“) ihneď oznámia rozhodnutie Komisii spolu so všetkými relevantnými informáciami týkajúcimi sa daného rozhodnutia. Tieto informácie môžu byť Komisii zaslané v súhrnnej forme, čo umožní Komisii prijať dostatočne podložené rozhodnutie. Tieto informácie obsahujú najmä:
 - a) podrobné zdôvodnenie, na základe ktorého sa výnimka udelila alebo zamietla, vrátane finančných informácií, ktoré odôvodňujú potrebu výnimky;
 - b) analýzu vplyvu udelenia výnimky na hospodársku súťaž a efektívne fungovanie vnútorného trhu s elektrinou;
 - c) zdôvodnenie časového obdobia a podielu na celkovej kapacite spojovacieho vedenia, pre ktoré sa udeľuje výnimka, a
 - d) výsledok konzultácie s dotknutými regulačnými orgánmi.

8. Do 50 pracovných dní odo dňa nasledujúceho po doručení oznámenia podľa odseku 7 môže Komisia vydať rozhodnutie, ktorým požiada oznamujúce orgány o zmenu alebo stiahnutie rozhodnutia o udelení výnimky. Táto lehota 50 pracovných dní sa môže predĺžiť o ďalších 50 pracovných dní, ak Komisia potrebuje získať dodatočné informácie. Táto dodatočná lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po doručení úplných informácií. Pôvodná lehota sa môže predĺžiť aj na základe súhlasu Komisie a oznamujúcich orgánov.

Ak sa požadované informácie neposkytnú v lehote stanovenej v žiadosti, oznámenie sa považuje za stiahnuté, pokiaľ sa pred uplynutím danej lehoty táto lehota so súhlasom Komisie a oznamujúcich orgánov nepredĺži, alebo pokiaľ oznamujúce orgány v riadne odôvodnenom vyhlásení neinformujú Komisiu o tom, že oznámenie považujú za úplné.

Oznamujúce orgány vyhovejú rozhodnutiu Komisie zmeniť alebo stiahnuť rozhodnutie o výnimke v lehote jedného mesiaca od prijatia rozhodnutia Komisie a informujú o tom Komisiu.

Komisia zachováva dôvernosť citlivých obchodných informácií.

Schválenie rozhodnutia o udelení výnimky Komisiou stráca účinnosť dva roky po jeho prijatí, ak sa výstavba spojovacieho vedenia dovedy nezačala, a po piatich rokoch od jeho prijatia, ak sa spojovacie vedenie dovedy nesprevádzkovalo, pokiaľ Komisia na základe odôvodnenej žiadosti oznamujúcich orgánov nerozhodne, že omeškanie je spôsobené závažnými prekážkami mimo kontroly osoby, ktorej bola výnimka udelená.

9. Ak regulačné orgány dotknutých členských štátov rozhodnú o zmene rozhodnutia podľa odseku 1, oznámia toto rozhodnutie bezodkladne Komisii spolu so všetkými relevantnými informáciami týkajúcimi sa daného rozhodnutia. Na toto oznámené rozhodnutie sa uplatňujú odseky 1 až 8, pričom sa berú do úvahy osobitosti existujúcej výnimky.
10. Komisia môže na žiadosť alebo na vlastný podnet obnoviť konanie:
- a) ak po riadnom zohľadnení legitímnych očakávaní strán a ekonomickej rovnováhy dosiahnutej v pôvodnom rozhodnutí o výnimke usúdi, že nastala podstatná zmena niektorej zo skutočností, na ktorých bolo rozhodnutie založené;
 - b) ak dotknuté podniky konajú v rozpore so svojimi záväzkami alebo
 - c) ak bolo rozhodnutie založené na neúplných, nesprávnych alebo zavádzajúcich informáciách poskytnutých stranami.
11. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 63 týkajúce sa prijímania usmernení o uplatňovaní podmienok uvedených v odseku 1 tohto článku a na stanovenie postupu, ktorý sa má dodržiavať pri uplatňovaní odsekov 4, 7, 8, 9 a 10 tohto článku.

Článok 59a

Výnimky

- 1. Členské štáty môžu požiadať o výnimky z príslušných ustanovení článkov 3, 5, článku 6 ods. 1, článku 7 ods. 1 a 4, článkov 8 až 10, 13 až 15, 17 až 22, článku 23 ods. 1, 2, 4 a 5 a 5a, článkov 24, 32 až 44 a článku 48, a to v týchto prípadoch:**
 - a) členský štát môže preukázať, že existujú závažné problémy pri prevádzke jeho malých izolovaných sústav. V tomto prípade je výnimka časovo obmedzená a podlieha podmienkam, ktorých cieľom je zvýšiť hospodársku súťaž a integráciu s vnútorným trhom.**
 - b) pre najvzdialenejšie regióny v zmysle článku 349 ZFEÚ, ktoré nemôžu byť prepojené s európskym trhom s energiou zo zjavných fyzických dôvodov. V tomto prípade výnimka nie je časovo obmedzená.**

Výnimka v oboch prípadoch podlieha podmienkam, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby sa výnimkou neprekážalo prechodu na využívanie energie z obnoviteľných zdrojov.

Ak sa výnimka udelí, Komisia pred prijatím rozhodnutia informuje o týchto žiadostiach členské štáty, pričom zohľadňuje zachovávanie dôvernosti informácií.

- 2. Články 3, 4, 5, článok 6 ods. 1, ods. 2 písm. c), h), články 7 až 10, 12 až 15, 17 až 22, článok 23 ods. 1, 2, 5 a 5a, článok 24, článok 31 ods. 2 a 3, články 32 až 44, 46 a 48 sa neuplatňujú na Cyprus, kým sa jeho prenosová sústava prostredníctvom spojovacích vedení nepripojí k prenosovým sústavám iných členských štátov.**

Ak sa prenosová sústava Cypru do 1. januára 2026 nepripojí k iným prenosovým sústavám iných členských štátov prostredníctvom spojovacích vedení, Cyprus posúdi potrebu výnimky z týchto ustanovení a môže Komisii predložiť žiadosť o predĺženie uplatňovania výnimky. Komisia posúdi, či uplatňovanie príslušných ustanovení môže spôsobiť závažné problémy pre prevádzku elektrizačnej sústavy na Cypre, alebo či sa očakáva, že ich uplatňovanie na Cypre bude prínosom pre fungovanie trhu. Na základe uvedeného posúdenia Komisia vydá odôvodnené rozhodnutie o úplnom alebo čiastočnom predĺžení platnosti výnimky, ktoré sa uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 60

Poskytovanie informácií a dôvernosc'

1. Členské štáty a regulačné orgány poskytujú Komisii na požiadanie všetky informácie potrebné na účely presadzovania ustanovení tohto nariadenia.

Komisia určí primeranú lehotu, v ktorej sa majú tieto informácie poskytnúť, pričom berie do úvahy komplexnosť požadovanej informácie a naliehavosť, s akou je potrebná.

2. Pokiaľ dotknutý členský štát alebo regulačný orgán neposkytne informácie uvedené v odseku 1 v stanovenej lehote podľa odseku 1, Komisia môže požiadať priamo dotknuté podniky o všetky informácie potrebné na účely presadzovania ustanovení tohto nariadenia.

Komisia pri posielaní žiadosti o informácie podniku zároveň pošle kópiu žiadosti regulačným orgánom členského štátu, na ktorého území sa nachádza sídlo podniku.

3. Vo svojej žiadosti o informácie podľa odseku 1 Komisia uvedie právny základ žiadosti, lehotu, v rámci ktorej sa majú informácie poskytnúť, účel žiadosti, ako aj sankcie uvedené v článku 61 ods. 2 za poskytnutie nesprávnych, neúplných alebo zavádzajúcich informácií. Komisia určí primeranú lehotu, pričom berie do úvahy komplexnosť požadovanej informácie a jej naliehavosť.
4. Požadované informácie poskytujú vlastníci podniku alebo ich zástupcovia a v prípade právnických osôb osoby oprávnené na ich zastupovanie zo zákona alebo ich zakladateľským dokumentom. Ak informáciu za svojho klienta poskytujú riadne splnomocnení právni zástupcovia, klient ostáva v plnej miere zodpovedný za to, ak sú poskytnuté informácie neúplné, nesprávne alebo zavádzajúce.
5. Pokiaľ podnik neposkytne požadované informácie v rámci lehoty stanovenej Komisiou alebo poskytne neúplné informácie, Komisia môže rozhodnutím požiadať o poskytnutie informácií. V rozhodnutí sa uvedie, aké informácie sa požadujú, a stanoví sa v ňom primeraná lehota, v rámci ktorej sa majú informácie poskytnúť. Uvedú sa v ňom sankcie stanovené v článku 61 ods. 2. Takisto sa v ňom uvedie právo na preskúmanie rozhodnutia Súdnym dvorom Európskej únie.

Komisia zároveň pošle kópiu tohto rozhodnutia regulačným orgánom členského štátu, na území ktorého sa nachádza bydlisko osoby alebo sídlo podniku.

6. Informácie uvedené v odsekoch 1 a 2 sa používajú len na účely presadzovania ustanovení tohto nariadenia.

Komisia zachováva mlčanlivosť o informáciách získaných podľa tohto nariadenia, na ktoré sa vzťahuje služobné tajomstvo.

Článok 61

Sankcie

1. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, členské štáty stanovia pravidlá týkajúce sa sankcií uplatniteľných v prípade porušenia ustanovení tohto nariadenia, sieťových predpisov prijatých podľa článku 55 a usmernení prijatých podľa článku 57 a prijímú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.
2. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom pokuty neprevyšujúce 1 % z ich celkového obratu za predchádzajúci obchodný rok, pokiaľ v odpovedi na žiadosť podľa článku 60 ods. 3 zámerne alebo z nedbanlivosti poskytnú nesprávne, neúplné alebo zavádzajúce informácie, alebo neposkytnú informácie v lehote stanovenej rozhodnutím prijatým podľa prvého pododseku článku 60 ods. 5. Pri stanovovaní výšky pokuty Komisia prihliada na závažnosť nedodržania požiadaviek prvého pododseku.
3. Sankcie podľa odseku 1 a rozhodnutia prijaté podľa odseku 2 nemajú trestnoprávnu povahu.

Článok 62

Výbor

1. Komisii pomáha výbor zriadený článkom 68 [prepracované znenie smernice 2009/72/ES podľa návrhu COM(2016) 864/2].
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011²⁰.

Článok 63

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Právomoc prijímať delegované akty sa Komisii udeľuje za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v [] článku 46 ods. 4 [] a článku 59 ods. 11 sa Komisii udeľuje na neurčitý čas od [Úrad pre publikácie: *vložte, prosím, dátum nadobudnutia účinnosti*].
3. Delegovanie právomoci uvedené [] 46 ods. 4 [] a článku 59 ods. 11 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa končí delegovanie v ňom uvedenej právomoci. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po uverejnení rozhodnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť [delegovaných] aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

4. Pred prijatím delegovaného aktu Komisia vedie konzultácie s **Výborom pre cezhraničné toky elektriny** a odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt Európskemu parlamentu a Rade súčasne, a to hneď po jeho prijatí.
6. Delegovaný akt prijatý podľa [] článku 46 ods. 4 [] a článku 59 ods. 11 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 64

Zrušovacie ustanovenie

1. Nariadenie (ES) č. 714/2009 sa zrušuje. Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.
- 1a. Všetky vykonávacie akty prijaté na základe nariadenia č. 714/2009 sa naďalej uplatňujú aj po dátume zrušenia nariadenia č. 714/2009, kým sa tieto akty nezrušia.**

Článok 65

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2020.

Článok 58a tohto nariadenia sa začne uplatňovať s účinnosťou od dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda
